

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Agenda Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden

Datum overleg: 4 juli 2024 van 10.00 - 11.30 uur

locatie: Provinciehuis (Schoonoord)

kopie aan: -

Genodigden:

Melanie Oderwald (Midden-Delfland), Meindert Stolk (PZH), Jeanette Baljeu (PZH), Arjen Kapteijns (Den Haag), Robert Barker (Den Haag), Michiel Ferwerda (vz. Westland), Ben van der Stee (Westland), Martina Huijsmans (Delft), Marcel Belt (Leidschendam-Voorburg), Marieke van Bijnen (Pijnacker-Nootdorp), Mark Wit (Rijswijk), Laurens van Doeveren (Wassenaar), Ronald Weerwag (Zoetermeer), Christiaan van der Kamp (secretaris) en Annette Swinkels (verslaglegging)

CONCEPTAGENDA

1. Opening en vaststellen agenda

2. Conceptverslag AB 16 mei 2024

bijlage - ter vaststelling

3. Mededelingen

- Stand van zaken koersplan
- Leges
- Terugkoppeling werkbezoek van Afke van Rijn,
- directeur-generaal Milieu en Internationaal

4. Financiële zaken

- 4.1. Aangepaste verordeningen
- 4.2. Jaarstukken 2023
- 4.3. Bevindingen accountant
- 4.4. Bevindingen rekeningcommissie en reactie ODH
- 4.5. Voorjaarsnota
- 4.6. Begroting 2025
- 4.7. Zienswijzen begroting en reactie ODH

bijlage - ter vaststelling
bijlage - ter vaststelling
mondeling - ter vergadering
bijlage - ter instemming
bijlage - ter vaststelling
bijlage - ter vaststelling
bijlage – ter kennisname

5. Soortenmanagementplan

presentatie

6. Rondvraag

7. Sluiting

Overleg : Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden
Datum : 16 mei 2024
Tijd : 15.30 - 17.00 uur
Locatie : Provinciehuis (Arentsburg), Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag
Aanwezig : Michiel Ferwerda (vz. Westland), Marieke van Bijnen (Pijnacker-Nootdorp), Melanie Oderwald (Midden-Delfland), Martina Huijsmans (Delft), Meindert Stolk (PZH), Robert Barker (Den Haag), Ben van der Stee (Westland), Laurens van Doeveren (Wassenaar), Marcel Belt (Leidschendam-Voorburg), Mark Wit (Rijswijk), Christiaan van der Kamp (secretaris) en Annette Swinkels (verslag)
Afwezig : Ronald Weerwag (Zoetermeer), Arjen Kapteijns (Den Haag) en Jeannette Baljeu (PZH)
Kopie : MT ODH

AGENDA

1. Opening en vaststellen agenda
2. Conceptverslag AB 8 december 2023
3. Mededelingen
4. Juridische zaken
 - 4.1. Wijziging GR
 - 4.2. Reglement van orde AB
5. Voortgang IBP
6. Rondvraag
7. Sluiting

VERSLAG

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Conceptverslag AB 8 december 2023

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

4. Financiële onderwerpen

4.1 Wijziging GR

De secretaris geeft aan dat vaststelling voor 1 juli door omstandigheden niet wordt gehaald, dat heeft geen verdere consequenties. De procedure ter vaststelling bestaat uit twee ronden. Na instemming van het AB worden provinciale staten en de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om binnen 8 weken zienswijzen over de ontwerpwijziging van de gemeenschappelijke regeling in te brengen bij gedeputeerde staten en de colleges. Na ontvangst en verwerking van de zienswijzen, besluit het algemeen bestuur tot een definitief wijzigingsvoorstel dat vervolgens (wederom) aan provinciale staten en de gemeenteraden zal worden voorgelegd, ditmaal om toestemming te verlenen. Nadat provinciale staten en de raden hebben besloten over de toestemming, moet dit besluit worden toegezonden aan gedeputeerde staten respectievelijk de colleges. Gedeputeerde staten en de colleges nemen ten slotte het definitieve besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De heer Stolk meldt dat door de provincie een voorstel over dat het AB kan besluiten tot participatie (art 10.3) is aangeleverd dat nog niet is verwerkt. De heer Stolk verzoekt dit alsnog te doen, dit artikel is ook opgenomen in de GR'en van de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Het Algemeen Bestuur stemt met de toevoeging van het artikel dat het AB de mogelijkheid heeft voor een extra participatieronde in met de 5e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Haaglanden. De 5^e wijziging van de GR wordt ter zienswijze aangeboden aan raden en staten.

Ter info: Aan artikel 10 wordt lid 4 toegevoegd.

3. Ingezetenen van de deelnemers en andere belanghebbenden kunnen via de reguliere procedures bij de deelnemers worden betrokken bij besluiten van het algemeen bestuur.

4. In aanvulling op lid 3 kan het algemeen bestuur ertoe besluiten om ingezetenen van de deelnemers of andere belanghebbenden te betrekken bij de besluiten die het neemt, en de manier waarop dat gebeurt.

4.2 Reglement van orde AB

Het AB stemt in met de wijziging van reglement van orde.

5. Voortgang IBP

Mevrouw Noé, afdelingshoofd T & H en trekker van pijler 4 van het IBP presenteert de laatste stand van zaken. De presentatie wordt met het verslag meegestuurd. Naar aanleiding van de presentatie wordt gevraagd om ook het rapport over indirecte lozingen te verspreiden.

De secretaris geeft aan veel zaken uit het IBP ook zijn opgenomen in het koersplan: denk aan data & informatie, kennis & infrastructuur, vergroten adviesfunctie en een meer integrale en regionale uitvoering. Daarnaast meldt de secretaris dat binnenkort het rapport met de belangrijkste conclusie en aanbevelingen van de gehouden visitaties beschikbaar komt, dit zal t.z.t. worden verspreid.

De heer Stolk vraagt naar de kans op verlenging van het IBP. Mevrouw Noé antwoordt dat gevraagd wordt om zes maanden, de verwachting is dat dat er drie worden. Verder staat of valt een goede implementatie met structurele financiering, daar is op dit moment nog geen duidelijkheid over. Mevrouw Huijsmans geeft aan dat daarover vanuit IPO en VNG een brief is verzonden aan de staatssecretaris.

Het AB vindt wel dat eventuele structurele financiering niet mag leiden tot sturing vanuit het rijk. Het rijk mag niet gaan voorschrijven hoe je lokaal je VTH-taken organiseert.

6. Rondvraag

Op verzoek van de heer Barker volgt in het volgende AB uitleg en informatie over soortenmanagementplannen. De secretaris geeft aan dat hierover op verzoek ook een presentatie aan de raad(commissie) gegeven kan worden.

7. Sluiting

De voorzitter sluit om 16:37 uur de vergadering.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Vergadering Algemeen Bestuur 4 juli 2024

Agendapunt 4.1 Aangepaste verordeningen m.b.t. de rechtmatigheid

Ter vaststelling liggen voor de aangepaste financiële verordening, de aangepaste controleverordening en het aangepaste controleprotocol van de Omgevingsdienst Haaglanden.

Met ingang van 2023 zijn er nieuwe verplichtingen voor lagere overheden en ook gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de accountantscontrole. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is nu zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Dus moet het bestuur toelichting geven op de naleving van relevante regels met betrekking tot financiële zaken, zoals subsidies, Europese aanbestedingen en lasten waarvoor geen voorafgaande dekking in de begroting was opgenomen.

De nieuwe verplichting is vastgelegd in de wet versterking decentrale rekenkamers en de nieuwe kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV is hierbij van toepassing.

Dit is aanleiding om de bestaande controleverordening, het controleprotocol, beide met de datum 29 november 2012 en de financiële verordening van 26 oktober 2012 te actualiseren. De actualisaties betreffen vooral aanvullingen en in een geval is de verantwoordelijkheid verlegd van de directeur naar het dagelijks bestuur. In hoofdstuk 2 is een opsomming gemaakt van de veranderingen.

De wijziging betreft de rolverdeling tussen accountant, DB en AB. Voorheen verstrekte de externe accountant een controleverklaring inclusief een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wijzigt dit. Het DB geeft vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de externe accountant. De externe accountant zal toetsen of de rechtmatigheidsverantwoording juist is.

Aan de stukken is een samenvatting toegevoegd om inzichtelijk te maken op welke punten de genoemde documenten zijn aangepast.

Bijlagen

- Financiële verordening Omgevingsdienst Haaglanden
- Controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden
- Controleprotocol Omgevingsdienst Haaglanden
- Samenvatting wijzigingen verordening Financiën en Controle incl protocol

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit de Financiële Verordening, de Controleverordening en het Controleprotocol vast te stellen.

FINANCIËLE VERORDENING OMGEVINGSDIENST HAAGLANDEN

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden van 13 juni 2024;

Gelet op

artikel 216 van de Provinciewet en artikel 212 van de Gemeentewet;
het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente;
artikel 57 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen;
artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Haaglanden;
besluit verlening mandaat, volmacht en machtiging aan de directeur Omgevingsdienst Haaglanden d.d. 1 januari 2023;

B e s l u i t

de volgende verordening vast te stellen:

Verordening voor de organisatie van de financiële administratie en het financieel beheer van de omgevingsdienst Haaglanden

HOOFDSTUK 1 BEGROTING EN VERANTWOORDING

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de omgevingsdienst Haaglanden en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
2. Financiële administratie: het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van mutaties betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de omgevingsdienst Haaglanden om tot een goed inzicht te komen in:
 - de financiële positie;
 - het financiële beheer;
 - de uitvoering van de begroting;
 - het afwikkelen van vorderingen en schulden;
 - alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover.
3. Administratieve organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.

4. Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen rechten van de omgevingsdienst Haaglanden.
5. Rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving.
6. Doelmatigheid: de mate waarin de omgevingsdienst er in slaagt om met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen het gewenste resultaat te bereiken.
7. Doeltreffendheid: de mate waarin de omgevingsdienst er in slaagt het resultaat te bereiken zoals vooraf met het vastgestelde beleid werd beoogd.

Artikel 2. Kaders begroting (begrotingsuitgangspunten)

1. Het dagelijks bestuur biedt uiterlijk op 1 februari van het begrotingsjaar aan het algemeen bestuur een nota aan over de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daaropvolgende begrotingsjaren. De kaders betreffen een meerjarenraming op hoofdlijnen van de belangrijkste baten en lasten, voorzien van een toelichtende beschouwing. Bij de baten en lasten wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele baten en lasten.
2. Het algemeen bestuur stelt de nota, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk 1 maart van elk begrotingsjaar vast.
3. De door het algemeen bestuur vastgestelde nota dient als uitgangspunt voor de opstelling van de begroting voor het volgende begrotingsjaar.

Artikel 3. Indeling begroting

1. Het algemeen bestuur stelt bij de aanvang van de nieuwe zittingsperiode de indeling van de programma's van de begroting vast.
2. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.
3. Het algemeen bestuur kan gedurende het begrotingsjaar begrotingswijzigingen vaststellen.
4. Het algemeen bestuur stelt per programma vast:
 - a. de beoogde productie (diensten);
 - b. de indicatoren om dit te meten;
 - c. de raming van de baten en lasten.
5. De programmabegroting bevat een overzicht van algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de reservemutaties en een overzicht van de stelposten.
6. De programmabegroting bevat een uiteenzetting van de financiële positie voor het dienstjaar en de jaren van de meerjarenraming.
7. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de productie (diensten), opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid, kunnen worden getoetst.

Artikel 4. Uitvoering begroting

1. Het dagelijks bestuur stelt regels die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.
2. De directeur van de omgevingsdienst maakt jaarlijks als specificatie van de programmabegroting een financiële begroting die door het dagelijks bestuur wordt vastgesteld, waarin in ieder geval wordt opgenomen dat:
 - a. de lasten en baten, door middel van kostentoerekening en tarieven, eenduidig zijn toegewezen aan de productie-eenheid waarop wordt gerapporteerd naar de deelnemers;
 - b. de budgetten en kredieten voor investeringen passen binnen de kaders zoals geautoriseerd bij de vaststelling van de uiteenzetting van de financiële positie, en;
 - c. de lasten van een product niet dusdanig worden overschreden dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt.
3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de lasten van de programma's zoals geautoriseerd in de programmabegroting en de door het algemeen bestuur vastgestelde begrotingswijzigingen niet worden overschreden. Overschrijdingen moeten gemeld worden in de reguliere P&C stukken, met als sluitstuk de jaarrekening.

Artikel 5. Interne controle

1. Het dagelijks bestuur zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarstukken en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het dagelijks bestuur maatregelen tot herstel.
2. De directeur biedt jaarlijks aan het dagelijks bestuur een intern controleplan aan vóór 31 december van het nieuwe begrotingsjaar.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage en informatie

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de Omgevingsdienst over de eerste vier maanden (Voorjaarsnota) en de eerste acht maanden (Najaarsnota) van het lopende boekjaar. De deelnemers worden eveneens over dezelfde perioden gerapporteerd over de gerealiseerde diensten voorzien van een financiële rapportage.
2. De tussenrapportages worden aan het algemeen bestuur aangeboden op de volgende tijdstippen:
 - a. de Voorjaarsnota uiterlijk 1 juli van het lopende begrotingsjaar, en
 - b. de Najaarsnota uiterlijk 1 november van het lopende begrotingsjaar.
3. De inrichting van de tussentijdse rapportages sluit aan bij de indeling van de begroting.
4. De rapportages gaan in op afwijkingen van lasten en baten en van de geplande productie (diensten).
5. In de rapportages wordt in ieder geval aandacht besteed aan afwijkingen op:
 - a. De ontwikkeling van de gerealiseerde lasten en baten ten opzichte van de begrote lasten en baten;
 - b. De ontwikkeling van de gerealiseerde productie (diensten) ten opzichte van de geplande productie (diensten);
 - c. De realisatie van bijzondere projecten (zoals subsidies);
 - d. Het verloop van de investeringskredieten.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over de uitvoering van de begroting. In de verantwoording geeft het dagelijks bestuur aan:
 - a. wat is bereikt;
 - b. welke productie (diensten) zijn geleverd;
 - c. wat de kosten zijn, en;
 - d. hoe de resultaten zich verhouden tot de in de begroting gestelde doelen.
2. Het algemeen bestuur bepaalt aan de hand van de uitvoering van de begroting of de doelen voor het lopende jaar bijstelling behoeven.
3. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, vast in het begrotingsjaar volgend op het begrotingsjaar waarop deze betrekking heeft.

Artikel 8: Wijze van omgaan met rechtmatigheidsverantwoording

1. Het dagelijks bestuur verstrekt bij de jaarstukken een rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt het totaal aan afwijkingen (fouten en onduidelijkheden, ieder afzonderlijk, ten aanzien van het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium die boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% van de totale geraamde lasten, inclusief de toevoegingen aan de reserves) opgenomen;
2. Ontbrekende afrekeningen waarvoor aannemelijk is dat het dagelijks bestuur na afronding van de jaarstukken een onderbouwing voor de rechtmatigheid kan verstrekken, leiden niet tot een afwijking en worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. De rapportagegrens wordt vastgesteld op €100.000.

HOOFDSTUK 2. FINANCIËLE POSITIE

Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa

1. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven.
2. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de verwachte levensduur van het actief. Deze zijn voor de verschillende soorten investeringen:
 - a. Kosten onderzoek en ontwikkeling 4 jaar;
 - b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur 5 jaar;
 - c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets 5 jaar;
 - d. Kantoorinventaris 10 jaar;
 - e. Mobiele telefoons en tablets 3 jaar.
3. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 15.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemden worden altijd geactiveerd.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Kosten van agio en disagio worden lineair afgeschreven over de restant looptijd van de betreffende lening.
6. Investeringskredieten moeten door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor openstaande vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan zes maanden.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

Het dagelijks bestuur biedt ten minste één keer in de vijf jaar aan het algemeen bestuur een (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen aan. De nota behandelt:

- a. De vorming en besteding van reserves;
- b. De vorming en besteding van voorzieningen.

Artikel 12. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de kostprijs van producten en diensten van de Omgevingsdienst wordt een systeem van kostentoerekening gehanteerd.
2. Het systeem van kostentoerekening wordt elke vier jaar vastgesteld door het algemeen bestuur.
3. In de begroting wordt de jaarlijkse berekening van de kostprijs voor de producten en diensten toegelicht.
4. Bij de indirecte kosten worden de bijdragen aan reserves voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa betrokken.

Artikel 13. Financieringsfunctie

1. De directeur zorgt voor de kaders en inrichting van de financieringsfunctie en draagt zorg voor:

- a. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
- b. Het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's en kredietrisico's;
- c. het zo veel mogelijk beperken van de kosten van de leningen;
- d. Het minimaliseren van de kosten van het betalingsverkeer;
- e. De uitvoeringsorganisatie voldoet aan de eisen die worden gesteld aan deze functie vanuit wetgeving en regelgeving.

2. Het dagelijks bestuur stelt regels op ter uitvoering van het gestelde, bedoeld in het eerste lid, en legt deze regels alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een Treasurystatuut.

3. Het Treasurystatuut

- a. Het Treasurystatuut zal met ingang van 2024 om de vijf jaar worden geactualiseerd of eerder bij wettelijke aanpassingen;
- b. Het dagelijks bestuur zendt het Treasurystatuut ter vaststelling aan het algemeen bestuur.

Artikel 14. Registratie bezittingen, activa, passiva en vermogen

1. De directeur draagt zorg voor een actuele en volledige registratie van bezittingen en schulden.

2. De directeur draagt er zorg voor dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de omgevingsdienst systematisch worden gecontroleerd, met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de vorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen en de schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 4 jaar.

3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt de directeur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

4. De directeur draagt zorg voor verzekering tegen schade, verlies of diefstal van bovengenoemde bezittingen.

HOOFDSTUK 3. PARAGRAFEN VAN DE BEGROTING EN JAARREKENING

Artikel 15. Weerstandsvermogen en Risicobeheer

In de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en van de jaarstukken wordt weergegeven:

- a. De risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen;
- b. De beheersmaatregelen die zijn gericht op deze risico's;
- c. Een weergave van de weerstandscapaciteit;
- d. In hoeverre schade en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met de weerstandscapaciteit kunnen worden opgevangen.
- e. Inzicht in de organisatie van het risicomanagement en de informatievoorziening hieromtrent.

Artikel 16. Financiering

Bij de begroting en de jaarstukken wordt in de paragraaf financiering in ieder geval verslag gedaan van:

- a. De kasgeldlimiet;
- b. De renterisico norm;
- c. De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende drie jaar;
- d. De omvang en ontwikkeling van de portefeuille uitgezette en opgenomen gelden;
- e. De omvang en ontwikkeling van de rentekosten en opbrengsten.

Artikel 17. Paragraaf Bedrijfsvoering

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Bbv op:

- a. De omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b. De kosten van inhuur derden;
- c. Een toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden vanwege het niet naleven van de publieke taak (wet Fido).
- d. Aanvullende informatie over de individueel geconstateerde afwijkingen uit de rechtmatigheidsverantwoording;
- e. Acties die het college neemt om de geconstateerde afwijkingen uit de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen.

HOOFDSTUK 4. FINANCIËLE ORGANISATIE EN ADMINISTRATIE

Artikel 18. Administratie

1. De administratie van de omgevingsdienst is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
 - a. Het sturen en het beheersen van activiteiten en processen;
 - b. Het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van vaste activa, voorraden, vorderingen en schulden, enzovoorts;
 - c. Het verschaffen van informatie aan de budgethouders en andere personen of instellingen voor het maken van kostencalculaties en andere nader aan te wijzen doeleinden;
 - d. Het bevorderen van de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving en het afleggen van verantwoordelijkheid daarover;
 - e. Controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen.

4. De directeur draagt zorg voor een adequate beveiliging van de informatievoorziening van de omgevingsdienst.

Artikel 19. Financiële administratie

De directeur draagt er zorg voor dat:

- a. de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoet aan het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' en andere relevante wet - en regelgeving;
- b. de vereiste informatie verstrekt wordt aan het rijk, de provincie en de Europese Unie, alsmede aan andere instellingen die specifieke verantwoordingsverplichtingen opleggen aan provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 20. Financiële organisatie

1. De directeur stelt een budgethoudersregeling vast en legt deze ter kennisneming voor aan het dagelijks bestuur.

2. In de budgethoudersregeling is opgenomen:

- a. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleidsorganen en beheersorganen is gewaarborgd;
- b. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten.

Artikel 21. Aanbesteding en inkoop

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor en legt in een besluit vast de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van zowel werken als voor levering van goederen en diensten. De regels waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met de ter zake geldende wet- en regelgeving.

HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 21. Bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze verordening wordt bekendgemaakt in het Provinciaal Blad van de provincie Zuid-Holland.
2. Deze verordening treedt in werking op de dag volgend op de dag van bekendmaking.

Artikel 22. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: "Financiële verordening Omgevingsdienst Haaglanden".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van
4 juli 2024

De secretaris,

De voorzitter,

Controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden 2023

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden;

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 13 juni 2024;

b e s l u i t:

- a. Vast te stellen de controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden 2023.
- b. In te trekken de controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden 2012.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- *Accountant*: Een door het algemeen bestuur benoemde organisatie waarin voor de accountantscontrole bevoegde accountants samenwerken, belast met de controle van de in de artikel 217 van de Provinciewet genoemde jaarrekening;
- *Accountantscontrole*: De controle van de in artikel 217 van de Provinciewet genoemde jaarrekening uitgevoerd door de door het algemeen bestuur benoemde accountant;
- *Rechtmatigheidsverantwoording*: de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
- *Deelverantwoording*: een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van een afzonderlijke organisatie-eenheid, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
- *Jaarrekening*: jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;
- *Managementletter*: verslag van de accountant gericht aan het bestuur met belangrijke bevindingen en adviezen voor verbetering van de interne beheersing, de IT-omgeving en actuele ontwikkelingen;

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een accountant.
2. Het algemeen bestuur, daarbij ondersteund door ambtenaren, bereidt de aanbesteding van de accountantscontrole voor. De aanbesteding betreft de controle van de jaarrekening en de bijbehorende rechtmatigheids-verantwoording van het dagelijks bestuur op getrouwheid.
3. Het algemeen bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:
 - a) De toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door het dagelijks bestuur en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b) De apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangbases en goedkeuringstoleranties en eventuele afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c) De inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d) De eventueel aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e) De frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering zoals de managementletter;
4. Het algemeen bestuur stelt bij de aanbestedingsprocedure van de accountant selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de door het algemeen bestuur benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:
 - a) De wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden
 - b) De frequentie van de uit te voeren controles.
2. De accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan de gemeentelijke organisatie uit. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, een vertegenwoordiging uit het algemeen bestuur en vertegenwoordigers uit het dagelijks bestuur.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.
2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het dagelijks bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle hem bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor uiterlijk 1 juli aan het algemeen bestuur.
5. Het dagelijks bestuur stuurt de managementletter met een reactie vanuit het dagelijks bestuur ter informatie aan rekeningcommissie.
6. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.
7. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur zo veel mogelijk gebruik van het namens het dagelijks bestuur uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.

8. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van Omgevingsdienst Haaglanden en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt.
2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen, terreinen en informatiedragers van de Omgevingsdienst Haaglanden.
3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle in de organisatie werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering

1. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, dringt hij bij het dagelijks bestuur aan op correctie van de geconstateerde afwijkingen. Indien het dagelijks bestuur de geconstateerde afwijkingen niet wenst dan wel niet meer kan herstellen, meldt de accountant dit terstond schriftelijk aan het algemeen bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het dagelijks bestuur;
2. In aanvulling op het in de wet voorgeschreven accountantsverslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde deel-controles verslag uit middels de managementletter. Van niet van bestuurlijk belang aan de controller en de directeur dan wel andere daarvoor in aanmerking komende functionarissen van Omgevingsdienst Haaglanden;
3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voorafgaand aan de verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur om op deze stukken te reageren;
4. De accountant bespreekt, indien hier aanleiding toe is, voorafgaand aan de behandeling van de jaarstukken in het algemeen bestuur het verslag van bevindingen met portefeuillehouder financiën, da auditcommissie, de directeur en de controller.

Artikel 8: hardheidsclausule

Van deze controleverordening kan worden afgeweken voor zover toepassing leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9: inwerkingtreding en citeertitel

1. De controleverordening 2012 wordt ingetrokken;
2. Deze gewijzigde verordening treedt, met terugwerkende kracht, in werking per 1 januari 2023;
3. Deze verordening geldt voor onbepaalde tijd;
4. Deze verordening wordt aangehaald als: Gewijzigde controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden 2023.

Het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden,

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de ODH d.d.13 juni 2024 gelet op artikel 217 Provinciewet jo. De artikelen 57 en 136 Wet gemeenschappelijke regelingen,

BESLUIT:

Vast te stellen het controle protocol 2023 Omgevingsdienst Haaglanden inclusief het als bijlage bijgevoegde normenkader,

Controleprotocol Omgevingsdienst Haaglanden 2023

Geldend met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2023

1. Inleiding

In dit protocol wordt door het algemeen bestuur een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden.

Het controleprotocol wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2023 is dit het geval, omdat het wetsvoorstel voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording definitief afgerond is. Met ingang van 2023 wordt dan de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur voor de rechtmatigheid benadrukt, doordat het dagelijks bestuur een verantwoording van rechtmatigheid moet opnemen in de jaarrekening in plaats van de accountant.

Het object van controle is de jaarrekening inclusief Single information, Single audit (Sisa)-bijlage en het financieel beheer over deze jaren zoals uitgeoefend door of namens het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden.

2. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2023 en volgende jaren van Omgevingsdienst Haaglanden.

Actualisatie van dit controleprotocol zal plaatsvinden indien nodig. Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden dient via het vaststellen van dit controleprotocol te bevestigen:

- de te hanteren goedkeuringstoleranties ten behoeve van de accountantscontrole;
- de rapportagegrens ten behoeve het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering;
- de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur.

3. Wettelijk kader

De Provinciewet, artikel 217, schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 201

Provinciewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

De wet- en regelgeving waarop de accountant zijn verklaring en bevindingen baseert, moet door het dagelijks bestuur in een normenkader inzichtelijk worden gemaakt.

Het algemeen bestuur heeft op 4 juli 2024 de Controleverordening Omgevingsdienst 2023 vastgesteld. In deze verordening is de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Omgevingsdienst Haaglanden geregeld.

4. Algemene uitgangspunten voor de jaarrekeningcontrole door de accountant (getrouwheid)

Zoals in artikel 217 Provinciewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 201 Provinciewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door het algemeen bestuur benoemde accountant gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

1. De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
2. De getrouwe weergave van het rechtmatigheidsoordeel door het dagelijks bestuur van de jaarrekening.
3. De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken;
4. Het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 190 Provinciewet (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten);
5. De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
6. De paragraaf bedrijfsvoering.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 217, lid 6 Provinciewet (Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) alsmede de voor accountants geldende controle- en overige standaarden bepalend zijn voor de door de accountant uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit accountantscontrole decentrale overheden dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen.”

5. Single Information Single Audit (SiSa)

Ingaande 2007 is het principe van Single Information Single Audit (SISA) ingevoerd voor bijna alle specifieke uitkeringen van het rijk. Hierdoor gaan Omgevingsdiensten voortaan minder en maar op één moment verantwoordingsinformatie verstrekken aan het Rijk en provincie over specifieke uitkeringen. Er wordt namelijk aangesloten bij de reguliere jaarrekening van de Omgevingsdienst. Daarmee worden ook de totale controlewerkzaamheden van deze informatie verminderd.

Voor SISA verantwoordingen gelden specifieke toetsingsvoorwaarden. In de circulaire SiSa van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is nadere regelgeving verstrekt over de wijze van verantwoorden over specifieke uitkeringen. De SISA verantwoording wordt als bijlage meegenomen bij de jaarrekening en tevens door de accountant gecontroleerd en voorzien van een controle verklaringen. De accountant neemt per specifieke

uitkering de fouten en onzekerheden in het verslag van bevindingen op. Het gaat hier om fouten/onzekerheden die niet kunnen worden gecorrigeerd.

De rapporteringstolerantie voor specifieke uitkeringen heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen en niet herstelde fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

6. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening.

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties. Het uitvoeren van werkzaamheden met inachtneming van toleranties impliceert dat de controle zodanig wordt uitgevoerd, dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van deze kwalitatieve beoordeling.

6.1 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale lasten. Voor de goedkeuringstoleranties volgt het algemeen bestuur volgende wettelijke minimumeisen:

oedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% <3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% <10\%$	$\geq 10\%$	-

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren.

6.2 Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. Hierbij wordt bedoeld op het bedrag waarboven de accountant voor wat betreft geconstateerde fouten of onzekerheden in de

jaarrekening heeft te rapporteren in het verslag van bevindingen. De door de accountant voor de jaarrekening van Omgevingsdienst te hanteren rapporteringstolerantie wordt vastgesteld op €100.000.

6.3 Verantwoordingsgrens

Naast de goedkeurings- en rapportagetolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd: “De verantwoordingsgrens is een door algemeen bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het dagelijks bestuur van de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten, inclusief de dotaties aan de reserves”.

Het algemeen bestuur is vrij om binnen deze bandbreedte de grens te bepalen. Ligt het bedrag van de afwijkingen onder de grens dan is er sprake van goedkeuring en kan het dagelijks bestuur aangeven rechtmatig te hebben gehandeld. Boven het vastgestelde percentage moet het dagelijks bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De te kiezen grenzen moeten een juiste balans bewaken tussen het niveau van informatievoorziening aan het algemeen bestuur en de hoogte van uitvoeringskosten van de verantwoording die de organisatie gemaakt moet worden daartoe.

We stellen voor de verantwoordingsgrens op 3% te leggen. Dit omdat er sprake is van een nieuwe ontwikkeling en een daarbij horend groeiproses. Door te kiezen voor een lager percentage zouden we bovendien de lat hoger leggen dan in de huidige wetgeving, waarbij de grens voor onzekerheden op 3% ligt. Een lagere verantwoordingsgrens resulteert in een intensievere controle voor de eigen organisatie alsmede de accountantscontrole. De rechtmatigheidsverantwoording valt onder de controle van de accountant en de accountant dus moet vaststellen dat die bedragen getrouw zijn.

6.4 Rapportagegrens

Het dagelijks bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de bedrijfsvoering-paragraaf indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens overschrijdt. Het dagelijks bestuur hecht waarde aan het gesprek over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het dagelijks bestuur zich niet alleen tot het geven van een toelichting alleen bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Het dagelijks bestuur rapporteert dan alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting vanuit haar actieve informatieverstrekking richting het algemeen bestuur. We stellen voor deze rapportagegrens gelijk te stellen aan de rapporteringstolerantie.

7. Opbouw van de rechtmatigheidsverantwoording

In de door de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) opgestelde model tekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden verstaan posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het dagelijks bestuur een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Deze onduidelijkheden staan niet gelijk aan de onzekerheden in de controle van de accountant.

Commissie BBV heeft een model tekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Een nadere toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording zal worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt onder meer ingegaan op de volgende aspecten;

- Beheersmaatregelen die zijn getroffen om in de toekomst tekortkomingen in de rechtmatigheid (fouten of onduidelijkheden in processen) te voorkomen;

- Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording blijven, maar wel relevant zijn om het dagelijks bestuur over te informeren;
- Bevindingen die boven de rapporteringsgrens vallen die het algemeen bestuur en dagelijks bestuur hebben afgesproken.

8. Rechtmatigheidscriteria

Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

- het begrotingscriterium;
- het voorwaardencriterium;
- het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium (M&O-criterium).

8.1 begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële beheers handelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de (programma)begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het Bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheers handelingen moeten passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV. Hierin is opgenomen dat bestedingen die uitstijgen boven de in de begroting opgenomen programmabudgetten niet als onrechtmatig worden aangemerkt, als voor de accountant bij de controle vaststaat dat de begrotingsoverschrijding binnen de beleidskaders van het algemeen bestuur valt of compensatie mogelijk is door met de hogere lasten rechtstreeks samenhangende inkomsten. Het bepalen of begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het algemeen bestuur. Overschrijdingen moeten gemeld worden in de reguliere P&C stukken, met als sluitstuk de jaarrekening. Als de overschrijdingen zijn toegelicht en de jaarrekening wordt vastgesteld door het algemeen bestuur, zijn de overschrijdingen alsnog rechtmatig. Alleen een begrotingsoverschrijding die onrechtmatig is, wordt vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording

8.2 voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden, waarop door het dagelijks bestuur wordt getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) verordeningen. Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen Omgevingsdienst haaglanden voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. In het normenkader zijn de interne en externe regels opgenomen, die het dagelijks bestuur in zijn controle van het voorwaardencriterium moet betrekken.

Het voorwaardencriterium veroorzaakt in belangrijke mate de inspanningen die nodig zijn voor de rechtmatigheidscontrole. Door het aanbrengen van beperkingen in de toepassing van genoemde aspecten kunnen de te verrichten interne controle-inspanningen beperkt worden en is de kans op een niet-goedkeurende accountantsverklaring verkleind. Ten aanzien van de verordeningen worden uitsluitend financiële consequenties verbonden aan die bepalingen, die recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen betreffen. Oftewel voor de interne regelgeving vindt uitsluitend een toets plaats naar recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen.

Indien en voor zover bij de controle financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden de onrechtmatige handelingen in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door algemeen bestuur of hogere overheden vastgestelde regels en kaderstellende besluiten betreft. Met andere woorden: interne regels van het dagelijks bestuur naar ambtelijke organisatie en andere dan kaderstellende vallen hierbuiten. Mocht tijdens de toetsing toch blijken dat het normenkader niet juist of compleet is en dit consequenties heeft gehad voor de controles, dan geeft het dagelijks bestuur in de bedrijfsvoering paragraaf in de jaarstukken aan welke regels het betreft. De accountant moet dit in zijn verslag bevestigen.

8.3 M&O-criterium

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig. In tegenstelling tot andere getrouwheids- en rechtmatigheidsaspecten gaat het bij het M&O-criterium in het bijzonder om vast te stellen dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat de wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. In het jaarverslag en/of de toelichting op de jaarrekening verantwoordt het dagelijks bestuur zich over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid.

Omgevingsdienst Haaglanden heeft nog geen specifiek M&O beleid. Wel is een aantal beheersmaatregelen ter voorkoming van M&O opgenomen in de verbijzonderde interne controle plannen. De controle richt zich op de toetsing in hoeverre in bestaande procedures deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik zijn genomen, alsmede de werking van de getroffen maatregelen vaststellen.

9. Rapportage accountant

Gedurende het jaar zal het dagelijks bestuur aandacht dienen te schenken aan de rechtmatigheidsvraagstukken en hierover rapporteren. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant.

9.1 Algemeen bestuur: Rechtmatigheid

Vanaf 2023 rapporteert het dagelijks bestuur over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag. Gedurende het jaar worden de controle bevindingen, gespecificeerd naar proces, aard van de fout of onduidelijkheid en bedrag door middel van een controlememorandum met de procesverantwoordelijke besproken. Daarnaast worden er aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de rechtmatigheidscontroles om de toekomstige fout of onduidelijkheid te mitigeren. De opvolging van deze aanbevelingen zal nauwlettend worden gemonitord door control.

9.2 Accountant: Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenoemde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht, de managementletter. De managementletter wordt met de Auditcommissie besproken.

9.3 Accountant: Accountantsverslag

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een accountantsverslag (verslag van bevindingen) uitgebracht aan het algemeen bestuur en dagelijks bestuur in afschrift aan het dagelijks bestuur. In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw financieel beheer en verantwoording daarover waarborgen. Het accountantsverslag wordt met de Auditcommissie besproken.

9.4 Accountant: Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarstukken een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur en in afschrift aan het dagelijks bestuur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

9.5 Accountant: Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, ten aanzien van zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur van opgestelde jaarrekening kan vaststellen. De controleverklaring wordt met de Auditcommissie besproken.

10. Intrekken oud protocol en inwerkingtreding

1. Dit protocol treedt in werking met ingang van 1-1-2023, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van het verslagjaar 2023 en later.
2. Op het in het eerste lid genoemde tijdstip wordt het Controleprotocol 2020 ingetrokken, met dien verstande dat deze van toepassing blijft op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van voorgaande verslagjaren.

11. Citeertitel

Dit protocol kan worden aangehaald als '**Controleprotocol omgevingsdienst Haaglanden 2023**

Rechtmatigheidsverklaring

1. Inleiding

Nieuwe wettelijke verplichtingen vanaf 2023:

Met ingang van 2023 zijn er nieuwe verplichtingen voor lagere overheden en ook gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de accountantscontrole. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is nu zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en moet verantwoording afleggen over de naleving van relevante regels met betrekking tot financiële zaken, zoals subsidies, Europese bestedingen en lasten waarvoor geen voorafgaande dekking in de begroting was opgenomen. De nieuwe verplichting is vastgelegd in de wet versterking decentrale rekenkamers en de nieuwe kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV is hierbij van toepassing.

Dit is aanleiding om de bestaande controleverordening, het controleprotocol, beide met de datum 29 november 2012, en de financiële verordening van 26 oktober 2012 te actualiseren. De actualisaties betreffen vooral aanvullingen en in een geval is de verantwoordelijkheid verlegd van de directeur naar het dagelijks bestuur. In hoofdstuk 2 is een opsomming gemaakt van de veranderingen.

De wijziging betreft de rolverdeling tussen accountant, DB en AB. Voorheen verstreekte de externe accountant een controleverklaring inclusief een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wijzigt dit. Het DB geeft vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de externe accountant. De externe accountant zal toetsen of de rechtmatigheidsverantwoording juist is.

2. Veranderingen tussen vigerende en geactualiseerde verordening en protocol

De Financiële verordening

Artikel	Type wijziging	Motivatie
Artikel 5	Het dagelijks bestuur (voorgeen was dit de directeur) zorgt voor het getrouwe beeld van de jaarstukken en de rechtmatigheid. Artikel 5.3 vervalt omdat deze verplaatst is naar artikel 5.1	Volgens de rechtmatigheidsverantwoording dient het DB verantwoording af te leggen over rechtmatigheid. Dit is niet enkel belegd bij de directeur maar bij alle leden van het DB
Artikel 8	Toevoeging nieuwe tekst. Hoe om te gaan met de rechtmatigheidsverantwoording	Hierbij is aangeven hoe hoog het verantwoordingsgrens en rapportagegrens zijn. Dit is een verplichting vanuit de rechtmatigheidsverantwoording.
Artikel 15	Artikel 15.B en 15.E zijn toegevoegd	Vanuit de rechtmatigheidsverantwoording is het relevant om niet enkel de belangrijkste risico's op te noemen maar ook de beheermaatregelen die ingebed zijn om deze risico's te mitigeren
Artikel 17	Onnodige tekst is verwijderd	De focus komt in de paragraaf bedrijfsvoering meer te liggen op de rechtmatigheidscriteria. De minder relevante onderwerpen komen te vervallen.

Het controle protocol

Artikel	Type wijziging	Motivatie
Artikel 1	Aanvullingen	Algemeen introductie over rechtmatigheidscriteria
Artikel 2	Aanvullingen	In artikel 2 is beschreven dat na het vaststellen van controleprotocol de te hanteren goedkeuringstoleranties, rapportagegrens en verantwoordingsgrens bestuurlijk zijn vastgesteld
Artikel 3	Aanvullingen	In artikel 3 zijn de belangrijkste verwijzingen naar provinciewet en Burgerlijk Wetboek gemaakt
Artikel 4	Aanvullingen	In artikel 4 is de nieuwe rolverdeling tussen accountant, DB en AB uiteengezet. Deze rolverdeling is afkomstig uit de rechtmatigheidsverantwoording.
Artikel 5	Aanvullingen	Een onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording zijn de SiSa regelingen. In artikel vijf wordt dit nader toegelicht.
Artikel 6	Aanvullingen	In artikel 4 is de nieuwe rolverdeling tussen accountant, DB en AB uiteengezet. Deze rolverdeling is afkomstig uit de rechtmatigheidsverantwoording. De goedkeuringstoleranties, verantwoordingsgrens en rapportagegrens worden concreet gemaakt.
Artikel 7	Aanvullingen	In artikel 7 wordt nader ingegaan op de opbouw van de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze door de wetgever uiteen is gezet.
Artikel 8	Aanvullingen	De drie rechtmatigheidscriteria (begrotingscriterium, voorwaarden criterium en M&O criterium) zijn nader toegelicht. Deze zijn afkomstig uit Kadernota rechtmatigheid
Artikel 9	Aanvullingen	In artikel 4 is de nieuwe rolverdeling tussen accountant, DB en AB uiteengezet op het gebied van rapportages

Vergadering Algemeen Bestuur

4 juli 2024

Agendapunt 4.2 Ontwerp Jaarstukken 2023

De Jaarstukken 2023 van de Omgevingsdienst Haaglanden bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening zijn op 13 juni 2024 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. De onafhankelijke accountant heeft de jaarstukken voorzien van een goedkeurende verklaring, welke is opgenomen in de voorliggende jaarstukken.

De jaarrekening over 2023 sluit met een positief resultaat van € 897.254.

Voorgesteld wordt:

1. Het saldo van € 897.254 te bestemmen voor:

a) Nacalculatie 2023	€ -/- 198.046
b) Dekking verhoging deelnemersbijdrage 2024 (als gevolg van indexering)	€ 307.600
c) Project 'Digitaal ordenen documenten'	€ 100.000
d) Te storten in de reserve Organisatieontwikkeling & Uitvoering Koersplan 2024-2028	€ <u>687.700</u>
Totaal	€ 897.254
2. Een bestemmingsreserve "Organisatieontwikkeling & Uitvoering Koersplan" in te stellen ter dekking van de door de ODH te maken incidentele kosten voor organisatieontwikkeling en de uitvoering van het Koersplan 2024-2028.

Het bedrag van de nacalculatie van € -198.046 wordt overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers afgerekend op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van niet gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2024 dan wel wordt afgerekend.

Bijlagen

Ontwerp Jaarstukken 2023

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Jaarstukken 2023 vast te stellen;
2. Het saldo van € 897.254 te bestemmen voor:

a) Nacalculatie 2023	€ -/- 198.046
b) Dekking verhoging deelnemersbijdrage 2024 (als gevolg van indexering)	€ 307.600
c) Project 'Digitaal ordenen documenten'	€ 100.000
d) Te storten in de reserve Organisatieontwikkeling & Uitvoering Koersplan 2024-2028	€ <u>687.700</u>
Totaal	€ 897.254
3. Een bestemmingsreserve "Organisatieontwikkeling & Uitvoering Koersplan" in te stellen ter dekking van de door de ODH te maken incidentele kosten voor organisatieontwikkeling en de uitvoering van het Koersplan 2024-2028.

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

1	Aanbieding.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Jaarrekening in één oogopslag	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Jaarrekeningresultaat	5
2.3	Vermogenspositie.....	6
2.4	Wet normering topinkomens.....	6
3	Jaarverslag	7
3.1	Realisatie programma's	7
3.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	7
3.3	Programma Toezicht en Handhaving.....	10
3.4	Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH.....	12
3.5	Klanttevredenheidsonderzoek	13
3.5.1	KTO T&V	13
3.5.2	KTO T&H	14
4	Paragrafen	15
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	15
4.1.1	Weerstandscapaciteit	15
4.1.2	Risicoanalyse	16
4.1.3	Ratio	16
4.1.4	Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer	17
4.2	Financiering	17
4.2.1	Schatkistbankieren.....	17
4.2.2	Kasgeldlimiet en de renterisiconorm	17
4.2.3	Kredieten	18
4.3	Bedrijfsvoering	18
4.3.1	Personeel en organisatie	18
4.3.2	Inclusie	18
4.3.3	Duurzaamheid	18
4.3.4	Informatisering en automatisering	20
4.3.5	Informatiebeveiliging en AVG	20
4.3.6	Verbetering werkprocessen.....	20
4.3.7	Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording.....	20
4.4	Openbaarheid	20
4.5	Onderhoud kapitaalgoederen	21
5	Jaarrekening.....	22
5.1	Programmaverantwoording.....	22
5.1.1	Toelichting programma's	22
5.1.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	22
5.1.3	Programma Toezicht en Handhaving.....	23
5.1.4	Overhead	23
5.1.5	Onvoorzien.....	23
5.1.6	Algemene dekkingsmiddelen	23
5.1.6.1	Deelnemersbijdragen	23
5.1.6.2	Additionele projecten	24
5.1.6.3	Overige opbrengsten	25
5.1.7	Heffing Vpb	25
5.1.8	Mutaties reserves.....	25
5.2	Overzicht incidentele lasten en baten	26

6	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	28
6.1	Wet- en regelgeving	28
6.2	Algemene waarderingsgrondslagen.....	28
6.3	Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording.....	28
6.4	Activa	29
6.4.1	Materiële vaste activa	29
6.4.2	Vlottende activa	29
6.5	Passiva.....	29
6.5.1	Eigen vermogen.....	29
6.5.2	Voorzieningen	29
6.5.3	Vlottende passiva	30
7	Balans en toelichting	31
7.1	Balans	31
7.2	Toelichting op de balans	31
7.2.1	Vaste activa	31
7.2.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	32
7.2.3	Liquide middelen.....	32
7.2.4	Overlopende activa.....	33
7.2.5	Voorzieningen	33
7.2.6	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.....	34
7.2.7	Overlopende passiva	34
7.3	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	35
8	Rechtmatigheidsverantwoording.....	36
9	Besluit Algemeen Bestuur	37
10	Bijlagen	38
10.1	Exploitatierekening	38
10.2	Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	39
10.3	BBV-informatie	41
10.4	Wet normering topinkomens.....	43
10.5	Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's	45
10.5.1	Programma T&V	45
10.5.1.1	Milieu-inrichtingen	45
10.5.1.2	Bodem & Ondergrond	45
10.5.1.3	Natuurbescherming.....	46
10.5.1.4	Milieu & RO	47
10.5.1.5	Overige taken	48
10.5.1.6	Kritische Prestatie Indicatoren T&V	50
10.5.2	Programma T&H.....	53
10.5.2.1	Toezicht	53
10.5.2.2	Overlast	54
10.5.2.3	Duurzaamheid	55
10.5.2.4	Handhaving.....	56
10.5.2.5	Overige taken	56
10.5.2.6	Totaalbeeld.....	56
10.5.2.7	Kritische Prestatie Indicatoren T&H	56
10.6	Raming en realisatie werkplan T&V.....	58
10.7	Raming en realisatie werkplan T&H	59
10.8	Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in aantallen en uren.....	59
11	SiSa-bijlage.....	60
12	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	61
13	Begrippen- en afkortingenlijst.....	62

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar door de komst van de Omgevingswet en dus het jaar waarin we ons hebben voorbereid op die wet. Dit deden we door het aanpassen van onze systemen, het uitgebreid testen daarvan en het opleiden van alle medewerkers. Naast het werk in eigen huis hebben we intensief samengewerkt met onze deelnemers om van beide kanten klaar te zijn voor de Omgevingswet. Tegelijkertijd is ons reguliere werk door blijven gaan. Zo waren er nog meer vernieuwingen op het gebied van de bodemtaken en zijn we doorgegaan met ons bodemplatform om gezamenlijk werk te maken van de uitdagingen en veranderingen in de bodemwereld. Ook de stijging van het aantal Natuurbeschermingszaken blijft een uitdaging om bij te houden. Met elkaar is er hard gewerkt om onze afspraken na te komen en bij te dragen aan een samenleving die gezond, veilig en duurzaam is. Ik kan zeggen dat dit in 2023 goed is gelukt, met ruim 23.000 behandelde zaken en meer geleverde uren dan we ooit hebben gedaan.

Dit jaar is het Koersplan 2024 – 2028 opgesteld. Mede dankzij de input van alle deelnemers is er een gedragen beeld ontstaan over de richting en de koers voor onze mooie omgevingsdienst. We willen namelijk die vertrouwde partner zijn voor onze deelnemers die ook meegaat met zijn tijd en in kan spelen op de uitdagingen van nu en de toekomst. Langs vijf thema's zijn we begonnen met de realisatie van het Koersplan. Daarnaast sluiten we ook aan bij het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (kortweg IBP) waarmee gestreefd wordt naar meer robuuste omgevingsdiensten. Onze betrokkenheid bij dit programma is in 2023 intensief te noemen. We leveren een forse bijdrage aan pijler 4 'kennis en expertise' met onder andere een vanuit ODH vertegenwoordigde projectleider en we denken mee bij de andere programma's van het IBP. De samenwerking in Zuid-Holland draagt bij aan een robuuste uitvoering van het VTH-stelsel in heel Zuid-Holland.

De jaarrekening 2023 sluit met een batig saldo van € 897.000. Door incidentele meevallers is in 2023 voor ruim € 627.000 meer baten ontvangen (waaronder € 350.000 rentebaten en € 277.000 aan overige vergoedingen waaronder detachingsvergoedingen personeel, uitkeringen UWV etc.). Deze opbrengsten waren niet meegenomen in de begroting. De lasten zijn in 2023 ca. € 270.000 lager uitgevallen (waaronder € 599.300 minder personele lasten en € 329.700 hogere materiële lasten (indirecte kosten)).

Verder zijn er meer uren gemaakt dan begroot. Op basis van de nacalculatiemethode worden de meer gemaakte uren doorbelast aan de deelnemers waardoor per saldo bijna € 200.000 meer opbrengst wordt gegenereerd. Deze opbrengst wordt via de balans met de deelnemers afgerekend.

Afrondend: 2023 was een vol en uitdagend jaar waarin we veel hebben opgepakt. Niet alleen de uitvoeringen van programma's, maar ook de invoering van de Omgevingswet, onze bijdragen aan het IBP, de Zuid-Hollandse samenwerking en het maken van het nieuwe Koersplan. Ik kijk met gepaste trots terug op 2023 en de resultaten die we geboekt hebben. En ik eindig dan ook met zeer welgemeende dank aan iedereen die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Mr. Christiaan van der Kamp
Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een samenvatting van de financiële verantwoording van de jaarrekening. In hoofdstuk 3 is het jaarverslag opgenomen en hoofdstuk 4 behandelt de paragrafen. Hoofdstuk 5 behandelt de jaarrekening en in hoofdstuk 6 zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling opgenomen. In hoofdstuk 7 is de balans met toelichting opgenomen, waarna in hoofdstuk 8 het besluit van het Algemeen Bestuur is opgenomen. De bijlagen zijn in hoofdstuk 9 opgenomen, waarna in hoofdstuk 10 de Sisa-bijlage en in hoofdstuk 11 de controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen. De jaarrekening wordt afgesloten met een begrippen- en afkortingenlijst.

2 Jaarrekening in één oogopslag

2.1 Algemeen

Dit hoofdstuk geeft voor de programma's Toetsing en Vergunningverlening (T&V) en Toezicht en Handhaving (T&H) de realisatie op de begroting 2023 weer. In paragraaf 2.2 wordt het jaarrekeningresultaat op programmaniveau weergegeven en in paragraaf 2.3 wordt de verkorte balans van de ODH weergegeven om inzicht te geven in de vermogenspositie.

2.2 Jaarrekeningresultaat

Tabel 1 Programmaverantwoording

Totaal laten en baten per programma	Realisatie 2022	Begroting primitief	Wijziging VJN	Wijziging NJN	Administratieve wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
1. Toetsing en Vergunningverlening	10.539.586	8.190.800	423.200	341.800	2.784.900	11.740.700	11.103.989
2. Toezicht en Handhaving	7.013.858	7.037.700	457.500	110.700	3.481.600	11.087.500	8.272.425
Totaal lasten programma's	17.553.444	15.228.500	880.700	452.500	6.266.500	22.828.200	19.376.414
3. Algemene dekkingsmiddelen	-29.593.003	-25.720.100	-1.388.600	-329.500	-7.510.900	-34.949.100	-32.847.942
4. Overhead	10.912.102	10.256.000	1.329.100	-123.000	1.244.400	12.706.500	13.207.554
5. Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0
6. Onvoorzien	0	47.400	300	0	0	47.700	0
Saldo van baten en lasten	-1.127.457	-188.200	821.500	0	0	633.300	-263.974
7. Mutaties reserves	-334.098	188.200	-821.500	0	0	-633.300	-633.280
Mutatie reserves	-334.098	188.200	-821.500	0	0	-633.300	-633.280
Gerealiseerd resultaat	-1.461.555	0	0	0	0	0	-897.254

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2023 sluit met een positief rekeningresultaat van € 897.254.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2023 van € 897.254 te bestemmen voor:

1. Nacalculatie 2023	€	-/- 198.046
2. Dekking verhoging deelnemersbijdrage 2024 (als gevolg van indexering)	€	307.600
3. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€	100.000
4. Te storten in de bestemmingsreserve Organisatieontwikkelingskosten & Uitvoering Koersplan 2024-2028	€	687.700
Totaal	€	897.254

Het bedrag van de nacalculatie van € -/- 198.046 wordt overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers afgerekend op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie op basis van de werkelijk gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2024 dan wel wordt afgerekend (zie tabel 13).

De ODH zet zich extra in op informatievoorziening en datahuishouding welke in samenhang met onze expertise fundamenteel wordt voor de positie van ODH richting provincie en gemeenten. Om het kenniscentrum op het gebied van een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving te kunnen blijven moet ODH investeren. Hiervoor willen we een deel van het jaarresultaat over 2023 reserveren ter dekking van incidentele uitgaven voor organisatie ontwikkeling en het nog vast te stellen uitvoeringsplan Koersplan 2024-2028.

2.3 Vermogenspositie

Tabel 2 Verkorte balans

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa	749.902	998.107	Eigen vermogen	2.653.782	2.952.965
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	9.828.508	8.610.648	Voorzieningen	1.499.146	906.708
Liquide middelen	521.922	5.920	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.287.645	3.025.085
Overlopende activa	1.193.466	594.398	Overlopende passiva	3.853.225	3.324.315
TOTAAL ACTIVA	12.293.798	10.209.073	TOTAAL PASSIVA	12.293.798	10.209.073

De post vaste activa geeft de stand van de investeringen in materiële vaste activa na afschrijvingen weer die ten laste zijn gebracht van de door het AB beschikbaar gestelde kredieten voor ICT en voor Huisvesting en inventaris.

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2023 nog een restantkrediet van € 2.431.300 beschikbaar. Ultimo 2023 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 361.700 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2023 wordt verwezen naar tabel 9 bij paragraaf 4.5.

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan met name uit de eind 2023 gefactureerde deelnemersbijdragen over 2024 en de rekeningcourant Schatkistbankieren. De liquide middelen betreft het saldo dat ultimo van het jaar aan banksaldi beschikbaar was. De in de overlopende activa opgenomen posten hebben betrekking op kosten die in 2023 zijn betaald, maar die betrekking hebben op 2024 alsmede nog te ontvangen bijdragen in de additionele projectkosten.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat voor bestemming.

De voorzieningen bestaan uit het saldo van de voorziening werkloosheidsuitkeringen. De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan voornamelijk uit nog af te dragen BTW, loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

De overlopende passiva bestaan uit de over het eerste halfjaar van 2024 bij de deelnemers in rekening gebrachte voorschotbijdragen, de gefactureerde dwangsommen, de verrekening met de deelnemers op basis van nacalculatie en uit nog te nog te ontvangen facturen van in 2023 geleverde goederen en diensten.

Meer gedetailleerde informatie is opgenomen onder 7.1 Balans.

2.4 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de ODH. Het voor de ODH toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het AB bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

De ODH heeft in 2023 geen topfunctionarissen en leden en voorzitters van interne toezichthoudende organen, waarvan de bezoldiging boven het bezoldigingsmaximum uitkomt.

In bijlage 10.4 is de verantwoording van de ODH op grond van de WNT opgenomen.

3 Jaarverslag

3.1 Realisatie programma's

Jaarlijks wordt per deelnemer een werkplan opgesteld als basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken). De taken zijn in 2023 grotendeels uitgevoerd volgens deze werkplannen. Er wordt zaakgericht gewerkt, ondersteund door digitale processen en op basis van de bestuurlijk vastgestelde PDC³ van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing en de kaders die worden gesteld in de wet VTH.

Financiering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording over 2023 vindt conform de bestuurlijke afspraak via nacalculatie op basis van het aantal gerealiseerde uren.

Het werkaanbod is voor een belangrijk deel vraag gestuurd en daardoor deels afhankelijk van externe ontwikkelingen en factoren. Het gaat dan vooral om vergunningaanvragen, meldingen, klachten en toezichtresultaten die leiden tot verder toezicht en/of handhaving. In de diverse ambtelijke voortgangsrapportages (juni en september) en de jaarrapportage is aan de deelnemers uitgebreid gerapporteerd over de voortgang en de uitgevoerde werkzaamheden per deelnemer.

Indien de daadwerkelijke kentallen (in uren) lopende een uitvoeringsjaar significant afwijken van de kentallen (in uren) van de begroting, wordt hierover tussentijds per deelnemer (ambtelijk) gerapporteerd. Deze afwijkingen worden in de Voorjaars- of Najaarsnota gerapporteerd indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage. De kwantitatieve verantwoording (aantallen) is opgenomen in bijlage 9.5 en vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel.

3.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V bestaat uit de volgende clusters (werkvelden):

- Milieu-inrichtingen (inclusief asbestsloop)
- Bodem & Ondergrond (bodemkwaliteit, grondwater, ontgronding, PMV)
- Natuurbescherming
- Milieu & RO (lucht, geluid, externe veiligheid, MER)
- Overige taken

In grafiek 1 is een grafische weergave opgenomen van de percentuele verdeling van het aantal zaken en het werkvolume per werkveld. In de grafiek is te zien dat het werkveld Milieu-inrichtingen als gevolg van de (asbest)slopmeldingen een groot aantal zaken omvat. Omdat deze (asbest)slopmeldingen een relatief laag werkvolume kennen, ligt het volume-aandeel van Milieu-inrichtingen een stuk minder hoog. Omgekeerd bestaan de "overige taken" vooral uit een werkvolume (uren) zonder dat daaraan aantallen zijn verbonden en is het volume (uren) per zaak voor natuur hoger relatief hoog.

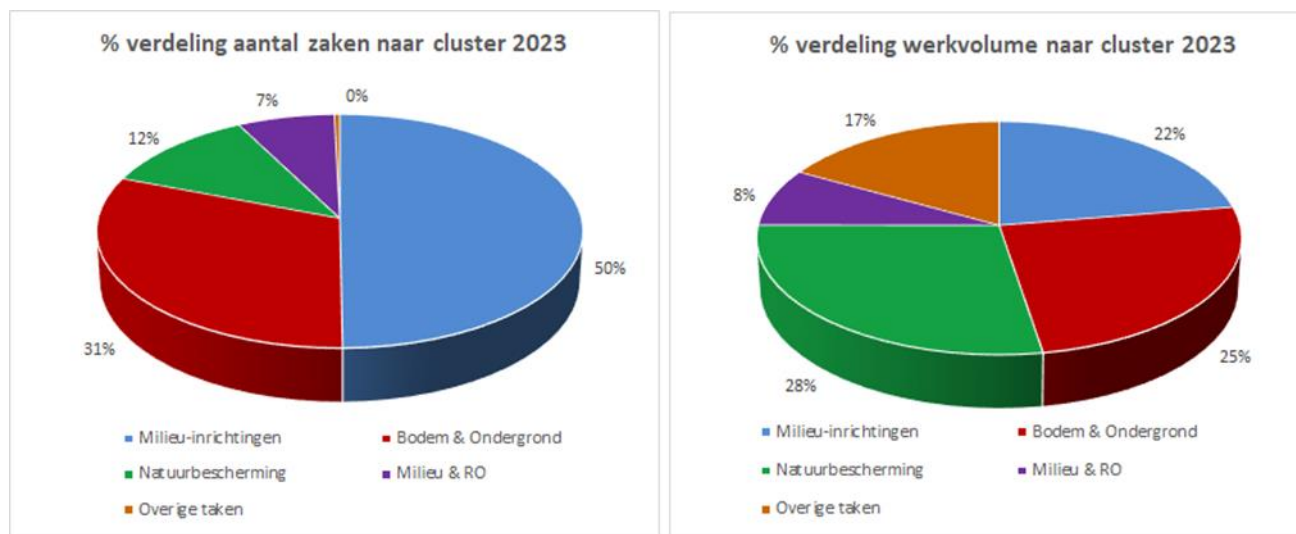
De taken zijn op hoofdlijn uitgevoerd conform de werkplannen van de individuele gemeentelijke deelnemers. Voor de provincie is sprake geweest van een intensivering ten opzichte van het werkplan 2023. Het gaat daarbij om de reguliere wettelijke taakuitvoering (meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen) en de opgedragen taken ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of MER-procedures. Daarnaast zijn met name op het gebied van bodem, externe veiligheid en geluid op reguliere basis adviestaken verricht voor verschillende opdrachtgevers. Verder zijn veranderingen in regelgeving opgepakt en geïmplementeerd, zoals ontwikkelingen op het vlak van natuurreguleering en de implementatie van de Omgevingswet

¹ Onder "vergunningverlening" wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

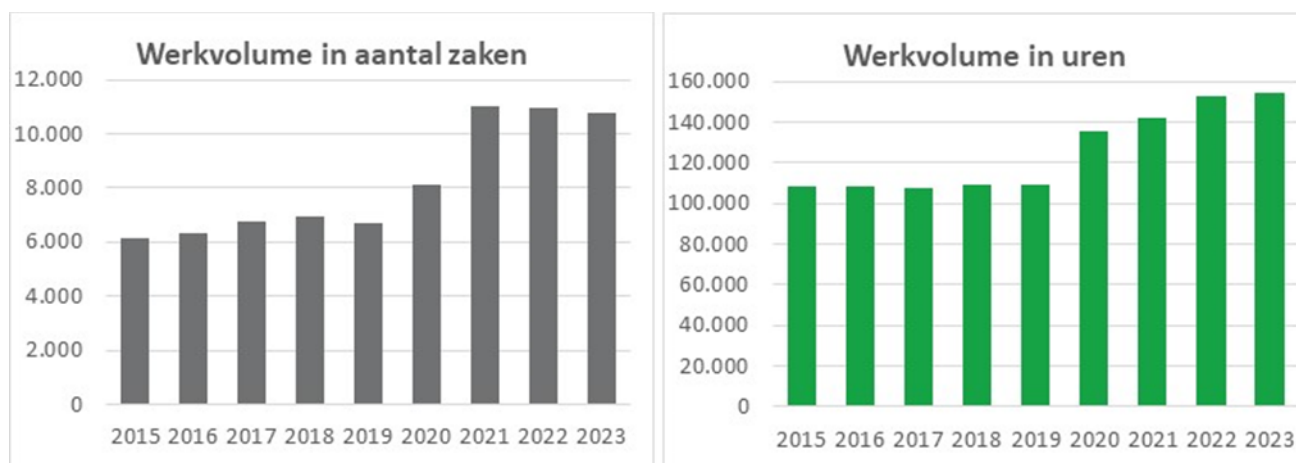
² Onder "toezicht" wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

Grafiek 1 Procentuele verdeling naar cluster op basis van gerealiseerde aantallen en gerealiseerd werkvolume

Grafiek 2 Werkvolume in aantal gerealiseerde aantal zaken en uren (2015-2022)

Het gerealiseerde aantal zaken is vanaf 2021 beduidend hoger dan de daarvoor liggende jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de taakuitbreiding op (asbest)slopmeldingen en de toegenomen inzet op natuurbescherming. Lopende 2023 is de raming naar boven bijgesteld omdat sprake bleek van een noodzakelijke intensivering voor natuurbescherming en de waterwet voor de provincie Zuid-Holland. Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V is wat lager dan de bijgestelde raming voor 2023. Dit zit vooral in een lager aantal toetsingen (bodem, lucht, geluid, EV). Fluctuaties in vraag als gevolg van externe factoren doen zich overigens elk jaar voor en zijn van invloed op het werkaanbod.

Het gerealiseerde werkvolume (aantal uren) is in 2023 evenals in 2022 hoger geweest dan in voorgaande jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het werkveld milieu-inrichtingen, natuurbescherming en de overige taken (waaronder de implementatie van de Omgevingswet). In § 10.5.1 is een toelichting per cluster opgenomen. Het totaal aantal gerealiseerde uren binnen het programma T&V ligt boven de (bijgestelde) raming.

Voor natuurbescherming is 2023 (evenals 2021 en 2022) een intensief jaar geweest. Zowel voor gebiedsbescherming (waaronder stikstof) als voor soortenbescherming is in 2023 sprake geweest van een substantiële intensivering. Voor stikstof is al enkele jaren sprake van diverse complicerende ontwikkelingen zoals het vervallen van de bouwvrijstelling en het via rechtszaken aanscherpen van juridische kaders voor de vergunningverlening. Op het vlak van de soortenbescherming wordt de afhandeling van aanvragen bemoeilijkt door de strikte regelgeving, het detailniveau van de te beoordelen aanvragen en de kwaliteit van de aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. In samenwerking met de provincie worden oplossingen onderzocht om hierin verbetering te brengen. Ook voor de Waterwet was 2023 een intensief jaar. Dit is onder andere het gevolg van het doorvoeren van aardgasloze energievoorzieningen voor woningen, kantoren en bedrijven en de grootschalige aanpak van de drinkwatervoorzieningen door Dunea.

Voor gemeenten is in 2023 de nodige inzet gepleegd voor het actualiseren van milieuvergunningen. Voor de glastuinbouwgemeenten is in 2023 een groot aantal maatwerkbesluiten verleend voor het in de bodem lozen van brijn afkomstig van glastuinbouwbedrijven.

Op het gebied van bodem was er bijzondere aandacht voor de warme overdracht van bodemtaken in het kader van de Omgevingswet. Ook in 2023 is het bodemplatform Haaglanden gecontinueerd en komen betrokken bodemambtenaren van de Haaglanden gemeenten, de ODH en de provincie drie tot vier keer per jaar samen. Het doel van het bodemplatform is kennisuitwisseling en kennisdelen op bodemgebied in Haaglanden, samen kijken naar uitdagingen en veranderingen in het bodemwerkveld en onderzoeken of gezamenlijk lokaal beleid in Haaglanden mogelijk en wenselijk is.

De voorbereiding op de Omgevingswet (Ow) heeft plaats gevonden samen met de gemeenten en provincie in diverse overleggen en werkgroepen en ook door nieuwe regelgeving inhoudelijk te beoordelen en desgevraagd van commentaar te voorzien. Bij enkele gemeenten wordt deelgenomen aan een zogenaamde vergunningentafel om ervaring op te doen met een meer integrale benadering van de afhandeling van aanvragen. In 2021 is gestart met een (intern) programma om de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet in de taakuitvoering door de ODH te implementeren. In de laatste fase van de implementatie van de Omgevingswet is gebleken dat vooral het omzetten van de zaakgerichte werkwijze naar de nieuwe situatie onder de Omgevingswet zeer arbeidsintensief was. Het zaakstelsel vormt voor de ODH de essentiële basis voor zowel de interne en externe werkprocessen als ook voor een belangrijk deel van de managementinformatie. Het ombouwen van dit zaakstelsel met alle daarbij horende elementen als standaardbrieven, werkinstructies en meer is beduidend intensiever gebleken dan vooraf was ingeschat. Goede nieuws is dat het vernieuwde zaakstelsel vanaf 1 januari 2024 naar behoren functioneert.

In het jaar 2023 is de werkvorm, die bestaat uit een mix van thuis en op kantoor werken, voortgezet. De organisatie is goed in staat haar werk plaats- en tijdonafhankelijk uit te voeren, zodat de plaats waar het werk wordt verricht een minder dominante invloed heeft dan in het verleden het geval was. De werkzaamheden binnen het programma T&V zijn ook vrijwel niet afhankelijk van activiteiten buiten op locatie. Deze werkwijze heeft geen effect gehad op de productiviteit en effectiviteit van de werkzaamheden.

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 10.5.1.

3.3 Programma Toezicht en Handhaving

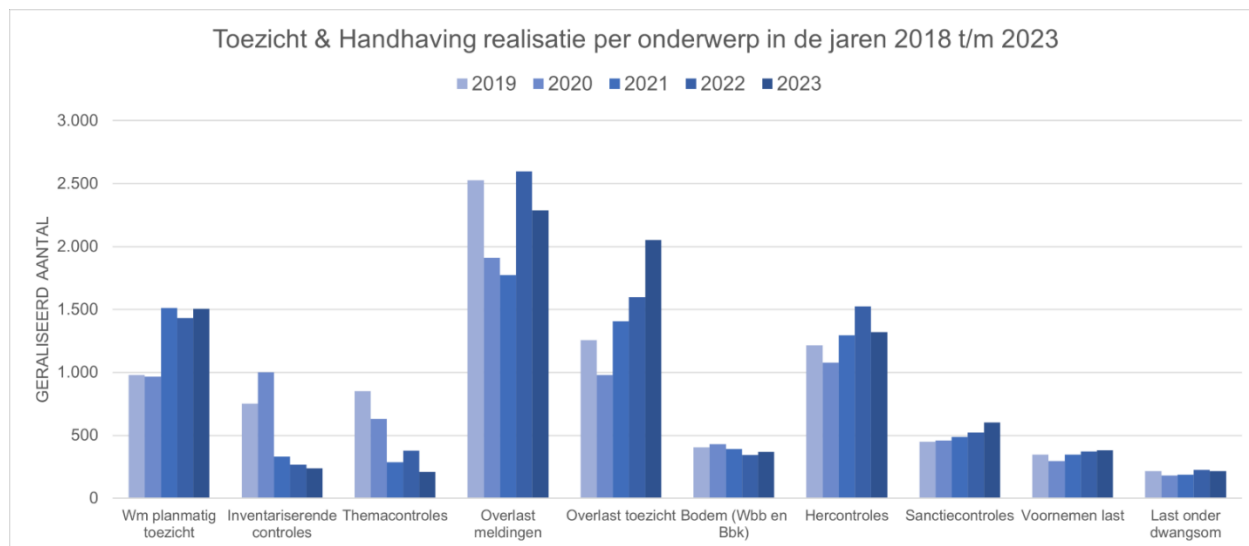
Het programma T&H bestaat uit de werkvelden:

- Toezicht
- Overlast
- Duurzaamheid
- Handhaving
- Overige taken

Dit jaar zijn er fysieke- en administratieve controles ingezet om te controleren en te beoordelen of voorgeschreven technische en organisatorische voorzieningen of maatregelen ook daadwerkelijk aanwezig waren en of er is voldaan aan de gestelde norm. Inrichtingen met een hoge milieurelevantie zijn gecontroleerd door toezichthouders van de ODH. De controles bestonden uit periodieke-, administratieve-, hercontroles en incidentele controles naar aanleiding van overlastmeldingen.

In 2023 is het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&H onder de prognose uitgekomen. Er waren 14.217 zaken gepland waarvan er uiteindelijk 12.370 zaken zijn uitgevoerd. Er zijn minder zaken gerealiseerd daarentegen is de gemiddelde duur hoger dan tevoren geraamd. De implementatie van de Omgevingswet heeft aanzienlijk meer tijd gekost dan werd gedacht en geraamd. Zo is bijvoorbeeld in de periode augustus-september besloten dat alle toezichtzaken die werden opgestart en die vanwege hersteltermijnen mogelijk zouden doorlopen in 2024, direct al aan te vullen met de overtredingsartikelen van de Omgevingswet. Dit uitzoekwerk kostte de behandelaar veel meer extra tijd tijdens het behandelen van het toezicht, maar heeft ook bijgedragen aan het opbouwen van kennis over de Omgevingswet alsmede de toepassing van de nieuwe regelgeving.

Grafiek 3 Realisatiecijfers toezicht T&H 2019 – 2023

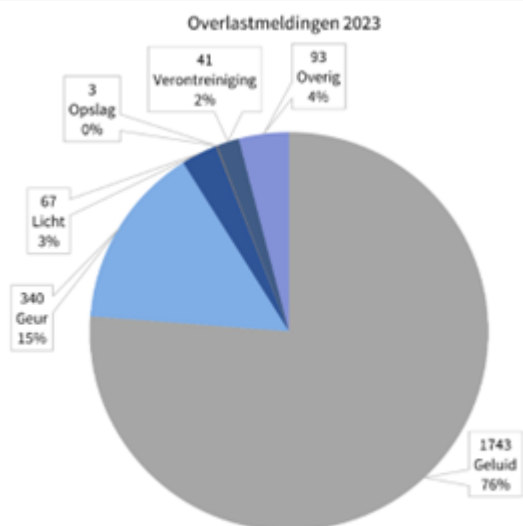
Er is een aantal specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): controle van de inrichtingen die op de risicokaart staan op naleving van wetgeving en juistheid van gegevens in het RRGs;
- Controle natte koeltorens;
- Controle op (open en gesloten) bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op afval en asbest;
- Controle op de informatie- en energiebesparingsplicht.

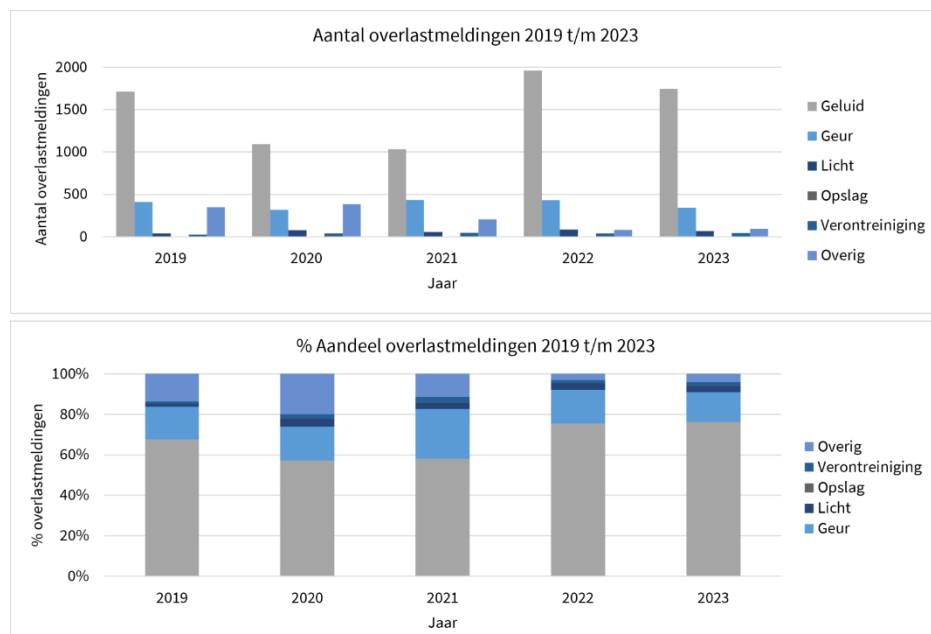
De inzet op de handhaving is nagenoeg conform inschatting.

Er zijn 2.287 overlastmeldingen geweest tegen 2.597 in 2022. Het aantal is lager dan vorig jaar maar hoger dan de jaren daarvoor, het aantal meldingen ligt weer op het niveau van 2019, voor de COVID-19 pandemie (2.527 meldingen). Bewoners in de regio hebben met name last van geluidshinder.

Grafiek 4 Overlastmeldingen per type overlast in 2023

Grafiek 5 Overlastmeldingen in aantal en type in % 2019-2023

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 10.5.2.

3.4 Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH

Gemeentelijke nota VTH

Op 14 april 2016 is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: wet VTH) in werking getreden. In de wet VTH is de vernieuwing van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgelegd. Deze wet legt tevens de basis voor de landelijk georganiseerde omgevingsdiensten en beschrijft de proceseisen waaraan deze moeten voldoen.

Naast de wet VTH is op 1 juli 2017 ook de AMvB VTH in werking getreden. Op grond van deze AMvB dienen alle participanten gezamenlijk voor de Omgevingsdienst Haaglanden een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid op te stellen. De Omgevingsdienst Haaglanden werkt conform de gemeentelijke nota VTH die in 2020 is voorgelegd aan het DB en AB waarna deze ter vaststelling is aangeboden aan de colleges van B&W. Met deze nota wordt het uniforme VTH uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de Omgevingsdienst Haaglanden gebundeld, waardoor transparantie en samenhang ontstaat. Het opgestelde uniforme uitvoeringsbeleid van de Omgevingsdienst Haaglanden betreft een raamwerk van reeds vastgestelde (handhavings- en gedoogstrategie) en nieuwe strategieën (toezicht-, preventie- en vergunningenstrategie) en vormt daarmee het uitvoeringskader voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma van de negen gemeentelijke participantenopdrachtgevers van de Omgevingsdienst Haaglanden. De provincie werkt al langer met een eigen nota VTH.

Probleemanalyse en prioriteiten

Conform het Besluit omgevingsrecht (art. 7.2) dient een handhavingsorganisatie te handelen op grond van een analyse van de problemen in de fysieke leefomgeving, de effecten van niet-naleving en de kansen op niet-naleving, teneinde sturing te kunnen geven aan haar handhavingsinspanningen. Deze probleemanalyse dient iedere vier jaar te worden uitgevoerd en in de analyse dient rekening te worden gehouden met naleefgedrag en risico's bij niet naleving.

Stappen nieuwe risicomethodiek Wm toezicht

1. Complexe bedrijven	• Bedrijven met buitengewoon milieubezwarende/risicovolle bedrijfsactiviteiten • Interne en gemeentelijke inbreng • Aanpak: Reguliere wm controles
2. Basisniveau integraal toezicht	• toezicht per activiteitgroep • Categorie 2 en 3 bedrijven die het langst niet zijn gecontroleerd • Aanpak: Reguliere wm controles
3. Integraal toezicht door prioritering	• Potentiële calamiteit milieu per activiteitgroep geeft risicoscore • Tweejaarlijks naleefgedrag van de activiteitgroep • Aanpak: Reguliere wm controles
4. Thematisch en projectgericht toezicht o.b.v. data-analyse	• Onderwerpen waar gericht naar wordt gekeken: type overtreding, gedrag ondernemers, specifieke kenmerken of verplichtingen, duurzaamheid • Per onderdeel een geschikte aanpak (o.a. preventie)
5. Bestuurlijke en maatschappelijke prioriteiten	• Specifieke onderwerpen waar extra inzet gewenst is door gemeenten • Bijvoorbeeld bij veranderde wetgeving, gebiedsveranderingen, veranderingen in het veld, lokale prioriteiten en het behalen van milieu doelen

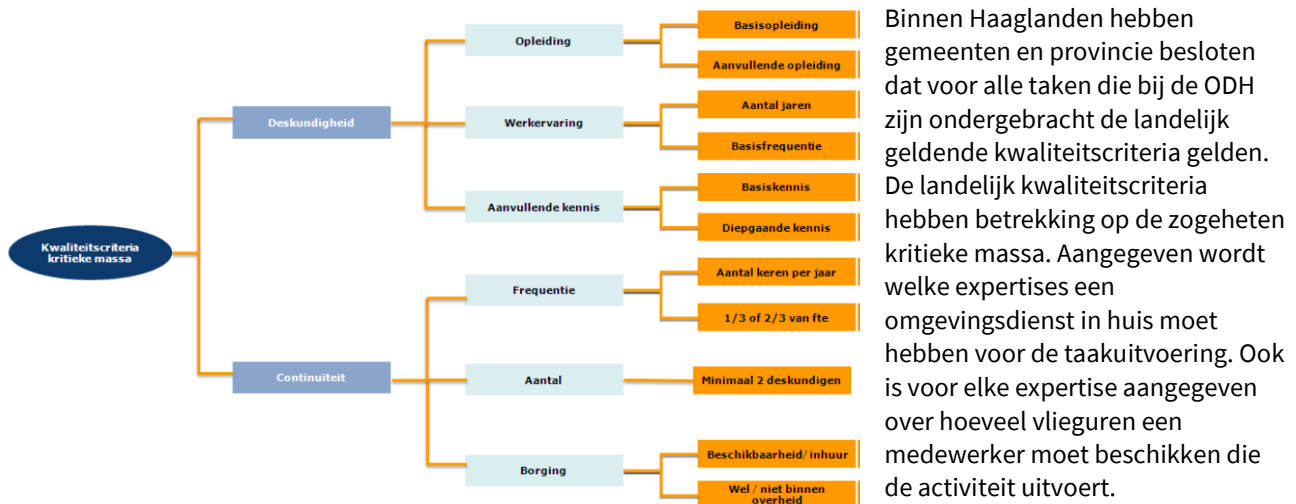
In 2020 is samen met alle gemeenten een nieuwe probleemanalyse en prioriteitstelling 2020-2024 opgesteld, die als uitgangspunt dient voor het opstellen van de jaarwerkplannen voor wat betreft het uitvoeren van preventief toezicht.

Kwaliteitssysteem, protocollen en werkinstructies

In het kwaliteitsmanagementsysteem van de ODH zijn naast een algemeen beschrijvend deel ook de procedures, werkinstructies en een risico-inventarisatie per werkproces opgenomen. De procedures en werkinstructies zijn allemaal beschreven. In het kader van het beheer en verbetering zullen er structureel werkzaamheden plaats

blijven vinden. In 2023 is veel tijd en energie gestoken in de aanpassingen die nog nodig zijn om het werken onder de Omgevingswet te faciliteren.

Gemeentelijke en provinciale verordeningen

De ODH voldoet nagenoeg aan al deze kwaliteitscriteria.

3.5 Klanttevredenheidsonderzoek

Hoe tevreden zijn onze afnemers over de door ons geleverde producten? Deze vraag staat centraal in het klanttevredenheidsonderzoek (KTO). Onze afnemers ontvangen per e-mail een enquête om deze vraag te beantwoorden. Deze KTO meting heeft betrekking op het VTH-proces.

In het jaar 2023 zijn voor beide uitvoeringsprogramma's klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) verstuurd. Het gemiddelde responspercentage is 30%. Dit betreft zowel bedrijven als particulieren (overlastmelding). Opvallend is dat de respons bij particulieren die overlast ervaren hoger is: 42%, waarvan 38% van de respondenten ontevreden is. Een analyse van deze cijfers wijst uit dat er een relatie is tussen het ervaren van overlast én het ontevreden zijn over de geboden oplossing. Het totaal aantal ontevreden respondenten dat ontevreden is over de geleverde diensten is ten opzichte van 2022 met 2% toegenomen (2022 13%).

De resultaten van het KTO in 2023 wijken minimaal af ten opzichte van voorgaande jaren. Voor het komende jaar is het nog onduidelijk wat de gevolgen zullen zijn van de Omgevingswet.

3.5.1 KTO T&V

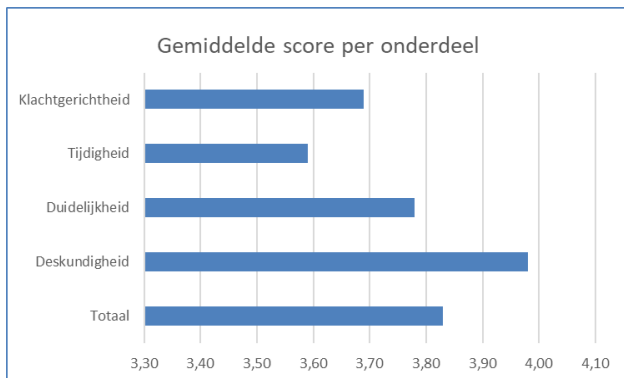
In 2023 is het KTO van T&V vernieuwd. Naast de vraag over hoe tevreden men is over de totale dienstverlening, is in de nieuwe opzet gevraagd naar de deskundigheid, duidelijkheid, tijdigheid en klachtgerichtheid van de dienstverlening. Hierbij is gewerkt met een 5-puntschaal:

- Zeer tevreden (=5)
- Tevreden (=4)
- Neutraal (=3)
- Ontevreden (=2)
- Zeer ontevreden (=1)

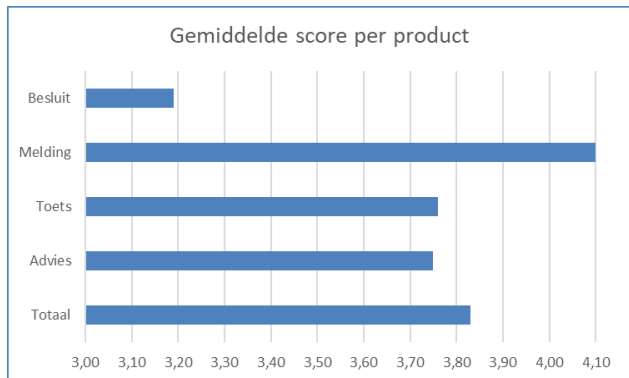
In 2023 zijn 2.033 klanttevredenheidsonderzoeken verstuurd, waarop 446 reacties zijn ontvangen (22%). De afgelopen jaren was de response gemiddeld 20%. De uitgebreidere uitvraag heeft derhalve geen negatieve invloed gehad op de response. In grafiek 6 is gemiddelde score per onderdeel weergegeven.

In grafiek 7 is de totaalscore (3,83%) uitgesplitst per geleverd product. De tevredenheid over het besluit is lager dan de andere producten. De tevredenheid voor besluiten staat onder druk door de langere (wettelijke) doorlooptijd van besluitprocedures in het algemeen en voor de natuurbeschermingswet in het bijzonder

Grafiek 6 Score naar onderdeel

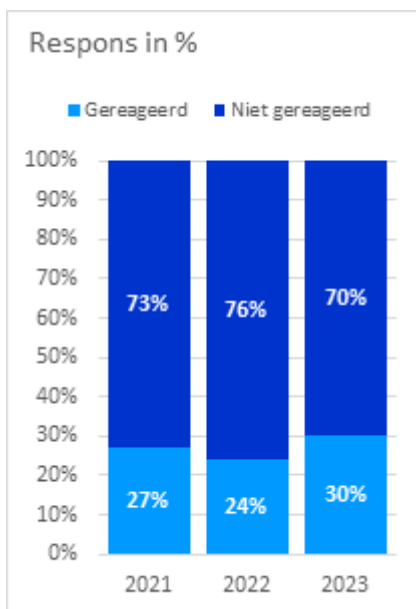

Grafiek 7 Totaalscore uitgesplitst naar product

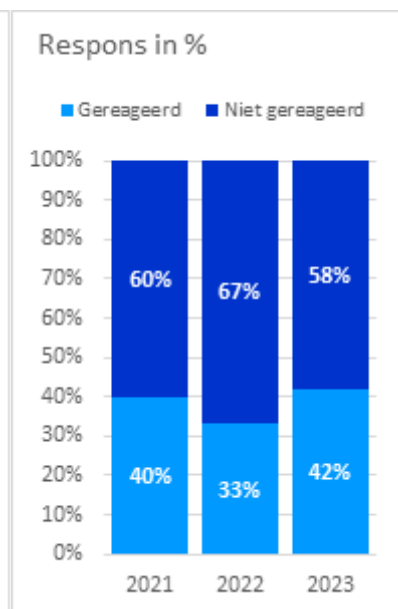

3.5.2 KTO T&H

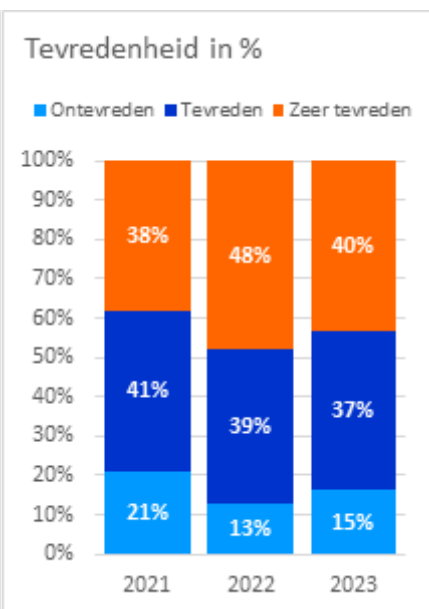
Grafiek 8
Resultaten response KTO T&H
2021 t/m 2023

Grafiek 9
Resultaten response KTO T&H door
overlastmelders 2021 t/m 2023

Grafiek 10
Resultaten tevredenheid KTO T&H
2021 t/m 2023

4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie over de mate waarin de ODH in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Inzicht in het weerstandsvermogen van de ODH is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Het benodigd weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de dienst, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die de dienst beschikbaar heeft om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

Op 24 november 2021 heeft het AB de *Integrale nota 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing, reserves en voorzieningen'* vastgesteld. Daarin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

1. voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. Bij de beoordeling van de risico's worden uitsluitend de risico's betrokken die van belang zijn voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de ODH;
2. het weerstandsvermogen wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de financiële omvang van de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen risico's, waarbij de ODH streeft naar een weerstandsratio van tussen de 1,0 en 1,4;
3. bij de kwantificering van de risico's worden uitsluitend de risico's betrokken die van belang zijn voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de ODH. De maximumomvang van de weerstandscapaciteit is bepaald op maximaal 5% van de bij de begroting geraamde structurele exploitatielasten;
4. bijstelling van het risicoprofiel via de paragraaf Weerstandsvermogen vindt plaats bij de jaarrekening en begroting, waarbij voor de kwantificering van de risico's een ondergrens wordt gehanteerd van € 50.000;
5. De integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen wordt elke 5 jaar geactualiseerd. De nota blijft geldig tot een nieuwe nota is vastgesteld.

Tabel 3 Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstandscapaciteit
Uitstekend	$x > 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 \leq x \leq 2,0$
Voldoende	$1,0 \leq x \leq 1,4$
Matig	$0,8 \leq x \leq 1,0$
Onvoldoende	$0,6 \leq x \leq 0,8$
Ruim onvoldoende	$x < 0,6$

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Voor de bepaling of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gekwantificeerde) risico's af te dekken wordt gebruik gemaakt van een tabel die landelijk⁴ wordt gehanteerd. In deze tabel wordt een gradatie aangegeven van 'ruim onvoldoende' tot 'uitstekend'.

4.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele weerstandscapaciteit (de post onvoorzien) en de incidentele weerstandscapaciteit (de algemene reserve). Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit.

⁴ Dit is de meest gebruikte kwantitatieve waarderingsmethode die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente.

Tabel 4 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Bedrag	Nog te muteren	Bedrag
Algemene Reserve (stand per 31-12-2023)	1.312.200	0	1.312.200
Onvoorzien 2023	47.700	0	47.700
Totaal weerstandscapaciteit	1.359.900	0	1.359.900

4.1.2 Risicoanalyse

De maximumomvang van de incidentele weerstandscapaciteit (algemene reserve) bedraagt 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten. Het totaal van de geraamde structurele exploitatielasten bedraagt op basis van de begroting 2023 na wijziging € 27.410.500. De maximumomvang komt uit op 5% van € 27.410.500 is € 1.370.500. Het weerstandsvermogen per 31-12-2023 bedraagt € 1.312.200.

Tabel 5 Risicosimulatie weerstandsvermogen

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	33.363
25%	165.732
50%	508.286
75%	872.478
80%	943.292
90%	1.154.861
95%	1.458.216
99%	2.062.505

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. De op basis van de softwaretool NARIS uitgevoerde risicosimulatie levert de met de zekerheidspercentages behorende bedragen voor het benodigde weerstandsvermogen op zoals weergegeven in tabel 5.

Uitgaande van het door het NAR geadviseerde zekerheidspercentage van 90% wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van deze risico-inventarisatie bepaald op afgerond € 1.154.900.

In tabel 6 zijn de top-10 risico's opgenomen met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. In de tabel zijn eveneens de beheersmaatregelen weergegeven.

Tabel 6 Risicoprofiel

Nr.	Risico-oorzaak	Risicogebeurtenis		Financiële gevolgen	Beheersmaatregel	Kans	Financieel risico maximum	Benodigde weerstandscapaciteit
1	Opvolging aanbevelingen IBP VTH-stelsel en Koersplan ODH	Organisatorisch/HR		Extra kosten	Uitvoering strategisch personeelsbeleid	70%	1.000.000	630.000
2	Hacking of gijzeling van systemen	Technisch	Gijzeling	Kosten van herstel data, herstel systemen etc., verlies aan productie, imagoschade	Audits ivk beveiligingsbeleid	10%	1.500.000	135.000
3	Onvoldoende milieuopleidingen, onvoldoende aanwas personeel, verloop personeelsbestand	Organisatorisch/HR	Krapte op de arbeidsmarkt, onvoldoende aanwas vaklieden en aanwas vanuit vakopleidingen, hoog verloop	Hoge werkdruk, onvoldoende kwaliteit, imagoschade		10%	1.023.000	92.100
4	Afbreuk imago ODH na optreden bij calamiteit of bestuurlijk gevoelige zaak	Organisatorisch	Onvoldoende kennis en kunde in het omgaan met dergelijke calamiteiten	Negatieve beoordeling optreden ODH, schadeclaims, imagoschade	Communicatie	60%	100.000	54.000
5	Incidenten tijdens uitvoering (ongeval, asbest) waarvoor verzekering onvoldoende dekking biedt	HR	Onvoldoende volgen van instructies, ontbreken adequate toezichtveiligheidsinstructies	Personele kosten, juridische kosten, imagoschade	Organiseren rampenoefeningen	20%	250.000	45.000
6	Invoering Omgevingswet zorgt voor meer werk (in uitvoering) dan voorzien	Organisatorisch/HR	Onvoldoende capaciteit, besluitvorming invoering	Oplopende kosten, grotere werkdruk op organisatie (o.a. invoering DSO)	Extra inhuur ICT-specialisten	10%	500.000	45.000
7	Informatiehuishouding niet op orde (niet kunnen beschikken over de juiste data in de processen)	Technisch	Onvoldoende capaciteit, complexiteit dossiervorming en dossiers niet op orde	Onjuiste informatie, stagnatie in productieproces	Extra incidenteel budget digitalisering dossiers	10%	250.000	22.500
8	Datalek, schending privacywetgeving	Organisatorisch	Onvoldoende instructie en informatie	Boete, herstelkosten, imagoschade	Communicatie over hacking etc, beveiligingssoftware	5%	150.000	6.800
9	Ketenaansprakelijkheid bij inhuur ZZP-ers	Organisatorisch	Externe inhuur	Extra personeelslasten	Voldoen aan wet- en regelgeving	1%	100.000	900
10	Overige risico's	-	-	-	-			123.600
								1.154.900

4.1.3 Ratio

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (exclusief de post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt ultimo 2023 op basis van het risicoprofiel € 1.312.200 / € 1.154.900 = 1,14.

Op basis van risicoprofiel kan het weerstandsvermogen na correctie als 'voldoende' worden beoordeeld (tabel 3).

4.1.4 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

In 2015 is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangepast. De aanpassing houdt in de begroting en het jaarverslag een zestal kengetallen moeten worden opgenomen: een kengetal netto schuldquote, een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal solvabiliteitsratio, een kengetal structurele exploitatieruimte, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit. Een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de ODH.

Tabel 7 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen					
	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	0,7%	-4,0%	-9,7%	-2,4%	-10,4%
Solvabiliteitsratio	5,4%	8,5%	16,0%	6,7%	21,6%
Structurele exploitatieruimte	-0,6%	-2,8%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote⁵ geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva t.o.v. het totaal saldo van baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio⁶ geeft de verhouding weer van het eigen vermogen t.o.v. de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding weer van de structurele lasten en baten t.o.v. het saldo van de baten (het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage).

In bijlage 10.3 is een berekening van de ratio's opgenomen.

4.2 Financiering

4.2.1 Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal een drempelbedrag buiten de schatkist houden. Op basis van de vastgestelde begroting 2023 bedraagt het drempelbedrag maximaal € 1,0 miljoen. Het drempelbedrag is nooit lager dan € 0,25 miljoen. Binnen de ODH bestaat de afspraak dat de betaalrekening geen langdurig saldo groter dan € 250.000 mag hebben. Boven deze limiet moet het bedrag afgeroomd worden naar de tussenrekening bij de BNG. Deze tussenrekening wordt dagelijks op € 0 afgeroomd ten laste of gunste van de 'schatkist'.

4.2.2 Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

Gedurende het hele jaar is er een positief liquiditeitsaldo geweest. De kasgeldlimiet en renterisico-norm is dan ook niet overschreden.

⁵ Een negatieve netto schuldquote houdt in er geen schulden zijn.

⁶ De ODH heeft in 2023 een solvabiliteitsratio van 10,2%. De ratio is 5,9% lager dan in 2022 als gevolg van de resultaatbestemming 2022, waardoor per saldo een bedrag van afgerond € 55.100 aan de algemene reserve is toegevoegd.

4.2.3 Kredieten

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2023 nog een restantkrediet van € 2.431.300 beschikbaar. Ultimo 2023 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 361.700 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2023 wordt verwezen naar tabel 9 bij paragraaf 4.5.

4.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering heeft adviserende, controlerende en faciliterende rol en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. De afdeling bestaat uit drie teams (Organisatie, Informatievoorziening en Financiën) die zich ervoor inspannen integraal te adviseren en doelmatige managementinstrumenten te ontwikkelen in goed overleg met de gebruikers.

4.3.1 Personeel en organisatie

In 2023 heeft de structurele groei van de organisatie zich doorgezet. Er wordt nog steeds veel thuisgewerkt maar medewerkers worden uitgenodigd om weer meer naar kantoor te komen om kennisdeling en interdisciplinair werken te bevorderen. Met de provincie Zuid-Holland als verhuurder is overeenstemming over de uitbreiding van het aantal vierkante meters kantoorruimte tot drie aansluitende verdiepingen. In 2023 is gewerkt aan een plan voor een bescheiden verbouwing en een nieuwe inrichting op drie aansluitende verdiepingen. In 2024 krijgen die plannen hun beslag en vanaf 2025 zullen de hiermee gemoeide extra huurkosten in de exploitatie moeten worden opgenomen.

Ook in 2023 stond de landelijke arbeidsmarkt onder hoge druk. De werving- en selectiemethoden zijn geïntensiveerd en uitgebreid. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten van Zuid Holland in het kader van “De Betere Wereldbaan” is versterkt. Er werd een contract afgesloten met Emma at Work om hoogopgeleide jongeren met een fysieke beperking voor ODH te werven. We zijn er in geslaagd 39 vacatures te vervullen.

4.3.2 Inclusie

De arbeidsmarktbenadering van ODH biedt ruimte voor mensen van alle leeftijden, sekse en etnische of religieuze achtergrond. ODH heeft een contract gesloten met Emma @ work voor de benadering van jongeren met een handicap. Regelmatig worden er mensen aangenomen uit de leeftijdscategorie 55-65.

- 1) Het personeelsbestand van ODH weerspiegelt de diversiteit van de samenleving maar omdat registratie van etnische achtergrond niet is toegestaan kunnen daarvoor geen cijfers worden aangeleverd.
- 2) Het huidige personeelsbestand bestaat uit 55 % mannen en 45% vrouwen. De leeftijdsopbouw is als volgt:

<25	1%
25-34	20%
35-44	23%
45-54	24%
55-65	29%
>65	3%

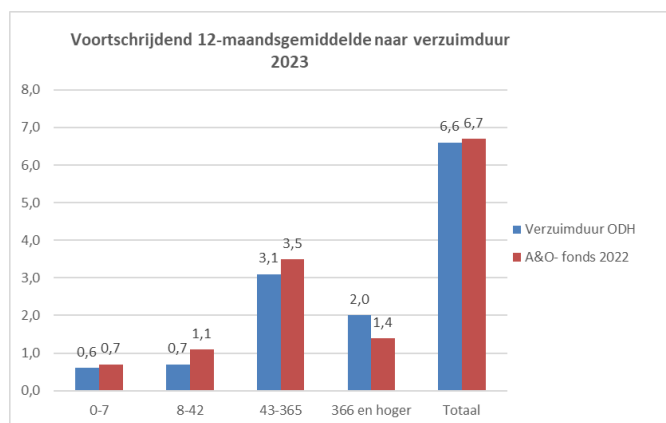
4.3.3 Duurzaamheid

In overleg met leveranciers zijn de verpakkingsmaterialen van consumpties zoals lunches aanzienlijk teruggebracht en is plastic zoveel mogelijk vervangen door papier. Koffie en theebekers zijn duurzaam en afwasbaar. Er is continu aandacht voor het vervangen van kantoorartikelen, promotiematerialen en (relatie)geschenken door duurzamere alternatieven. Het wagenpark van ODH is al grotendeels duurzaam. De nog aanwezige benzineauto's worden stap voor stap vervangen door elektrische.

In 2024 start een project interne verduurzaming, waarin onder meer aandacht wordt besteed aan het bevorderen van het energiebewustzijn van medewerkers als het gaan om het gebruik van om opslagcapaciteit voor email en digitale bestanden of het laten branden van verwarming en licht.

ODH lift mee op duurzaamheidsacties van de provincie als verhuurder van het gebouw waarin ODH is gehuisvest. De provincie heeft een duurzame meerjarenplanning voor het hele gebouw opgesteld. Het gebouw heeft al een A++ label maar om energieneutraal te worden (Label A++++) zullen aanpassingen gedaan moeten worden. Dit houdt in dat eerst gekeken wordt hoe de gebouwschil energetisch verbeterd kan worden (daken, gevels en vloeren) en daarna gebouwinstallaties als luchtbehandeling en verlichting om zo minder energie te verbruiken. De norm voor een energie neutraal gebouw (ENG) geeft ook aan dat het gebouw de energie die het verbruikt aan gebouwinstallaties zelf dient op te wekken. Hiervoor zullen zonnepanelen en/of windmolens geplaatst moeten worden. Deze verduurzaming wordt door de provincie uitgevoerd als eigenaar van het pand. ODH zal bij de voorgenomen verbouwing van de kantooromgeving in samenwerking met de provincie bevorderen dat circulair wordt gesloopt, en dat deze wordt ingericht met duurzame of hergebruikte bouwmaterialen en kantoormeubilair.

Grafiek 11 Gemiddelde verzuimpercentage naar verzuimduur in dagen

Het ziekteverzuimpercentage is over 2023 is uitgekomen op 6,6% (7,5% in 2022). Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector was in 2023 volgens de Personeelsmonitor Gemeenten 2022 A&O fonds 6,7%.

Het landelijk ziekteverzuimpercentage in het openbaar bestuur lag in eerste halfjaar 2023 op 6,1% (geheel 2023 is nog niet bekend). Voor 2024 staat een verdere intensivering van de verzuimbegeleiding op het programma en wordt de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld.

Tabel 8 Personeelsmonitor 2017 – 2023

Personeelsmonitor ODH	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formatie en bezetting (ultimo jaar)							
Primair proces (exclusief management)	161,0	167,9	172,6	183,7	188,1	193,8	198,6
Ondersteuning (inclusief management)	48,1	47,6	47,1	46,6	48,4	47,4	47,4
Formatie	209,1	215,5	219,7	230,3	236,5	241,2	246,0
Bezetting	199,3	182,4	190,5	205,0	202,2	211,1	228,1
Vacatureruimte	9,8	33,1	29,2	25,3	34,3	30,1	18,0
% vacatureruimte van gemiddelde formatie	5,3	10,1	14,3	12,1	12,8	13,5	9,9
% overhead van totale formatie	23,0	22,1	21,4	20,2	20,5	19,7	19,3
Gemiddelde leeftijd (ultimo jaar)	49,6	49,4	48,0	46,8	46,6	46,8	45,9
Aantal medewerkers generatiepact (ultimo jaar)	24	22	20	23	19	16	9
Ziekteverzuim							
% verzuim	6,0	6,8	8,4	5,7	5,8	7,5	6,6
Opleiding en ontwikkeling							
Totaal opleidingskosten	266.279	282.165	275.873	187.868	217.294	164.779	377.713
Gemiddelde opleidingskosten per fte	1.336	1.547	1.448	916	1.075	781	1.656
% opleidingskosten van totale loonsom	1,8	1,9	1,9	1,2	1,2	0,9	1,9
Strategische personeelsplanning							
Salariskosten	14.897.616	15.008.714	14.813.327	16.229.686	17.387.349	18.469.289	20.140.911
Externe inhuur (exclusief inhuur ICT)	1.284.143	1.905.751	2.381.250	3.273.934	3.102.591	3.550.926	4.278.150
Totale loonkosten	16.181.759	16.914.465	17.194.577	19.503.620	20.489.940	22.020.215	24.419.061
Gemiddelde loonkosten per fte	76.203	78.641	79.449	82.072	85.400	90.714	97.464
% externe inhuur van totale loonkosten	7,9	11,3	13,8	16,8	15,1	16,1	17,5

4.3.4 Informatisering en automatisering

In 2023 is een groot deel van de capaciteit van team Informatievoorziening ingezet op het inrichten van het zaakstelsel ter voorbereiding op de invoering van de voorbereiding van de Omgevingswet. De voorbereidingen om in 2024 de digitale handtekening in te kunnen voeren zijn afgerond. Daarnaast gaat ODH zich zoveel als mogelijk aansluiten op landelijke standaarden en uitgangspunten als dat nog niet is gebeurd. Ook zullen de mogelijkheden voor de inzet van Artificial Intelligence (AI) en andere moderne toepassingen verder worden verkend en ingezet.

Het ICT beheer is op orde en de ambities op het gebied van informatiemanagement zijn geformuleerd. De personele bezetting is echter niet robuust genoeg door het hoge percentage inhuur. Het streven is erop gericht om het team vanaf het tweede kwartaal van 2024 zoveel mogelijk uit vaste medewerkers te laten bestaan. Dan kan kennis en expertise beter worden geborgd; een belangrijke voorwaarde om de ambities uit het koersplan uit te voeren.

Het cluster Documentaire Informatie Voorziening (DIV) is verantwoordelijk voor tijdige postverwerking en archivering. De ODH werkt onder goedkeuring van de Archiefinspectie in een volledig digitale werkomgeving met substitutieverklaring en heeft in 2023 van de opdrachtgevers daarvoor ook goedkeuring ontvangen.

4.3.5 Informatiebeveiliging en AVG

De ODH beschikt over een strategische visie op informatiebeveiliging die gebaseerd is op de landelijke standaard: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en implementeert die ook. De Chief Information Security Officer (CISO) draagt zorg voor goede fysieke beveiliging van de systemen.

De Functionaris Gegevensbescherming heeft in 2023 een nulmeting uitgevoerd. De ODH heeft de vertrouwelijkheid en doelmatigheid van de door ODH verwerkte persoonsgegevens goed gewaarborgd en registreert doelmatig. Een aantal verbeterpunten wordt in 2024 door een nieuw aan te stellen Privacy Officer opgepakt. De Privacy Officer is verantwoordelijk waarborgt de privacywetgeving – ook wel beter bekend als de AVG-richtlijnen. De privacyfunctionaris doet er alles aan om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gegevens te garanderen en beschermt zo de persoonsgegevens van klanten en/of burgers binnen de organisatie.

In 2023 hebben twee kleinere datalekken plaatsgevonden waarop meteen actie is ondernomen. Deze zijn en volgens de geldende procedures gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Voorts is in 2023 een bewustwordingscampagne voor de medewerkers gestart die in 2024 doorloopt.

4.3.6 Verbetering werkprocessen

In het 4e kwartaal is gestart met het beschrijven van de financiële werkprocessen om inzicht te krijgen of deze efficiënter en effectiever kunnen worden ingericht. Vooral wordt nadrukkelijk gekeken welke werkzaamheden verder te automatiseren zijn te meer daar arbeidskrachten schaars worden. In het verlengde wordt gezocht naar mogelijkheden om de financiële gegevens toegankelijker te maken voor de gebruikers. Door middel van dashboard kan de sturing van de bedrijfsvoering verder worden gefaciliteerd.

4.3.7 Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

In het kader van de rechtmatigheid is een overschrijding van het voorwaarden criterium Inkopen geconstateerd. Op basis van de spendanalyse over de periode 2020-2023 is voor de kosten van werving en selectie bij één leverancier geconstateerd dat er € 37.925 meer is uitgegeven dan het Europese drempelbedrag. Begin 2023 is een Europees aanbestedingstraject opgestart die in oktober 2023 is afgerond. Voor werving en selectie is met één partij een mantelovereenkomst gesloten met een looptijd van 1 november 2023 tot en met 31 oktober 2025 met een optie tot 2 x 1 jaar verlengen. Op basis van de spendanalyse wordt indien nodig tijdig een aanbestedingstraject opgestart, waardoor wordt voorkomen dat er onrechtmatigheden optreden.

4.4 Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is het grootste deel van de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is een initiatiefwet uit 2012 en heeft tot doel om de transparantie van overheden en semi-overheden te verbeteren. Met de

inwerkingtreding van de Woo is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken. In de Woo is een verplichting opgenomen voor de dienst om verslag te doen van de invoering van de Woo.

Actieve openbaarmaking

De artikelen 3.3 en 3.3a van de Woo, die nieuwe verplichtingen tot actieve openbaarmaking bevatten, treden op een later, nog te bepalen, moment in werking. Dit betreft o.a.

- Beschikkingen (bijv. een vergunningen) en herstelsancties (bijv. een last onder dwangsom).
- Bestuurlijke stukken: Onder de actieve openbaarmaking vallen straks ook de vergaderstukken en verslagen van het AB en de agenda en besluitenlijsten van het DB.

Afgelopen jaar is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekend gemaakt dat de ontwikkeling van het platform dat zou worden gebruikt om alle publicaties te kunnen inzien niet zal worden voortgezet. Er wordt door het ministerie nu gewerkt aan een index die alle publicaties beschikbaar zou moeten maken. Totdat dit beschikbaar is zal er geen verplichte actieve openbaarmaking komen. De ODH volgt deze ontwikkelingen op de voet en is landelijk goed aangesloten.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

Door de vakjuristen zijn afgelopen jaar de verzoeken tot openbaarmaking uitgevoerd. Een groot gedeelte daarvan had betrekking op het opvragen van stukken in het kader van de Wet natuurbescherming. De overige verzoeken zagen toe op uiteenlopende stukken. Bij de afhandeling ervaren de juristen geen bijzonderheden ten opzichte van de Wob.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris en thuiswerkplek. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

In tabel 9 is een totaaloverzicht opgenomen.

Tabel 9 Kredietoverzicht

Materiële vaste activa	Afschr.	Krediet	Uitgaven t/m 2022	Realisatie 2023	Totaal 2023	Restantkrediet
Vervangingskrediet ICT oud	5	473.000	0	41.695	41.695	431.305
Vervangingskrediet ICT nieuw	5	2.000.000	0	0	0	2.000.000
Totaal ICT krediet		2.473.000	0	41.695	41.695	2.431.305
Huisvesting en inventaris nieuw	10	407.900	0	46.219	46.219	361.681
Inrichting thuiswerkplek	5	92.100	63.455	28.640	92.095	5
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris		500.000	63.455	74.859	138.314	361.686
Totaal		2.973.000	63.455	116.554	180.009	2.792.991

ICT Krediet

Van het oude vervangingskrediet ICT was ultimo 2023 nog een restantkrediet beschikbaar van € 431.300. Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten voor IT-hardware een nieuw investeringskrediet van € 2.000.000 beschikbaar te stellen.

Krediet Huisvesting en Inventaris

Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten voor huisvesting en inventaris en thuiswerkplek een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen. Van dit bedrag was ultimo 2023 nog een bedrag beschikbaar van € 361.700.

5 Jaarrekening

5.1 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk vindt u de verantwoording 2023 per programma.

Tabel 10 Programmaverantwoording

Totaal lasten en baten per programma	Realisatie 2022	Begroting primitief	Wijziging VJN	Wijziging NJN	Adm. wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
1. Toetsing en Vergunningverlening	10.539.586	8.190.800	423.200	341.800	2.784.900	11.740.700	11.103.989
2. Toezicht en Handhaving	7.013.858	7.037.700	457.500	110.700	3.458.500	11.064.400	8.272.425
Totaal lasten programma's	17.553.444	15.228.500	880.700	452.500	6.243.400	22.805.100	19.376.414
3. Algemene dekkingsmiddelen	-29.593.003	-25.720.100	-1.388.600	-329.500	-7.510.900	-34.949.100	-32.847.942
4. Overhead	10.912.102	10.256.000	1.329.100	-123.000	1.267.500	12.729.600	13.207.554
5. Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0
6. Onvoorzien	0	47.400	300	0	0	47.700	0
Saldo van baten en lasten	-1.127.457	-188.200	821.500	0	0	633.300	-263.974
7. Mutaties reserves	-334.098	188.200	-821.500	0	0	-633.300	-633.280
Mutatie reserves	-334.098	188.200	-821.500	0	0	-633.300	-633.280
Gerealiseerd resultaat	-1.461.555	0	0	0	0	0	-897.254

5.1.1 Toelichting programma's

De programma's zijn direct gerelateerd aan de uitvoerende afdeling met dezelfde benaming. In tabel 11 zijn de wijzigingen opgenomen van de programma's die na vaststelling van de begroting via de Voor- en Najaarsnota 2023 en administratief zijn doorgevoerd.

Tabel 11 Wijzigingen programma's

Wijzigingen begroting 2023	Lasten					Baten				
	T&V	T&H	Overhead	Reserve	Totaal	Deelnemers-bijdrage	Add. Opdrachten	Overige baten	Reserves	Totaal
Vastgestelde begroting	8.190.800	7.037.700	10.303.400	188.200	25.720.100	-25.720.100	0	0	0	-25.720.100
Administratieve wijzigingen Voorjaarsnota	2.470.300	3.301.300	905.300	0	6.676.900	-2.925.700	-3.751.200			-6.676.900
Programmawijzigingen Voorjaarsnota	423.200	457.200	1.329.700	640.100	2.850.200	-1.245.300	0	-143.300	-1.461.600	-2.850.200
Totaal wijzigingen Voorjaarsnota	2.893.500	3.758.500	2.235.000	640.100	9.527.100	-4.171.000	-3.751.200	-143.300	-1.461.600	-9.527.100
Programma totalen na Voorjaarsnota	11.084.300	10.796.200	12.538.400	828.300	35.247.200	-29.891.100	-3.751.200	-143.300	-1.461.600	-35.247.200
Administratieve wijzigingen Najaarsnota	36.300	180.600	151.500	0	368.400	-368.400	0	0	0	-368.400
Programmawijzigingen Najaarsnota	341.800	110.700	-55.500	0	397.000	0	0	-397.000	0	-397.000
Totaal wijzigingen Najaarsnota	378.100	291.300	96.000	0	765.400	-368.400	0	-397.000	0	-765.400
Programma totalen na Najaarsnota	11.462.400	11.087.500	12.634.400	828.300	36.012.600	-30.259.500	-3.751.200	-540.300	-1.461.600	-36.012.600
Additionle opdracht Omgevingsdienst NL, Omgevingsveiligheid cluster 2	3.600	0	0	0	3.600	0	-3.600			-3.600
Additionle opdracht Omgevingsdienst NL, Omgevingsveiligheid cluster 3	7.700	0	0	0	7.700	0	-7.700			-7.700
Provincie Zuid Holland hergebruik stedelijk afvalwater	18.000	0	8.800	0	26.800	-26.800				-26.800
Provincie Zuid Holland Stikstof en Waterwet	249.000	0	111.000	0	360.000	-360.000				-360.000
Wijzigingen na Najaarsnota 2023	278.300	0	119.800	0	398.100	-386.800	-11.300	0	0	-398.100
Programma totalen na wijziging	11.740.700	11.087.500	12.754.200	828.300	36.410.700	-30.646.300	-3.762.500	-540.300	-1.461.600	-36.410.700
Realisatie 2023	11.103.989	8.272.425	13.207.554	828.275	33.412.243	-30.646.290	-1.033.948	-1.167.704	-1.461.555	-34.309.497
Verschil	636.711	2.815.075	-453.354	25	2.998.457	-10	-2.728.552	627.404	-45	-2.101.203

5.1.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V laat een onderschrijding zien € 636.700. De realisatie van de additionele projecten is € 407.900 lager uitgevallen dan geraamd (zie 5.1.6.2). De reguliere exploitatie is per saldo € 228.800 lager uitgevallen dan geraamd.

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 10.1.

5.1.3 Programma Toezicht en Handhaving

Het programma T&H laat een onderschrijding zien € 2.815.100. De realisatie van de additionele projecten is € 2.320.600 lager uitgevallen dan geraamd (zie 5.1.6.2). De reguliere exploitatie is per saldo € 494.500 lager uitgevallen dan geraamd.

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 9.1.

5.1.4 Overhead

De overhead is € 477.900 hoger uitgevallen dan geraamd. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere personele lasten en door een extra storting in de voorziening werkloosheidsuitkering.

5.1.5 Onvoorzien

De post onvoorzien van € 47.700 is in 2023 niet aangewend.

5.1.6 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€	30.636.300
• Additionele projecten	€	3.762.500
• Overige opbrengsten	€	<u>540.300</u>
Totaal	€	30.949.100

In totaal is in 2023 ten opzichte van de raming € 2.101.200 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Additionele projecten	€	-/- 2.728.600
• Overige opbrengsten	€	<u>627.400</u>
Totaal	€	-/- 2.101.200

Onder de additionele projecten vallen o.a. de specifieke regelingen IBP VTH (SPUK IBP VTH) en extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht (SPUK THE). Voor de uitvoering is een meerjarig budget beschikbaar. Indien het jaarlijks beschikbare budget niet wordt aangewend dan wordt het budget doorgeschoven naar het volgende jaar.

5.1.6.1 Deelnemersbijdragen

De bijdragen van deelnemers zijn gebaseerd op de uitvoering van de werkplannen.

De jaarrekening 2023 sluit met een positief rekeningresultaat van € 897.254. Voor een toelichting op de bestemming wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Van het resultaat wordt voorgesteld een bedrag van € -/- 198.046 overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van niet gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2023 dan wordt afgerekend (zie 5.1.6.2).

Indien het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend.

In tabel 12 zijn de uitkomsten van de vastgestelde methodiek nacalculatie opgenomen per deelnemer en in tabel 13 is per deelnemer de afwijking weergegeven voor de afrekening/verrekening op basis van de afgesproken marge van

+/-10% (ten opzichte van de geraamde deelnemersbijdrage 2023). Bij de berekening van de afwijking wordt het balanssaldo van de afrekening/verrekening per 31-12-2022 meegenomen.

Een overzicht van de deelnemersbijdrage over 2023 na verrekening nacalculatie inclusief additionele projecten is opgenomen in tabel 14.

Tabel 12 Verrekening rekeningresultaat volgens vastgestelde methodiek nacalculatie

Nacalculatie 2023				
Deelnemers	Begroting (vooralculatie)			
	Bijdrage 2023 na wijziging	Bijdrage Nacalculatie	Bijdrage Vooralculatie	Rekeningresultaat
1	2	3	4	5
Delft	1.479.263	1.589.410	1.479.263	110.147
Den Haag	7.456.155	7.495.502	7.456.155	39.347
Leidschendam-Voorburg	1.081.333	1.066.127	1.081.333	-15.206
Midden-Delfland	630.102	599.160	630.102	-30.942
Pijnacker-Nootdorp	877.562	875.266	877.562	-2.296
Rijswijk	824.922	819.905	824.922	-5.017
Wassenaar	601.332	561.747	601.332	-39.585
Westland	4.442.560	4.229.247	4.442.560	-213.313
Zoetermeer	1.297.660	1.286.523	1.297.660	-11.137
Provincie Zuid-Holland	11.955.401	12.321.449	11.955.401	366.048
Totaal	30.646.290	30.844.336	30.646.290	198.046

Tabel 13 Nacalculatie per deelnemer

Deelnemers	Nacalculatie saldo 31-12-2022	Minderwerk Den Haag	Waterwet en PMV PZH	(p)ZS PZH	Extra storting Wassenaar	Geluid M-D	Lekstromen Westland	Toezicht Den Haag	Facturering via Balans	Restitutie P_N	Nacalculatie-saldo actueel	Rekening resultaat	Totaal	%	Afwijking binnen 10%	Transitoria
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Delft	-112.274	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-112.274	110.147	-2.127	-0,14	-147.926	-
Den Haag	-391.057	164.123	-	-	-	-	-	148.664	-	-	-78.270	39.347	-38.923	-0,52	-745.616	-
Leidschendam-Voorburg	-91.143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-91.143	-15.206	-106.349	-9,84	-108.133	-
Midden-Delfland	34.070	-	-	-	-	10.800	-	-	-	-	44.870	-30.942	13.928	2,21	63.010	-
Pijnacker-Nootdorp	-78.208	-	-	-	-	-	-	-	-	-27.740	-105.948	-2.296	-108.244	-12,33	-87.756	-20.488
Rijswijk	73.631	-	-	-	-	-	-	-	-3.186	-	70.445	-5.017	65.428	7,93	82.492	-
Wassenaar	39.121	-	-	-	-39.121	-	-	-	-	-	-	-39.585	-39.585	-6,58	-60.133	-
Westland	-392.970	-	-	-	-	-	42.128	-	-14.310	-	-365.152	-213.313	-578.465	-13,02	-444.256	-134.209
Zoetermeer	-120.437	-	-	-	-	-	-	-	-4.572	-	-125.009	-11.137	-136.146	-10,49	-129.766	-6.380
Provincie Zuid-Holland	-452.430	-	167.650	2.000	-	-	-	-	42.000	-	-240.780	366.048	125.268	1,05	1.195.540	-
Totaal	-1.491.697	164.123	167.650	2.000	-39.121	10.800	42.128	148.664	19.932	-27.740	-1.003.261	198.046	-805.215	-2,63	-382.544	-161.077

Tabel 14 Deelnemersbijdragen

Deelnemers	Totaal gefactureerd							Afgerekend via balans							
	Voorschot 1e halfjaar 2023	Voorschot 2e halfjaar 2023	PZH SMP's	P_N label C	Westland lekstromen	Hergebruik stedelijk afvalwater	Totaal gefactureerd voorschot 2023	Correctie via balans	Afrekening 2021	Afrekening 2022	Totaal gefactureerd en balans	Nog te factureren	Totaal	Additionele opdrachten	Bijdrage 2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Delft	706.917	772.347	-	-	-	-	1.479.264	-	-	-	1.479.264	-	1.479.264	-	1.479.264
Den Haag	3.492.416	3.650.953	-	-	-	-	7.143.369	312.787	-	-	7.456.156	-	7.456.156	-	7.456.156
Leidschendam-Voorburg	488.075	593.258	-	-	-	-	1.081.333	-	-	-	1.081.333	-	1.081.333	-	1.081.333
Midden-Delfland	296.223	323.079	-	-	-	-	619.302	10.800	-	-	630.102	-	630.102	-	630.102
Pijnacker-Nootdorp	394.549	431.572	-	-	-	-	826.121	-	-	25.635	851.756	25.806	877.562	-	877.562
Rijswijk	359.451	508.997	-	-	-	-	868.448	-	-	-43.526	824.922	-	824.922	-	824.922
Wassenaar	183.495	314.123	-	-	-	-	497.618	-	-	-	497.618	103.714	601.332	-	601.332
Westland	1.970.830	2.009.766	-	-	250.000	-	4.230.596	42.128	-	169.837	4.442.561	-	4.442.561	-	4.442.561
Zoetermeer	596.924	660.137	-	-	-	-	1.257.061	-	20.400	20.199	1.297.660	-	1.297.660	-	1.297.660
Provincie Zuid-Holland	5.500.608	5.848.310	50.000	-	-	26.833	11.425.751	169.650	-	-	11.595.401	360.000	11.955.401	355.300	12.310.701
Totaal	13.989.488	15.112.542	50.000	-	250.000	26.833	29.428.863	535.365	20.400	172.145	30.156.773	489.520	30.646.293	355.300	31.001.593

5.1.6.2 Additionele projecten

In totaal zijn in 2023 € 3.762.500 aan additionele projecten verstrekt. Deze wijzigingen zijn op grond van artikel 24, lid 8b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden via een administratieve wijziging verwerkt. Tot en met de Najaarsnota 2023 was een bedrag van € 3.751.200 aan additionele projecten verstrekt.

Na vaststelling van de Najaarsnota 2023 is nog bedrag van € 11.300 aan additionele projecten binnengekomen:

• Versterking Omgevingsveiligheid cluster 2 (provincie Zuid-Holland)	€	3.600
• Versterking Omgevingsveiligheid cluster 3 (Omgevingsdienst NL)	€	7.700
Totaal	€	11.300

Ultimo 2023 was voor de SPUK IBP Versterking VTH-stelsel nog een bedrag beschikbaar van € 211.000 en voor de SPUK Extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht nog een bedrag van € 2.085.600. De verdere uitvoering vindt plaats in 2024 en volgende jaren.

Van de additionele projecten is een totaalbedrag van € 1.033.900 bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Doordat de lasten € 2.728.600 lager zijn uitgevallen dan geraamd zijn ook de baten lager.

Tabel 15 Additionele projecten

Projectomschrijving	Opdrachtgever	Budget	Kosten	Verschil	Naar 2024
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	Provincie Zuid-Holland	6.800	6.756	44	0
Advisering BRIKS gemeenten	Provincie Zuid-Holland	100.000	44.070	55.930	0
Werkplan Spoed en Nazorg	Provincie Zuid-Holland	640.000	296.829	343.171	0
Versterking Omgevingsveiligheid (cluster 2)	Omgevingsdienst NL	56.700	28.193	28.507	0
Versterking Omgevingsveiligheid (cluster 6)	Omgevingsdienst NL	7.700	3.442	4.258	0
Versterking Omgevingsveiligheid (cluster 3)	Provincie Zuid-Holland	7.700	7.645	55	0
SPUK IBP Versterking VTH-stelsel	Min. Infrastructuur en Waterstaat	351.000	139.996	211.004	211.000
SPUK Extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	Min. Klimaat en Energie	2.592.600	507.017	2.085.583	2.085.600
Totaal		3.762.500	1.033.948	2.728.552	2.296.600

5.1.6.3 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn € 627.400 hoger uitgevallen dan geraamd. Ten opzichte van de Najaarsnota 2023 is de vergoeding voor gedetacheerd personeel € 133.900 hoger uitgevallen dan geraamd en de vergoeding in het kader van de Ziektewet en Wet Arbeid en Zorg (WAZO) is € 73.800 hoger uitgevallen dan geraamd. Aan rente-inkomsten is een bedrag van € 349.500 ontvangen en wegens doorbelasting van gemaakte kosten een bedrag van € 44.800.

5.1.7 Heffing Vpb

Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn in 2016 afspraken gemaakt dat indien een omgevingsdienst zijn overheidstaken op basis van wetgeving uitvoert en op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst behaalt de omgevingsdienst dan niet Vpb-plichtig is. De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstopslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen).

5.1.8 Mutaties reserves

De ODH is eigen risicodragers in het kader van de werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

Het structurele premiebedrag werkhervattingskas van € 184.000 die vanaf 2022 niet meer is verschuldigd is in de bestemmingsreserve gestort en wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd. Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden gedekt. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld. In 2023 zijn twee medewerkers ingestroomd. De verwachting is dat in 2024 meer medewerkers zullen instromen.

Bij vaststelling van de jaarrekening 2022 is van het batig resultaat van € 1.461.600 een bedrag van € 55.100 in de algemene reserve gestort en een bedrag van € 575.800 is aangewend voor de nacalculatie. Van het restantbedrag van € 1.406.500 is een bedrag van € 830.700 overgeheveld naar 2023. Hiervan heeft € 102.700 betrekking op het project 'Digitaal ordenen documenten' en € 653.000 is overgeheveld ten behoeve van organisatieontwikkelingskosten. Daarnaast is een bedrag van € 75.000 naar 2023 overgeheveld in verband met het 10-jarg bestaan van de ODH in 2023.

5.2 Overzicht incidentele lasten en baten

De in dit overzicht opgenomen lasten en baten zijn als incidenteel bestempeld, omdat deze lasten en baten alleen in 2023 zijn gerealiseerd.

Tabel 16 Incidentele lasten en baten

Kostensoort	Omschrijving	Programma		Overhead	Algemene dekkingsmiddelen	Totaal
		T&V	T&H			
Personeel/overhead	Intensiveringen werkplannen	1.498.800	481.500	1.176.600	0	3.156.900
Personeel/overhead	Programma versterking Omgevingsveiligheid	62.600	0	16.400	0	79.000
Personeel/overhead	Doorbelaste kosten	44.900	0	3.100	0	48.000
Personeel/overhead	Inhuur a.g.v. detachering en uitkeringen	83.900	265.700	142.700	0	492.300
Personeel/overhead	Resultaatbestemming 2022 - Project Digitaal ordenen documenten	0	0	102.700	0	102.700
Personeel/overhead	Resultaatbestemming 2022 - Organisatieontwikkelingskosten	0	0	653.000	0	653.000
Personeel/overhead	Resultaatbestemming 2022 - ODH 10 jaar	0	0	75.000	0	75.000
Personeel/overhead	Onderuitputting personele lasten	-228.600	-471.300	100.600	0	-599.300
Indirecte kosten	Onderuitputting indirecte kosten	0	0	-304.100	0	-304.100
Indirecte kosten	Storting in voorziening bovenwettelijk verlot	0	0	255.900	0	255.900
Indirecte kosten	Storting in voorziening werkloosheidsuitkering	0	0	377.700	0	377.700
Additionele projecten	Kosten additionele projecten	354.200	679.800	0	0	1.034.000
Totaal incidentele lasten		1.815.800	955.700	2.599.600	0	5.371.100
Algemene dekkingsmiddelen	Intensivering werkplan 2023	0	0	0	-3.156.900	-3.156.900
Algemene dekkingsmiddelen	Programma versterking Omgevingsveiligheid	0	0	0	-79.000	-79.000
Algemene dekkingsmiddelen	Vergoedingen detacheringen en uitkeringsinstanties	0	0	0	-679.400	-679.400
Algemene dekkingsmiddelen	Overige opbrengsten - doorbelaste kosten	0	0	0	-48.000	-48.000
Algemene dekkingsmiddelen	Overige opbrengsten - rente	0	0	0	-349.500	-349.500
Algemene dekkingsmiddelen	Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren - renteopbrengst 2022	0	0	0	-25.400	-25.400
Algemene dekkingsmiddelen	Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren - afrekening werkplan Spoed en Nazorg 2022	0	0	0	-65.500	-65.500
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen additionele projecten	0	0	0	-1.034.000	-1.034.000
Totaal incidentele baten		0	0	0	-5.437.700	-5.437.700

Incidentele lasten

- Intensivering werkplannen: in 2023 is het werkvolume van de werkplannen door intensiveringen met incidenteel € 3.156.900 toegenomen. Van de provincie Zuid-Holland is in totaal € 2.234.600 aan extra opdrachten ontvangen (met name intensiveringen in het kader van de Wet natuurbescherming zoals soortenbescherming en gebiedsbescherming stikstof en Waterwet). Van de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer is in totaal € 143.300 aan opdrachten ontvangen voor de uitvoering van label C en EPBD III. Van de gemeente Den Haag is een aanvullende opdracht ontvangen van € 148.700 voor extra inzet toezicht en handhaving. Van de gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Westland is in totaal € 345.700 aan opdrachten ontvangen t.b.v. lekstromen glastuinbouw. Voor vergunningverlening en toezicht en handhaving zijn van de gemeenten Midden-Delfland, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer aanvullende opdrachten ontvangen voor een totaalbedrag van € 284.600.
- Programma versterking Omgevingsveiligheid (VOV): dit programma heeft in 2021 het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) vervangen. Gemeenten ontvingen in het kader van cluster 4 van de Meerjaren agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 in 2022 een bedrag € 144.000. Een deel van deze taak (€ 79.000) wordt door de ODH uitgevoerd;
- Doorbelaste kosten: betreft een aantal incidentele kosten die zijn doorbelast;
- Inhuur: het inhuurbudget is incidenteel met € 492.300 verhoogd als gevolg van incidentele baten door detachering van personeel en incidentele vergoedingen van uitkeringsinstanties in verband met zwangerschap;
- Resultaatbestemming Project Digitaal ordenen documenten: bij resultaatbestemming 2022 is een bedrag van € 102.700 doorgeschoven naar 2023;
- Resultaatbestemming organisatieontwikkelingskosten: bij resultaatbestemming 2022 is een bedrag van € 653.000 naar 2023 overgeheveld;
- Resultaatbestemming 10 jaar ODH: bij resultaatbestemming 2022 is een bedrag van € 75.000 doorgeschoven naar 2023;
- Onderuitputting personele lasten: de personele lasten (salariskosten, inhuur, algemene personeelskosten en opleidingskosten) zijn in 2023 per saldo € 599.300 lager uitgevallen dan geraamd;
- Onderuitputting indirecte kosten: de indirecte kosten zijn in 2023 € 304.100 lager uitgevallen dan geraamd;
- Storting in voorziening bovenwettelijk verlot: de voorziening bovenwettelijk verlot is incidenteel met € 255.900 verhoogd naar € 1.096.900;
- Storting in voorziening werkloosheidsuitkeringen: ten behoeve van de aanvulling van de voorziening werkloosheidsuitkeringen is een aanvullende storting gedaan van € 377.700;
- Additionele projecten: in 2023 is voor een totaalbedrag van € 1.034.000 aan additionele projecten uitgevoerd. Deze opdrachten hebben een incidenteel karakter (zie 5.1.6.2);

Incidentele baten

- Intensivering werkplan 2023: zie toelichting incidentele lasten;
- Programma versterking Omgevingsveiligheid: zie toelichting incidentele lasten;
- Vergoedingen detachering en uitkeringsinstanties: betreft incidentele baten in verband met detachering personeel en incidentele vergoedingen van uitkeringsinstanties in verband met zwangerschap;
- Overige opbrengsten: betreft incidentele baten voor een bedrag van € 48.000 als gevolg van doorbelasting van kosten;
- Overige opbrengsten: over 2023 is in totaal een bedrag van € 349.500 aan rentebaten ontvangen;
- Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren: betreft over 2022 ontvangen rentebaten die in 2023 zijn ontvangen;
- Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren: t.b.v. het werkplan Spoed en Nazorg over 2022 is een bedrag van € 65.500 te weinig aan uren doorbelast.
- Bijdragen additionele projecten: zie toelichting incidentele lasten.

Tabel 17 Structureel evenwicht

Structureel jaarrekeningsaldo	2023
Saldo van baten en lasten 2023	897.300
Af: incidentele baten (exclusief onttrekkingen reserves)	-5.437.700
Bij: incidentele lasten (exclusief toevoegingen reserves)	5.371.100
Genormaliseerd saldo van baten en lasten 2023	830.700
Af: onttrekkingen reserves	-1.461.600
Bij: toevoegingen reserves	828.300
Genormaliseerd resultaat 2023	197.400

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

6.1 Wet- en regelgeving

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

6.2 Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover relevant wordt met oninbaarheid rekening gehouden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (met uitzondering van de opgebouwde vakantiegelden). Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde valuta is de Euro.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals vakantiegelden en vakantiedagen.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Op basis van de aanbevelingen van de commissie BBV geldt hetzelfde voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks constante ontwikkeling.

6.3 Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 september door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 1.002.367) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

6.4 Activa

6.4.1 Materiële vaste activa

Materiele vaste activa met *economisch* nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt op lineaire wijze plaats met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De ODH kent geen vaste activa met maatschappelijk nut.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

a. Kosten onderzoek en ontwikkeling	4 jaar
b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	5 jaar
c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets	5 jaar
d. Huisvesting en Kantoorinventaris	10 jaar
e. Mobiele telefoons en tablets	3 jaar

Specifieke investeringsbijdragen van derden, evenals aangewezen reserves worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven, conform de door het algemeen bestuur besloten wijze en termijnen. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

6.4.2 Vlottende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling (statische methode) van de inbaarheid van de vorderingen. Op basis hiervan zijn vorderingen uit hoofde van sociale voorzieningen geheel voorzien. De overlopende activa en liquide middelen zijn eveneens op basis van de nominale waarden gewaardeerd.

Onder de overlopende activa worden opgenomen:

- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

6.5 Passiva

6.5.1 Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het bestuur gedurende het jaar al besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van die reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor reservemutaties en de effecten van genoemde bestuursbesluiten betreffende goedgekeurde reservemutaties volgt een resultaat voor bestemming, dat als een gescheiden post van het eigen vermogen is gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De overige bestemmingsreserves zijn door het bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's. Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur over de aard en omvang kan beslissen.

6.5.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd o.a. voor:

- a) verplichtingen voor op de balansdatum bestaande risico's ter zaken van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- b) voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

6.5.3 Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van de nominale waarden gewaardeerd. Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- a) verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c) overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

7 Balans en toelichting

7.1 Balans

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa	749.902	998.107	Eigen vermogen	2.653.782	2.952.965
Totaal Materiële vaste activa	749.902	998.107	Algemene reserve	2.209.454	2.718.640
Materiele vaste activa	749.902	998.107	- weerstandsvermogen	1.312.200	1.257.085
			- resultaat boekjaar	897.254	1.461.555
			Bestemmingsreserve	444.328	234.325
			- eigen risico dragerschap WW, ZW en WGA	444.328	234.325
			Voorzieningen	1.499.146	906.708
			Werkloosheidsuitkering	402.246	65.708
			Bovenwettelijk verlof	1.096.900	841.000
TOTAAL VASTE ACTIVA	749.902	998.107	TOTAAL VASTE PASSIVA	4.152.928	3.859.673
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.828.508	8.610.648	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.287.645	3.025.085
Vorderingen openbare lichamen	3.124.559	1.845.819	Crediteuren	373.829	213.549
Overige vorderingen	385.888	275.566	Af te dragen BTW	2.321.611	1.278.980
Rekening courant	6.315.118	6.488.129	Af te dragen loonheffing en soc. Premies	1.592.205	1.532.556
Rekening courant SimplifiedCard	2.943	1.134			
Liquide middelen	521.922	5.920			
banksaldi	521.922	5.920			
Overlopende activa	1.193.466	594.398	Overlopende passiva	3.853.225	3.324.315
Vooruitbetaalde bedragen	484.023	495.502	Vooruit gefactureerde dwangsommen	533.375	456.638
Overige overlopende activa	709.443	98.896	Nog af te rekenen/verrekenen resultaat ncalculatie	1.003.261	1.018.932
			Ovrig overlopende passiva	2.316.589	1.848.745
Totaal vlottende activa	11.543.896	9.210.966		8.140.870	6.349.400
Totaal activa	12.293.798	10.209.073		12.293.798	10.209.073

7.2 Toelichting op de balans

7.2.1 Vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde begin 2023	Investering 2023	Afschrijving 2023	Bijzondere waardevermindering	Boekwaarde einde 2023
Vervangingsinvestering ICT	339.057	41.695	195.552	0	185.200
Vervangingsinvestering mobiele apparatuur 2022	208.955	0	69.839	0	139.116
Aanschaf audiovisuele apparatuur 2022	71.700	0	14.340	0	57.360
Vervangingsinvestering DMS/RMA nieuw	30.690	0	7.672	0	23.018
Vervangingsinvestering HRM-gesprekkencyclus (My Forms)	12.148	0	4.049	0	8.099
Vervangingsinvestering VTH	47.309	0	12.853	0	34.456
Totaal ICT krediet	709.859	41.695	304.305	0	447.249
Huisvesting en inventaris oud	191.471	0	38.471	0	153.000
Huisvesting en inventaris nieuw	26.700	46.219	2.670	0	70.249
Inrichting thuiswerkplek	63.455	28.640	12.691	0	79.404
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	6.622	0	6.622	0	0
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	288.248	74.859	60.454	0	302.653
Totaal	998.107	116.554	364.759	0	749.902

7.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende vorderingen	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vorderingen openbare lichamen	3.124.559	1.845.819
Overige vorderingen	385.888	275.566
Rekening courant schatkistbankieren	6.315.118	6.488.129
Rekening courant Simplified Card	2.943	1.134
Totaal	9.828.508	8.610.648

De vorderingen op openbare lichamen bedragen in totaal € 3.124.559, waarvan € 214.196 betrekking heeft op vorderingen wegens detachingsvergoedingen van medewerkers die bij de Omgevingsdienst NL en de VNG in 2023 zijn gedetacheerd.

Tot en met 2022 werd het nog te ontvangen saldo van de vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage over de 1^e helft van het volgende boekjaar onder de kortlopende vorderingen verantwoord. Daar stond op de overlopende passiva een bedrag wegens vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage tegenover. Met ingang van 2023 wordt het nog te ontvangen saldo van de vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage over 2024 gesaldeerd met de vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage over 2024. Ten behoeve van de vergelijking zijn de balanstotalen van de vorderingen op openbare lichamen en de overlopende passiva per 31-12-2022 aangepast.

Van de overige vorderingen met een totaalbedrag van € 385.888 heeft € 383.875 betrekking op nog te ontvangen dwangsommen.

In het kader van de wet Schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden vanaf 15 december 2013 verplicht hun overtollige⁷ liquide middelen op een rekening courant bij het Ministerie van Financiën te storten.

7.2.3 Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Banksaldi	521.922	5.920
Totaal	521.922	5.920

⁷ Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

7.2.4 Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vooruitbetaalde bedragen	484.023	495.502
Overige overlopende activa	709.443	98.896
Totaal	1.193.466	594.398

De overlopende activa bestaat uit door leveranciers vooruit gefactureerde bedragen die betrekking hebben op 2024. Van de overige overlopende activa heeft een bedrag van € 517.260 betrekking op nog met de deelnemers af te rekenen intensiveringen en additionele projecten. Een bedrag van € 85.714 heeft betrekking op nog te ontvangen bijdragen van Omgevingsdienst NL. De overige € 5.135 heeft betrekking op nog te corrigeren salarisinhoudingen. Eigen vermogen

Kortlopende vorderingen	Beginstand 2023	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2023
Algemene reserve	1.257.085	55.115	-	1.312.200
Rekeningresultaat 2022	1.461.555	-	1.461.555	-
Rekeningresultaat 2023	-	897.254	-	897.254
Bestemmingsreserve eigen risico WW,ZW en WGA	234.325	210.003	-	444.328
Totaal	2.952.965	1.162.372	1.461.555	2.653.782

De jaarrekening 2023 sluit met een batig saldo van € 897.254.

De ODH is eigen risicodragers in het kader van de werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

De aanvullende bijdrage WW die bij de medewerkers over 2023 is ingehouden wordt rechtstreeks in de voorziening gestort. Vanaf 2024 vindt er geen inhouding meer plaats.

De bestemmingsreserve eigen risico WW, ZW en WGA kende ultimo 2023 een saldo van € 444.300.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2023 van € 897.254 te bestemmen voor:

6. Nacalculatie 2023	€	-/- 198.046
7. Dekking verhoging deelnemersbijdrage 2024 (als gevolg van indexering)	€	307.600
8. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€	100.000
9. Organisatieontwikkelingskosten/Uitvoering Koersplan 2024-2028	€	687.700
Totaal	€	897.254

Het bedrag van de nacalculatie van € -/- 198.046 wordt overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van niet gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2024 dan wel wordt afgerekend (zie 5.1.6.2).

7.2.5 Voorzieningen

Voorzieningen 2023	Beginstand 2023	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2023
Werkloosheidsuitkeringen	65.708	377.700	41.162	402.246
Bovenwettelijk verlof	841.000	328.100	72.200	1.096.900
Totaal	906.708	705.800	113.362	1.499.146

De ODH heeft als risicodragers een voorziening gevormd voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken. Ultimo 2022 was er één oud-medewerker waarvoor een voorziening was gevormd. In 2023 is één oud-medewerker ingestroomd, waardoor een extra storting is gedaan van € 377.700. In 2023 is in totaal € 41.162 aan werkloosheidsuitkering uitgekeerd.

In 2022 is een voorziening bovenwettelijk verlof ingesteld. Het saldo bovenwettelijke verlofuren bedraagt ultimo 2023 21.556 uur (ultimo 2022 17.368 uur) en is gewaardeerd tegen het uurtarief per medewerker met een opslag van 30% voor werkgeverslasten. In totaal gaat het ultimo 2023 om een bedrag van € 1.096.900.

7.2.6 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende schulden	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Crediteuren	373.829	213.549
Af te dragen BTW	2.321.611	1.278.980
Af te dragen loonheffing en sociale premies	1.592.205	1.532.556
Totaal	4.287.645	3.025.085

Het crediteurensaldo betreft de nog openstaande facturen per 31 december 2023.

7.2.7 Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vooruit gefactureerde dwangsommen	533.375	456.638
Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	1.003.261	1.018.932
Overige overlopende passiva	2.316.589	1.848.745
Totaal	3.853.225	3.324.315

Ultimo 2022 was een bedrag van € 456.638 aan dwangsommen gefactureerd. In 2023 is een bedrag van € 235.250 aan nieuwe dwangsommen gefactureerd en is een bedrag van € 150.665 aan ontvangen dwangsommen aan de deelnemende gemeenten uitbetaald. Daarnaast is een bedrag van € 7.828 afgeboekt. Van het saldo van € 533.375 is ultimo 2023 een bedrag van € 149.500 ontvangen maar nog niet uitbetaald. Het saldo van € 383.375 wordt pas nadat het volledige bedrag van de dwangsom is geïnd aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Op basis van de bij besluit van 26 juni 2019 door het AB vastgestelde methodiek nacalculatie wordt voorgesteld een bedrag van € -/- 198.046 via de balans met de deelnemers te verrekenen/af te rekenen. Van het afgerekende/nog te verrekenen rekeningresultaat was ultimo 2023 nog een bedrag beschikbaar van € 1.003.261. Met toevoeging van het bedrag van € -/- 198.046 komt het saldo uit op een bedrag van € 805.215. Hiervan wordt € 159.293 afgerekend met de deelnemers zodat een bedrag van € 645.922 op de balans blijft staan.

De overige overlopende passiva bestaan met name uit nog te ontvangen facturen van in 2023 geleverde goederen en diensten voor een bedrag van € 980.355. Ten behoeve van uitvoering van extra ondersteuning toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht is in het kader van een Specifieke uitkering (SPUK) een bedrag van € 493.291 vooruit ontvangen. Ten behoeve van de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel is een bedrag van € 210.999 vooruit ontvangen. Voorts is van de provincie Zuid-Holland een bedrag van € 50.000 als voorschot verantwoord voor het opstellen van de soortenmanagementplannen in 2024. Van de gemeente Pijnacker-Nootdorp is de deelnemersbijdrage over het 1^e halfjaar 2024 in 2023 ontvangen.

De uitvoering van het werkplan Spoed en Nazorg is in 2023 € 88.620 lager uitgekomen dan aan voorschot is ontvangen en wordt daarom gerestitueerd. Het additionele project BRIKS is € 55.930 lager uitgekomen dan aan voorschot is ontvangen en wordt eveneens gerestitueerd.

Een bedrag van € 12.629 heeft betrekking op nog af te wikkelen salariskosten.

7.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Artikel 53 van de BBV verplicht de ODH om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de ODH is verbonden, voor zover die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. In de uitwerkingen van dit artikel is aangegeven dat alleen politiek-bestuurlijke en financieel gezien belangrijke verplichtingen dienen worden opgenomen.

Tabel 18 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naam	Omschrijving	Start	Einde	Bedrag per jaar
Provincie Zuid-Holland	Huurcontract	1 januari 2013	Looptijd 5 jaar, stilzwijgend verlengd tot 31-12-2027	842.800
Centraal Beheer Achmea	Aansprakelijkheidsverzekering	1 februari 2013	Looptijd 3 jaar, stilzwijgend verlengd met 3 jaar tot 31-01-2025	25.300
Multilease	Leasecontract wagenpark	1 april 2018	Looptijd 3 jaar en verlengd tot 03-03-2024	86.600
ARP Nederland B.V.	Hardware (perceel 2)	1 juli 2023	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 5 x 1 jaar tot 30-06-2031	750.000
Protinus IT B.V.	Software (perceel 3)	1 juni 2023	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 5 x 1 jaar tot 31-05-2031	2.550.000
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	Accountantsdienst	1 augustus 2022	Looptijd 3 jaar tot 31-07-2025	55.000
KPN Nederland B.V.	Technisch beheer en uitwijkvoorziening	1 april 2019	Looptijd 2 jaar met optie 5 x 1 jaar verlenging tot 31-03-2027	205.000
Afas Software	Contract geïntegreerd salaris, financieel en HRM-systeem Profit	1 mei 2020	Looptijd 4 jaar met optie 3 x 2 jaar verlenging tot 30-04-2030	73.300
ABOVO Media B.V.	Media-inkoop	1 februari 2021	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-01-2025	100.000
Arbo Concern B.V.	Arbodienst	1 mei 2021	Looptijd 2 jaar met optie 3 x 1 jaar verlenging tot 30-04-2026	84.800
Staffing Management Services B.V.	Inhuur personeel	1 mei 2021	Looptijd 2 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 23-07-2025	127.700
Xerox Nederland B.V.	Dienstverleningsovereenkomst printers	1 juni 2021	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 1 x 3 jaar tot 30-05-2027	117.600
Cauberg-Huygen Milieu B.V.	Milieucontroles	1 oktober 2021	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 30-09-2025	268.000
Pro 10 B.V.	Inkoopadvisering	1 januari 2022	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 3 x 1 jaar tot 31-12-2025	40.000
Medewerkers	Verlofrechten	2023	Opgebouwde verlofrechten t/m 2023	337.800

8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties bet begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 28 september 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.002.367.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium		
1A,	Overschrijding lasten programma's	0
1B,	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		0
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	0
5.	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	0
Voorwaardencriterium		
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed		37.925
M&O criterium		
Geen bevindingen		0
Totaal onrechtmatigheden		37.925

In de paragraaf bedrijfsvoering worden de afwijkingen verder toegelicht waarbij ook wordt ingegaan op de ondernomen acties om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

9 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 28 maart 2024;

Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant;

Gelezen het verslag en het advies van de rekeningcommissie;

Gelezen de reactie van het Dagelijks Bestuur van 13 juni 2024;

BESLUIT:

1. De Ontwerp Jaarstukken 2023 vast te stellen;
2. Het batig saldo van € 897.254 te bestemmen voor:

a. Nacalculatie 2023	€ -/- 198.046
b. Dekking verhoging deelnemersbijdrage 2024 (als gevolg van indexering)	€ 307.600
c. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€ 100.000
d. Organisatieontwikkeling & Uitvoering Koersplan 2024-2028	€ <u>687.700</u>
Totaal	€ 897.254
3. Het resultaat van de nacalculatie van € -198.046 met de deelnemers af te rekenen op basis van de vastgestelde methodiek nacalculatie (zoals opgenomen in tabel 12 en 13);

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 4 juli 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

10 Bijlagen

10.1 Exploitatierekening

Exploitatie-overzicht	Realisatie 2022	Begroting primitief 2023	VJN 2023	NJN 2023	Administratieve wijzigingen t/m NJN	Additionele opdrachten	Stedelijk afvalwater	Intensivering werkplan PZH	Begroting na wijziging	Realisatie
1 Personeelslasten	24.250.853	21.670.500	1.375.200	1.417.200	3.622.000	-	18.000	249.000	28.351.900	27.752.562
2 Kapitaallasten	331.315	611.300	4.400	-	-251.000	-	-	-	364.700	364.758
3 Indirecte kosten	3.350.267	3.202.700	830.200	-1.020.200	-76.900	-	8.800	111.000	3.055.600	3.432.700
4 Additionele projecten	533.110	-	-	-	3.751.200	11.300	-	-	3.762.500	1.033.948
5 Onvoorzien		47.400	300						47.700	-
TOTAAL LASTEN	28.465.545	25.531.900	2.210.100	397.000	7.045.300	11.300	26.800	360.000	35.582.400	32.583.968
6 Algemene dekkingsmiddelen	-29.593.003	-25.720.100	-1.388.600	-397.000	-7.045.300	-11.300	-26.800	-360.000	-34.949.100	-32.847.942
TOTAAL BATEN	-29.593.003	-25.720.100	-1.388.600	-397.000	-7.045.300	-11.300	-26.800	-360.000	-34.949.100	-32.847.942
SALDO VAN LASTEN EN BATEN	-1.127.458	-188.200	821.500	-	-	-	-	-	633.300	-263.974
7 Mutaties reserve	-334.098	188.200	-821.500	-	-	-	-	-	-633.300	-633.280
TOTAAL RESULTAAT	-1.461.555	-	-	-	-	-	-	-	-	-897.254

De jaarrekening 2023 sluit met een positief rekeningresultaat van € 897.254. Voor een toelichting op de bestemming wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

De totale lasten (inclusief additionele projecten en storting in reserves) komen in 2023 uit op € 32.584.000 en dat is € 2.998.400 lager dan geraamd. De totale baten (inclusief additionele projecten en onttrekkingen aan reserves) komen in 2023 uit € 33.481.200 en dat is € 2.101.200 lager dan geraamd.

De post personeel bestaat uit de salariskosten van eigen personeel, de inhuur van derden, inkoop en diensten t.b.v. ICT (o.a. Servicedesk en uitwijkvoorziening), opleidingskosten en algemene personeelskosten.

Hierna is per hoofdkostensoort een toelichting opgenomen van de verschillen (afgerond op honderdtallen).

Personeel

De post personeel is in totaal € 599.300 lager uitgevallen dan geraamd door:

• Minder personele lasten T&V	€	-/- 228.600
• Minder personele lasten T&H	€	-/- 471.300
• Meer personele lasten BV	€	100.600
Totaal	€	-/- 599.300

Kapitaallasten

In de primitieve begroting was een post kapitaallasten opgenomen van € 611.300. De post kapitaallasten is via een administratieve wijziging verlaagd met € 246.600 naar € 364.700 ten behoeve van extra inhuur ICT in het kader van de voorbereiding Omgevingswet.

In 2023 zijn geen financieringsmiddelen aangetrokken.

Indirecte kosten

De indirecte kosten bestaan uit huisvestingskosten, ICT-kosten, vervoerskosten, materiële productiekosten en overige bedrijfskosten. De indirecte kosten zijn in 2023 € 377.100 hoger uitgevallen dan geraamd met name als gevolg van een aanvullende storting in de voorziening werkloosheidsuitkering.

Additionele projecten

Na de vaststelling van de Najaarsnota 2023 bedroeg het totaal aan additionele projecten € 3.751.200. Na de vaststelling van de Najaarsnota 2023 is nog een totaalbedrag van € 11.300 aanvullende opdrachten ontvangen. Het gaat om een bedrag van € 11.300 voor de uitvoering Omgevingsveiligheid (cluster 2 en 3).

In totaal is een bedrag van € 1.034.000 uitgegeven, zodat een verschil resteert van € 2.728.600. De lasten zijn bij de betreffende opdrachtgevers gerestitueerd en/of afgerekend (zie 5.1.6.2, tabel 15).

Onvoorzien

In de primitieve begroting 2023 was een post voor onvoorzien opgenomen van € 47.700. In 2023 zijn geen bedragen aan de post onvoorzien onttrokken.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€	30.646.300
• Additionele opdrachten	€	3.762.500
• Overige opbrengsten	€	540.300
Totaal	€	34.949.100

In totaal is in 2023 ten opzichte van de raming € 2.101.200 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Additionele opdrachten	€	-/- 2.728.600
• Overige opbrengsten	€	627.400
Totaal	€	-/- 2.101.200

Op basis van de bij besluit van 26 juni 2019 door het AB vastgestelde methodiek nacalculatie wordt voorgesteld een bedrag van € -/- 198.046 via de balans met de deelnemers te verrekenen/af te rekenen. Van het afgerekende/nog te verrekenen rekeningresultaat was ultimo 2023 nog een bedrag beschikbaar van € 1.003.261. Met toevoeging van het bedrag van € -/- 198.046 komt het saldo uit op een bedrag van € 805.215. Hiervan wordt € 159.293 afgerekend met de deelnemers zodat een bedrag van € 645.922 op de balans blijft staan.

In totaal zijn in 2023 € 3.762.500 aan additionele opdrachten verstrekt. Deze wijzigingen zijn op grond van artikel 24, lid 8b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden via een administratieve wijziging verwerkt. Tot en met de Najaarsnota 2022 was een bedrag van € 3.751.200 aan additionele opdrachten verstrekt. Voor de uitvoering van Omgevingsveiligheid (cluster 2 en 3) is een aanvullende opdracht ontvangen van in totaal € 11.300.

De werkelijke kosten van de additionele opdrachten zijn uitgekomen op € 1.034.000. Doordat de additionele opdrachtkosten € 2.728.600 lager zijn uitgevallen dan geraamd komen ook de baten lager uit (zie 5.1.6.2). De lasten zijn voor een totaalbedrag van € 1.034.000 bij de opdrachtgevers in rekening gebracht (tabel 19).

De overige opbrengsten zijn € 627.400 hoger uitgevallen dan geraamd. Ten opzichte van de Najaarsnota 2023 is de vergoeding voor gedetacheerd personeel € 133.900 hoger uitgevallen dan geraamd en de vergoeding in het kader van de Ziektewet en Wet Arbeid en Zorg (WAZO) is € 73.800 hoger uitgevallen dan geraamd. Aan rente-inkomsten is een bedrag van € 349.500 ontvangen en wegens doorbelasting van gemaakte kosten een bedrag van € 44.800.

Mutatie reserves

Zie toelichting onder 5.1.8.

10.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde en gerealiseerde baten en lasten per taakveld. In tabel 19 is dit overzicht weergegeven.

Voorts zijn in tabel 20 de beleidsindicatoren weergegeven van het taakveld bestuur en ondersteuning. Voor de inwoneraantallen is uitgegaan van de aantallen per 1-1-2023 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn vooralsnog geen beleidsindicatoren opgenomen.

Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer

sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel 19 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld		Primitieve begroting 2023			Gewijzigde begroting 2023			Realisatie 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4	Overhead	10.256.000	0	10.256.000	12.729.600	0	12.729.600	13.207.554	0	13.207.554
0.8	Overige baten en lasten	47.400	-25.720.100	-25.672.700	47.700	-34.949.100	-34.901.400	0	-32.847.942	-32.847.942
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	188.200	0	188.200	828.300	-1.461.600	-633.300	828.275	-1.461.555	-633.280
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	897.254	897.254
	Bestuur en ondersteuning	10.491.600	-25.720.100	-15.228.500	13.605.600	-36.410.700	-22.805.100	14.035.829	-33.412.243	-19.376.414
7.4	Milieubeheer	15.228.500	0	15.228.500	22.805.100	0	22.805.100	19.376.414	0	19.376.414
	Volksgesondheid en milieu	15.228.500	0	15.228.500	22.805.100	0	22.805.100	19.376.414	0	19.376.414
	Totaal	25.720.100	-25.720.100	0	36.410.700	-36.410.700	0	33.412.243	-33.412.243	0

Tabel 20 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2023			Realisatie 2023		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	221,39	1.133.500	0,20	241,27	1.150.797	0,21
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	215,74	1.133.500	0,19	211,09	1.150.797	0,18
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	8.462.600	1.133.500	7,47	10.731.959	1.150.797	9,33
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	643.400	20.153.800	3,19	4.278.150	24.419.061	17,52
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	10.303.400	25.531.900	40,36	13.207.554	32.583.968	40,53

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Dat zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead bestaat dus naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies uit ICT-kosten, huisvestingskosten, kosten wagenpark etc., kapitaallasten en personele kosten die niet rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de taakvelden in het primaire proces.

Het percentage overhead bedraagt over 2023 40,5% (2022: 38,3%) tegenover een raming van 40,3%. Exclusief de materiële lasten komt het percentage overhead uit op 27,7% (2022: 24,8%).

10.3 BBV-informatie

Tabel 21 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	1
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 22 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.384.814	1.479.263
Den Haag	6.792.175	7.456.155
Leidschendam-Voorburg	956.122	1.081.333
Midden-Delfland	580.280	630.102
Pijnacker-Nootdorp	772.920	877.562
Rijswijk	704.156	824.922
Wassenaar	359.478	601.332
Westland	3.860.620	4.442.560
Zoetermeer	1.169.381	1.297.660
Provincie Zuid-Holland	8.562.321	11.955.401
Totaal	25.142.267	30.646.290

Tabel 23 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	2.952.965	2.653.782
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.307.400	1.154.900

Tabel 24 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Realisatie			Begroting	
	2020	2021	2022	2023	2023
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	4.190.676	3.872.203	3.025.085	4.296.970	4.287.645
C. Totaal van de overlopende passiva	14.204.596	15.489.427	11.516.971	15.614.009	3.853.225
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.170.351	17.411.045	16.803.304	19.857.353	9.828.508
F. Totaal van alle liquide middelen	7.964	2.343.218	5.920	10.000	521.922
G. Totaal van de overlopende activa	1.025.380	664.292	594.398	664.300	1.193.466
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	25.965.727	26.367.197	29.593.003	25.720.100	32.847.942
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	0,7%	-4,0%	-9,7%	-2,4%	-10,4%

Tabel 25 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
A. Eigen vermogen	1.071.385	1.817.085	2.952.965	1.445.285	2.653.782
B. Totaal alle passiva	19.739.178	21.357.021	18.401.729	21.493.770	12.293.798
Solvabiliteitsratio (A/B)	5,4%	8,5%	16,0%	6,7%	21,6%

Tabel 26 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Totaal lasten programma's	25.965.727	26.367.197	28.465.546	25.531.900	32.583.968
Totaal incidentele lasten programma's	3.317.788	3.699.912	4.954.751	0	5.371.100
A. Structurele lasten	22.647.939	22.667.285	23.510.795	25.531.900	27.212.868
Totaal baten programma's	25.965.727	26.367.197	29.593.003	25.720.100	32.847.942
Totaal incidentele baten programma's	3.472.536	4.445.612	5.898.208	0	5.437.700
B. Structurele baten	22.493.191	21.921.585	23.694.795	25.720.100	27.410.242
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	184.000	188.200	197.400
D. Totaal structurele ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	25.965.727	26.367.197	29.593.003	25.720.100	32.847.942
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	-0,6%	-2,8%	0,0%	0,0%	0,0%

10.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2023 Omgevingsdienst Haaglanden

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Haaglanden. Het voor de Omgevingsdienst Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De toezichthoudende topfunctionarissen bij de ODH (leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In verband daarmee is volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de toezichthoudende topfunctionarissen.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	Chr. van der Kamp
Functiegegevens	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.560
Beloningen betaalbaar op termijn	22.510
<i>Subtotaal</i>	<i>164.070</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	164.070
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2022 in fte	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.527
Beloningen betaalbaar op termijn	22.442
<i>Subtotaal</i>	<i>157.969</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	157.969

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Aanvang en einde functievervulling in 2023	Organisatie	Functie
M. Ferwerda	1/1 - 31/12	Westland	Voorzitter AB/DB
R. Weerwag	1/1 - 31/12	Zoetermeer	Lid AB
A. Kapteijns	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
A. Mulder	1/1 - 11/10	Den Haag	Lid AB
R. Barker	12/10 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
M. Huijsmans	1/1 - 31/12	Delft	Lid AB/DB
B. van der Stee	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB
M. Belt	1/1 - 31/12	Leidschendam-Voorburg	Lid AB/DB
M. van Bijnen	1/1 - 31/12	Pijnacker-Nootdorp	Lid AB
M. Wit	1/1 - 31/12	Rijswijk	Lid AB
L. van Doeveren	1/1 - 31/12	Wassenaar	Lid AB
M. Oderwald-Ruijsbroek	1/1 - 31/12	Midden-Delfland	Lid AB
M. Stolk	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB/DB
J. Baljeu	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

10.5 Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's

10.5.1 Programma T&V

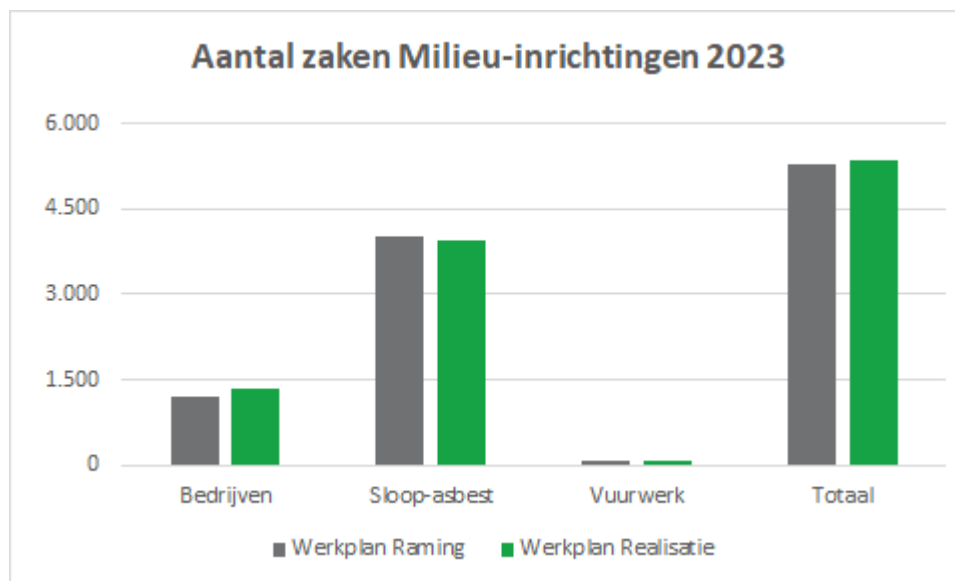
10.5.1.1 Milieu-inrichtingen

Binnen het cluster milieu-inrichtingen heeft het leeuwendeel van het aantal zaken betrekking op het behandelen van (asbest)slopmeldingen en activiteiten van bedrijven. Slechts een klein deel heeft betrekking op vuurwerkactiviteiten.

Het aantal zaken voor milieu-inrichtingen ligt over 2023 rond het geraamde aantal (grafiek 6). In 2023 zijn voor de gemeente Den Haag de vuurwerkverkoopvergunningen verzorgd. In de gemeenten Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp zijn werkzaamheden verricht ten behoeve van de maatwerkbesluiten voor het lozen van brijn in de ondergrond door glastuinbouwbedrijven.

Het bevoegd gezag heeft een (wettelijke) verplichting om regelmatig te bezien of vergunningen nog voldoende actueel zijn en of daarin opgenomen beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn. Dit aspect is opgenomen in de in mei 2020 uitgebrachte nota "VTH Beleid gemeentelijke taken Omgevingsdienst Haaglanden". Naar aanleiding van een beoordeling van het milieuvergunningenbestand van de Haaglandengemeenten is een prioritering aangebracht en zijn actualisaties opgenomen in de individuele werkplannen voor 2023. Voor de provincie wordt al langer een actualisatieprogramma voor milieuvergunningen uitgevoerd.

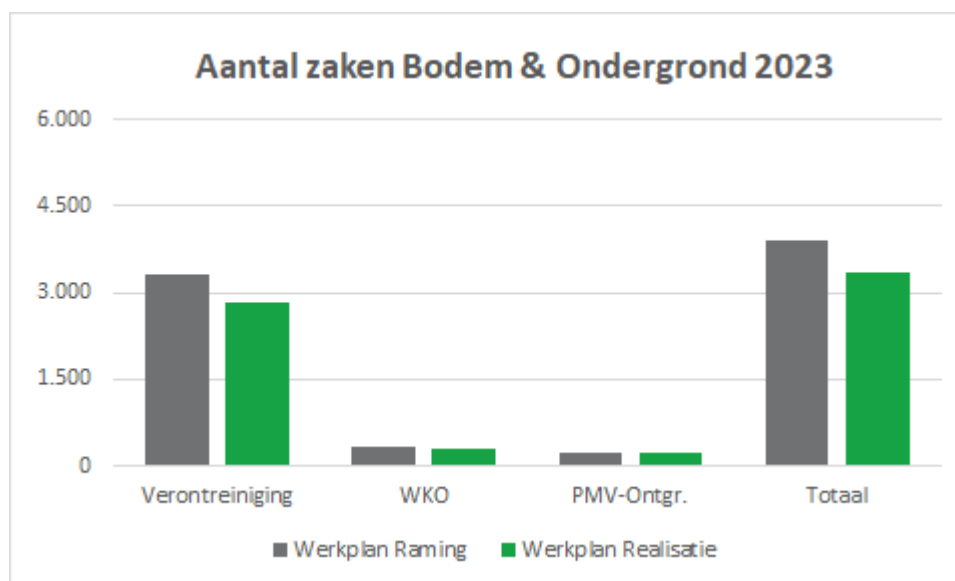
Grafiek 12 Aantal zaken milieu-inrichtingen

10.5.1.2 Bodem & Ondergrond

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van bodemverontreiniging, waterwet, ontgrondingen en de PMV. Het leeuwendeel van de activiteiten hebben betrekking op het aspect bodemverontreiniging. Lopende 2023 is de raming bijgesteld vanwege de intensivering voor de Waterwet. Noemenswaardig zijn de vergunningaanvragen van Dunea zowel voor het winnen van drinkwater als voor werkzaamheden om de drinkwaterleidingen op orde te houden. Het aantal zaken voor bodem & ondergrond is vooral voor wat betreft de bodemtoetsen, in 2023 onder de bijgestelde raming uitgekomen. Voor de verdeling van de zaken zie grafiek 7. De provincie werkt samen met de Haaglandengemeenten en de ODH aan de warme overdracht van bodemtaken als gevolg van Omgevingswet. Behoudens het op orde brengen van bodemdossiers en -data, gaat het hierbij om het inzichtelijk maken van taken die onder de Omgevingswet door gemeenten uitgevoerd dienen te worden en het ontwikkelen van lokaal beleid.

Grafiek 13 Aantal zaken Bodem & Ondergrond

10.5.1.3 Natuurbescherming

Natuurbescherming betreft een zogeheten geconcentreerde provinciale taak die voor het gehele grondgebied van de provincie wordt uitgevoerd. Deze taak omvat de werkvelden gebiedsbescherming (waaronder stikstof), soortenbescherming en beheer- en schadebestrijding.

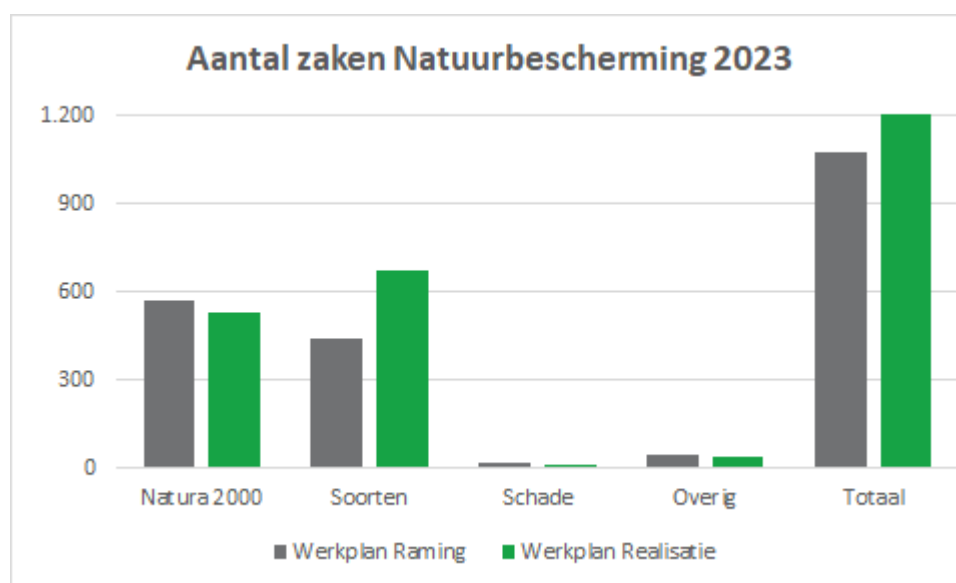
Deze taak ondervindt grote invloed van de uitspraak eind mei 2019 rond de stikstofregulering (vernietiging PAS). Deze uitspraak heeft in combinatie met de overbelasting van veel Natura 2000 gebieden gezorgd voor een toegenomen complexiteit om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven. Het Rijk en de provincies werken vanaf 2019 aan oplossingen om de stagnatie als gevolg van de stikstofproblematiek op te lossen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen in de regulering voor natuurvergunningen. Onderdeel daarvan was het voorzien in een stikstofregistratiesysteem ter ondersteuning van de vergunningverlening voor woningbouwprojecten en het in 2021 laten vervallen van de vergunningplicht voor activiteiten die geen significant effect op natuurgebieden tot gevolg hebben. Ook is in 2021 voorzien in een bouwvrijstelling, dat wil zeggen dat er voor de aanleg- en sloopfase van een project niet langer een vergunning nodig was. In november 2022 heeft de Raad van State deze vrijstelling buiten toepassing verklaard. In 2023 is er specifieke aandacht geweest aan het proces om het knelpunt van de “PAS-melders” (houders van een vervallen natuurtoestemming door de PAS-uitspraak) aan te pakken. Inmiddels zijn de aanmeldingen van bijna 200 PAS-melders in Zuid-Holland geverifieerd (getoetst). Zodra er stikstofdepositieruimte beschikbaar komt kunnen de voor legalisering in aanmerking komende PAS-melders worden voorzien van een natuurvergunning. Landelijk worden acties voorbereid om te komen tot een serieuze daling van de stikstofdeposities met als doel om de natuur zich weer te laten herstellen. Het ontbreken van echte oplossingen werkt complicerende voor het verlenen van natuurvergunningen. Het aantal gerealiseerde zaken voor natuurvergunningen (gebiedsbescherming) ligt in 2023 als gevolg daarvan dan ook ruim onder de raming.

Een ander onderdeel van natuurbescherming betreft de soortenbescherming. De afhandeling van ontheffingsaanvragen voor de soortenbescherming is door de strikte regulering en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief, waarbij de afhandelingsnelheid wordt beïnvloed door de kwaliteit van aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en de onderbouwingen van aanvragen. Ook voor soortenbescherming heeft in 2023 een intensivering plaatsgevonden. Het aantal gerealiseerde zaken voor de soortenbescherming ligt ruim boven de raming. Het grote aantal vooroverlegzaken vervult daarbij een belangrijke rol. In 2023 is net als in 2022 een hoog aantal ontheffingen afgegeven. Dit positieve resultaat is echter opgeheven omdat alleen al in de maand december 2023 bijna 5 keer zoveel nieuwe aanvragen werd ontvangen dan in een “normale” maand. Gezien de voortdurende druk op de ontheffingenverlening voor soortenbescherming wordt in samenwerking met de provincie gezien welke structurele oplossing voorhanden is voor dit werkveld. Daarbij moet eerder worden gedacht aan oplossingen om beschermde soorten terug te laten keren in onze leefomgeving dan het simpelweg nog verder verhogen van de werkcapaciteit om ontheffingen te verlenen.

Voor zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming zorgt de aanpassing van de drinkwatervoorziening van Dunea voor substantieel veel en gecompliceerd werk. Het gaat om een groot aantal projecten, die met elkaar samenhangen, onder tijdsdruk staan en in een qua natuurwaarden complex gebied plaatsvinden. Om dit complexe programma beheersbaar te houden vindt er gestructureerd afstemming plaats met Dunea en is een min of meer vast team van behandelaars ingesteld.

Beheer- en schadebestrijding betreft het beheer van en het noodzakelijkerwijs ingrijpen in populaties dieren die zorgen voor onevenredige schade aan of gevaar voor zowel de maatschappij als voor beschermde natuurwaarden. Het betreft qua omvang een bescheiden taak binnen het cluster natuurbescherming. Bij schadebestrijding is het aantal zaken iets lager geweest dan geraamd.

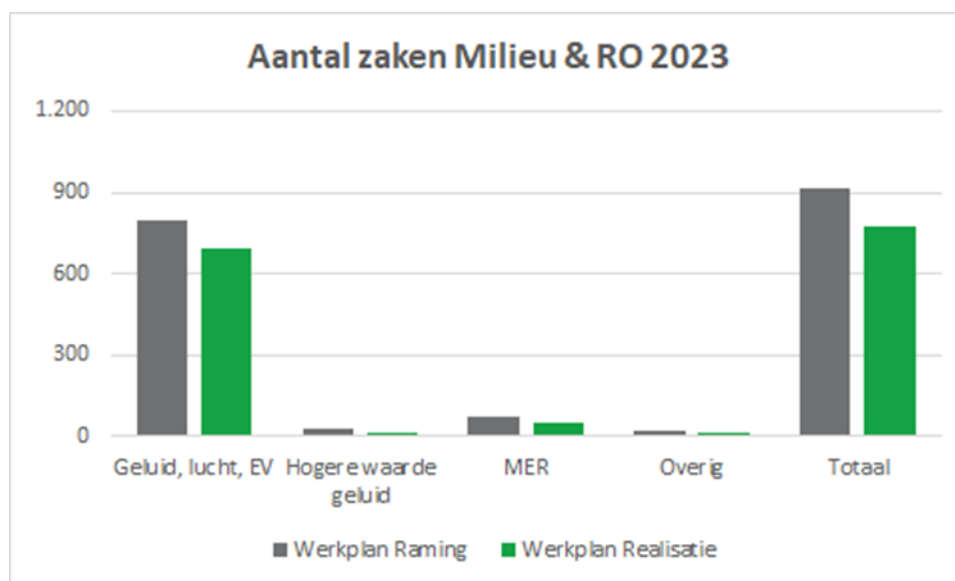
Grafiek 14 Aantal zaken natuurbescherming

10.5.1.4 Milieu & RO

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van geluid, lucht, licht, geur en externe veiligheid ten behoeve van milieu-inrichtingen en ruimtelijke plannen en adviezen en beoordelingen in het kader van MER. Voor de gemeente Den Haag wordt in dit kader geluidadvisering verzorgd bij ontheffingen voor nachtelijke werkzaamheden. Het aantal zaken binnen dit werkveld ligt onder de bijgestelde raming. Dit is het gevolg van een lager aantal advies- en toetsaanvragen voor geluid, lucht en EV.

Grafiek 15 Aantal zaken Milieu & RO

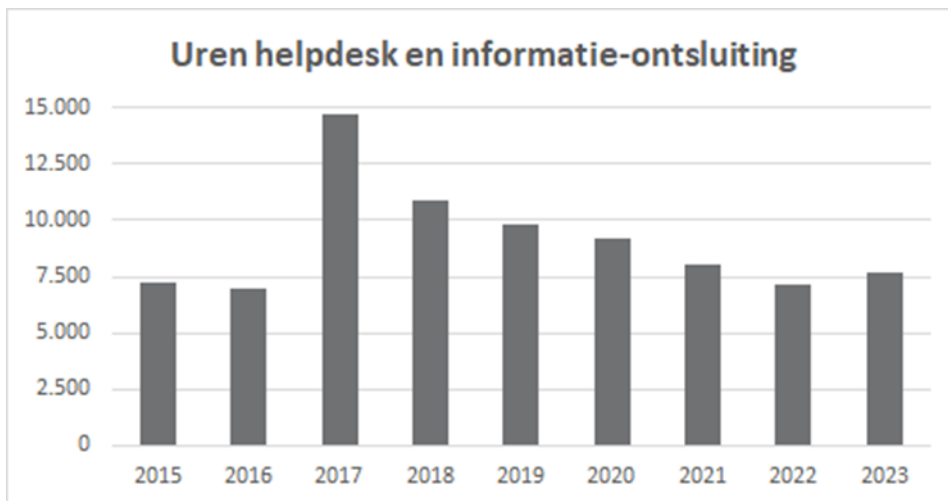
10.5.1.5 Overige taken

In de werkplannen 2023 is tijd ingeruimd voor een aantal ‘overige taken’ zoals ondersteuning bestuur, beleidsafdelingen, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om capaciteitsinzet (uren) en veel minder om concrete zaken (aantallen). Ook de inzet op het aspect Omgevingsveiligheid maakt onderdeel uit van de “overige taken”. Daarnaast maakt de implementatie van de Omgevingswet hier onderdeel van uit (voor een toelichting zie § 3.2). De inzet op deze taken lag vooral als gevolg van de intensieve implementatie van de omgevingswet, boven de raming.

Helpdesk en informatie-ontsluiting

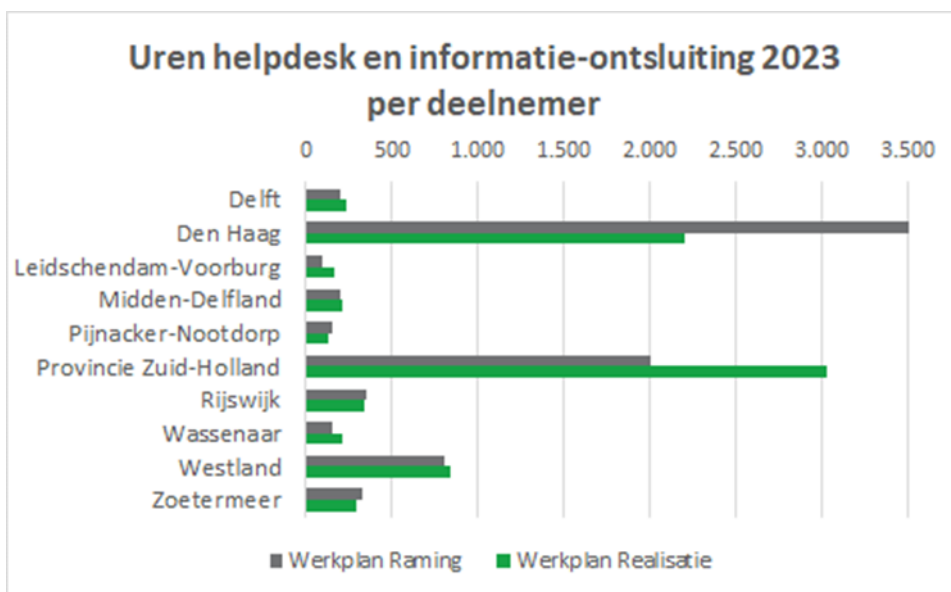
De vraag naar milieu- en bodeminformatie is al jaren substantieel en vergt een intensive inzet voor dossierinzage en dossierinformatie. In 2023 is de dalende trend van de afgelopen jaar in het aantal uren dat nodig is voor het verstrekken van informatie uit bodem en milieudossiers afgevlakt (grafiek 10). De inspanning om meer milieu- en bodeminformatie digitaal beschikbaar te kunnen stellen, waaronder het vanaf 2021 online op geo-basis beschikbaar stellen van bodeminformatie (BIO), draagt bij aan het efficiënter kunnen afhandelen van het grote aantal verzoeken.

Grafiek 16 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting

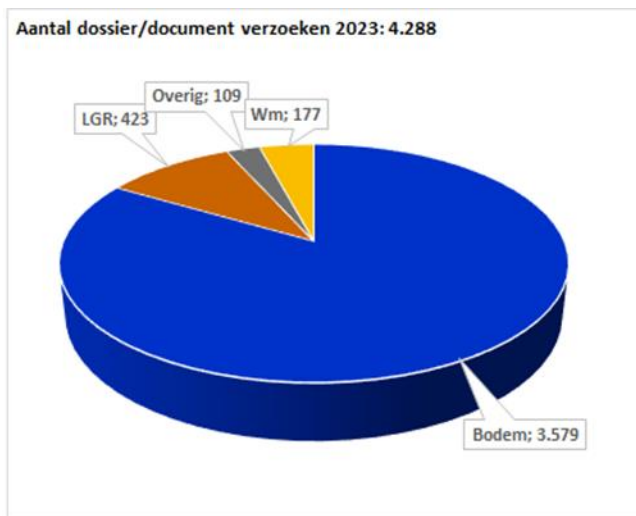
Navolgend is een grafische weergave opgenomen van de verdeling per deelnemer van de inzet op informatie-ontsluiting en helpdeskvragen. Met afstand de grootste afnemers zijn Den Haag en de PZH.

Grafiek 17 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting per deelnemer

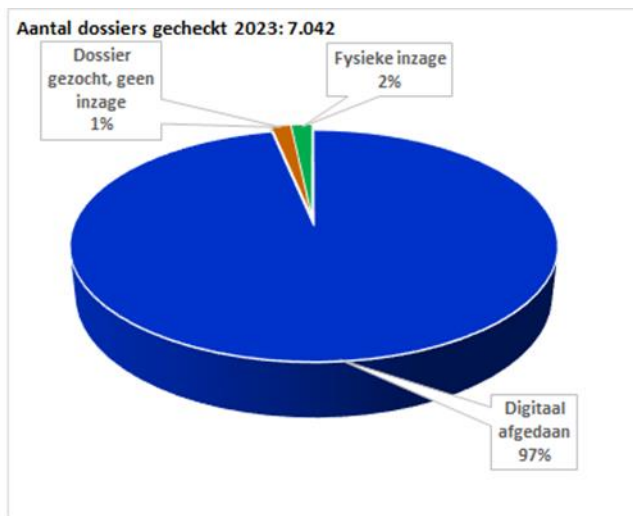

Uit de grafieken 16 en 17 blijkt dat het om grote aantallen informatieverzoeken gaat. In grofweg 80-90% van de gevallen betreft het informatie uit bodemdossiers. Als gevolg van keuze om de informatieverstrekking vrijwel geheel digitaal te verzorgen is het aantal fysieke inzagen op kantoor inmiddels tot een verwaarloosbaar aandeel afgenomen. Deze lijn zal worden gecontinueerd.

Grafiek 18 Aantal dossier/documentverzoeken

Grafiek 19 Aantal dossiers gecheckt en inzage

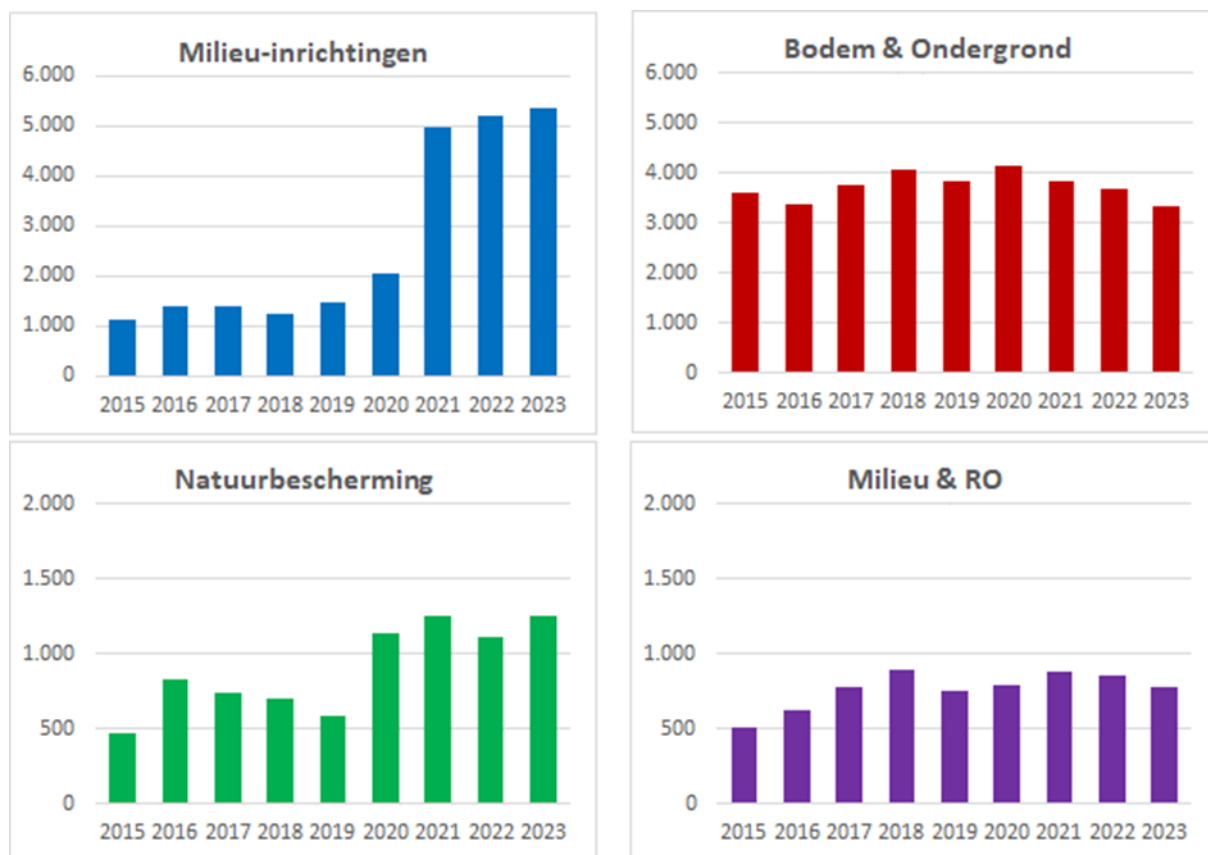
10.5.1.6 Kritische Prestatie Indicatoren T&V

Monitoring en rapportage van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van door het bestuur vastgestelde KPI's. Het betreft voor het programma T&V een drietal KPI's, te weten gerealiseerd werkvolume (opgenomen in bijlage 9.6), tijdigheid en resultaat van bezwaar- en beroepszaken.

Gerealiseerd werkvolume

In § 3.2 is een toelichting opgenomen op het gerealiseerde werkvolume. In grafiek 14 is het aantal gerealiseerd zaken per cluster (werkveld) gepresenteerd over de afgelopen jaren. Voor een toelichting wordt verwezen naar de beschrijving per cluster in de voorgaande paragrafen. De opvallende toename vanaf 2021 in het cluster milieu-inrichtingen wordt veroorzaakt door de taakoverdracht voor de (asbest)slopmeldingen. In dezelfde grafiek is de intensivering van de milieuvergunningenactualisaties over de laatste jaren zichtbaar. Ook voor het cluster natuurbescherming is de achterliggende jaren sprake van een groter werkvolume (stikstof en soortenbescherming). De andere twee clusters variëren in volume wat over de jaren heen.

Grafiek 20 Aantal gerealiseerde zaken per cluster

Tijdigheid

De indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor die procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid over 2023 voor reguliere procedures lager ligt dan in voorgaande jaren. Vooral de afhandeling van de Waterwetvergunningen heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. De tijdigheid voor uitgebreide procedures scoort wat hoger dan de voorgaande twee jaren. De intensivering voor de omgevingsvergunningen (deels door de actualisaties) heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. Voor de omgevingsvergunningen geldt dat in een belangrijk aantal gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is.

Voor de KPI tijdigheid is geen absolute norm vastgesteld. In het algemeen moeten aanvragen tijdig, dat wil zeggen binnen de wettelijk geldende termijnen, worden afgehandeld. De behandeltermijn kan voor veel procedures conform de Awb worden verlengd. Voor sommige procedures is sprake van een van rechtswege positief besluit (Lex Silencio Positivo) indien niet tijdig een besluit wordt genomen. Voor de meeste procedures geldt geen LSP, maar een aanvrager kan bij niet tijdig besluiten de overheid wel via een dwangsomprocedure dwingen alsnog een besluit te nemen.

Tabel 27 Tijdigheid zaaktypen T&V

ODH Regulier		2020			2021			2022			2023		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	26	23	88%	22	15	68%	-	-	-	29	20	69%
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	9	9	100%	4	4	100%	11	11	100%	-	-	-
R06.1 - R12.1	Overige vergunningen	5	5	100%	-	-	-	-	-	-	12	7	58%
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)	2	0	0%	2	1	50%	21	14	67%	3	3	100%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	14	14	100%	13	13	100%	1	1	100%	5	5	100%
R13.1	Beschikking op nazorgplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
R13.1	Beschikking op saneringsplan	13	13	100%	20	20	100%	-	-	-	8	8	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	17	15	88%	22	20	91%	-	-	-	15	14	93%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	121	116	96%	123	117	95%	168	164	98%	124	119	96%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet	-	-	-	1	1	100%	-	-	-	1	1	100%
R19.1	Vergunning Waterwet	54	36	67%	50	37	74%	1	1	100%	47	21	45%
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	49	48	98%	37	35	95%	-	-	-	19	18	95%
Eindtotaal		310	279	90%	294	263	89%	202	191	95%	263	216	82%

ODH Uitgebreid		2020			2021			2022			2023		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	10	5	50%	11	5	45%	50	34	68%	7	3	43%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	22	22	100%	15	14	93%	11	10	91%	8	7	88%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	19	19	100%	17	15	88%	30	28	93%	17	16	94%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	10	10	100%	6	6	100%	28	28	100%	9	8	89%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet	3	3	100%	2	1	50%	1	0	0%	2	1	50%
R17.4	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0	0%
R19.1	Vergunning Waterwet	4	3	75%	10	2	20%	46	27	59%	-	-	-
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	-	-	-	-	-	-	20	17	85%	-	-	-
Eindtotaal		68	62	91%	61	43	70%	186	144	77%	44	35	80%

NB Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere vanwege de specifiek problematiek rond Stikstof en Soortenbescherming)

Bezwaar- en beroepszaken

In tabel 31 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en (hoger) beroepszaken binnen het programma T&V. Ten opzichte van voorgaande jaren was in 2023 het aantal bezwaar- en beroepszaken lager dan in 2021 en 2022 en gelijk aan 2020. Het aandeel provinciale dossiers in bezwaar- en (hoger)beroepszaken bedraagt in 2023 meer dan 85% en die zaken zijn voor het grootste deel verbonden aan de provinciale taakuitvoering voor de Wet natuurbescherming. Van de 3 (deels) gegronde beroepszaken op concernniveau hebben 2 zaken betrekking op de uitvoering Wet Natuurbescherming voor Provincie Zuid-Holland en 1 heeft zaak betrekking op een gemeentelijke milieudossier.

Tabel 28 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&V

Programma T&V	2020			2021			2022			2023		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	6	3	1	12	1	1	20	4		5	7	
Deels gegrond, deels ongegrond				2			2				2	
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond						1						
Gegrond	1	2	2	2	2	3	3	2			1	
Niet-ontvankelijk	3			10				1		4		1
Ingetrokken/afgewezen/overgedragen	10	2		17	6	1	7	4		5	4	1
Totaal	20	7	3	43	9	6	32	11	0	14	14	2

10.5.2 Programma T&H

10.5.2.1 Toezicht

Tabel 29 Overzicht uitgevoerd toezicht 2020-2023

Toezicht en handhaving	Gerealiseerd aantal zaken			
	2020	2021	2022	2023
Totaal aantal zaken	10.297	11.462	13.022	12.370
waarvan:				
Wm planmatig toezicht	966	1.512	1.432	1.506
Inventariserende controles	1.000	332	266	239
Themacontroles	631	285	379	208
Overlastmeldingen	1.910	1.774	2.597	2.287
Overlasttoezicht	978	1.406	1.599	2.053
Bodem (Wbb en Bbk)	431	393	343	370
Hercontroles	1.077	1.294	1.524	1.321
Sanctiecontroles	457	488	521	603
Voornemen last	295	346	373	383
Last onder dwangsom	180	187	226	216
Totaal	7.925	8.017	9.260	9.186

In de planning stonden 1.712 integrale controles en 372 themacontroles bij bedrijven. Uiteindelijk zijn er 1.506 integrale controles en 208 themacontroles uitgevoerd en administratief afgerond. Er zijn 239 inventariserende controles uitgevoerd hetgeen lager is dan de raming van 285.

Er werd rekening gehouden met 1.448 uit te voeren hercontroles en dat zijn er 1.321 geworden. Er stonden 425 sanctiecontroles gepland en er zijn 603 sanctiecontroles uitgevoerd.

Diverse gemeenten hebben ook in 2023 inzet gevraagd aan de ODH ten einde een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het fenomeen ondermijning. De ODH werkte daarbij samen met HEIT, de gemeente Den Haag en de politie. Het HEIT is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Douane, Belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Omgevingsdienst Haaglanden. De ODH heeft in 2023 een aanzienlijk aantal acties met het HEIT uitgevoerd. Deze zaken staan onder het post gestapeld toezicht.

De ODH heeft tevens een bijdrage geleverd aan het terugdringen van overlast gevende inrichtingen en ondermijnende activiteiten door onder andere horecabedrijven. De ODH heeft meegewerkt aan IHA's (integrale handavingsacties). De gemeente voert deze acties uit in gebieden waar vanuit de samenleving signalen komen over vermoedelijk ondermijnende dan wel criminele activiteiten of signalen over overlast in de wijken.

In deze aanpak wordt niet zozeer een bedrijf intensief gecontroleerd maar wordt op gebiedsniveau onaangekondigd breed ingezet op toezicht om zo ondermijning en overlast terug te dringen. In 2023 zijn meer controles uitgevoerd dan gepland. Er zijn 175 controles uitgevoerd, geraamd 142.

Op 1 januari 2021 is de ODH gestart met uitvoering asbesttaken voor alle gemeenten in Haaglanden. Conform het gemeentelijk asbest uitvoeringsbeleid is toezicht uitgevoerd. Bij alle mogelijke asbest toezichtzaken wordt door de coördinatoren asbest van de afdeling T&H bepaald of toezicht moet plaatsvinden op de sanering. Indien er sprake is van een administratieve controle, gaat de toezichthouder niet ter plaatse en wordt de sanering digitaal gevolgd.

Risicovolle saneringen worden fysiek bezocht, voor zover het werkplan daar ruimte voor biedt. Alle asbestcontroles worden schriftelijk bevestigd naar de saneerder of initiatiefnemer. Deze aanpak heeft geresulteerd in kwalitatief goed toezicht. Iedere gemeente hanteert haar eigen criteria als het om de uitvoering van de asbesttaken gaat. Zo hanteren gemeenten een verschillend toezichtpercentage op het aantal sloopmeldingen. Van dat gekozen percentage wordt een gemeente-specifiek deel fysiek gecontroleerd en een ander deel hiervan juist alleen administratief. Tevens wordt in de beoordeling onderscheid gemaakt tussen particuliere en bedrijfsmatige sloopmeldingen omdat niet iedere gemeente de plustaak sloop bij particulieren bij de ODH heeft belegd. De hoeveelheid sloopmeldingen die op basis van de door de gemeenten vereiste criteria moet worden beoordeeld is aanzienlijk te noemen. De huidige werkwijze, het beoordelen van alle asbestsloopmeldingen en het administreren van asbestsloop, kosten veel tijd. Deze tijd maakt momenteel geen onderdeel uit van het kengetal maar wordt wel meegenomen in de uren realisatie, en omvat zowel de gecontroleerde asbestsaneringen als ook de niet gecontroleerde saneringen. Aanvullend is ook de archivering van toegezonden stukken tijdrovend waar bij het opstellen van de kaders géén rekening mee was gehouden.

Zoals beschreven wordt op basis van door de gemeenten vastgestelde criteria slechts een deel gecontroleerd. Echter alle documenten van nagenoeg alle sloopmeldingen (dus ook van de saneringen die niet worden gecontroleerd) waarbij asbest van toepassing is, worden opgestuurd naar de ODH. Deze worden volgens de huidige werkwijze door de ODH conform regelgeving gearchiveerd. De tijd die hiermee gemoeid is maakt momenteel geen onderdeel uit van het kengetal wat betreft de raming, maar wordt wel meegenomen in de uren realisatie, en omvat zowel de gecontroleerde en de niet gecontroleerde saneringen.

Aanpassingen in de werkwijze om tijd te besparen zijn onderzocht en worden waar mogelijk doorgevoerd. Een evaluatie van de asbesttaakuitvoering is afgerond in het laatste kwartaal van 2023. De resultaten van de evaluatie worden momenteel besproken met de accounthouders.

De vuurwerkcontroles hebben plaatsgevonden op de aangewezen verkoopdagen te weten 28, 29 en 30 december.

In 2023 is in de regio Haaglanden gestart met 59 verkooppunten en twee opslagen. Tijdens de voor- en nacontroles hebben vier verkooppunten aangegeven dat zij zouden stoppen met verkopen van consumentenvuurwerk. Hierdoor waren er in totaal 55 verkooppunten en twee opslagen die tijdens de verkoopcontroles in de regio Haaglanden zijn gecontroleerd. In 2023 zijn er in totaal 184 controles uitgevoerd. Deze bestaan uit “na controles” in het begin van het jaar, de “voor controles” medio oktober/november en de controles tijdens de verkoopdagen.

In Zoetermeer werd een van onze toezichthouders tijdens een controle vergezeld door Omroep West voor de rubriek ‘West Vandaag’ en in Den Haag is een verkooppunt bezocht door een influencer voor het maken van een vuurwerkcampagne gericht op het veilig afsteken van vuurwerk.

10.5.2.2 Overlast

Tabel 30 Toezicht en overlastmeldingen 2020- 2023

Soort melding	2020	2021	2022	2023
Afval	0	0	0	0
Geluid	1.092	1.032	1.963	1.743
Geur	319	435	430	340
Licht	76	56	85	67
Opslag	1	1	2	3
Verontreiniging	40	46	78	41
Overig	382	204	39	93
Totaal	1.910	1.774	2.597	2.287

Naar aanleiding van overlastmeldingen zijn er 2.053 controles uitgevoerd op het specifieke overlastaspect van de melding, dat zijn er ruim 500 meer dan geraamd. Voor de uitgevoerde controles heeft de administratieve afhandeling plaatsgevonden in januari 2024 waardoor deze niet meer meegerekend zijn met de productie van 2023.

Naar aanleiding van (113 gemelde) ongewone voorvallen is er 141 maal toezicht uitgevoerd. Waarvan er 15-maal ongewoon voorval betrof met asbest. De voorvallen betreffen veelal storingsmeldingen van bedrijven waardoor overlast kan ontstaan en incidenten zoals brand. Niet elk incident leidt tot toezicht, veel bedrijven melden ook activiteiten die mogelijk overlast of hinder kunnen veroorzaken.

In tabel 31 zijn de aantallen overlastmeldingen over 2020 t/m 2023 opgesplitst en per deelnemer weergegeven.

Tabel 31 Aantal overlastmeldingen per deelnemer

Deelnemer	2020	2021	2022	2023
Delft	111	98	221	149
Den Haag	1.196	1.096	1.775	1.611
Leidschendam-Voorburg	61	75	99	92
Midden-Delfland	26	68	32	14
Pijnacker-Nootdorp	30	31	27	31
Provincie Zuid-Holland	21	15	18	30
Rijswijk	22	34	41	41
Wassenaar	73	43	79	50
Westland	287	203	173	135
Zoetermeer	83	111	132	134
Totaal	1.910	1.774	2.597	2.287

Net zoals voorgaande jaren is een beperkt aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de overlastsituaties. Veel van deze klachten zijn niet te voorkomen omdat de ODH over een langere periode een beeld moeten vormen over de ernst en omvang van de gemelde overlast om als basis te dienen voor besluiten over eventueel te nemen maatregelen en handhaving. De ODH streeft er altijd naar dergelijke ‘probleemdossiers’ snel maar ook zorgvuldig af te sluiten. Hierbij is niet uit te sluiten dat zich nieuwe situaties aandienen. Tot slot is er een beperkt aantal zaken waar bewoners zich niet wensen neer te leggen bij de uitkomst van klachtenonderzoek door de ODH en daarom op dagelijkse basis klachten blijven indienen. Om dergelijke situaties te beslechten stuurt de ODH in de regel aan op voor bezwaar- en beroep vatbare besluiten en in overleg met het bevoegd gezag het naar de toekomst buiten behandeling laten van deze klachten.

10.5.2.3 Duurzaamheid

Het aantal uitgevoerde uitgebreide duurzaamheidscontroles is lager dan geraamd. De lagere realisatie is met name het gevolg van veel inzet op het werven en opleiden van in totaal zeven fte nieuwe toezichthouders voor toezicht op duurzaamheid. Einde van Q2 is pas een intensievere start gemaakt met de uitvoering van toezicht duurzaamheid, echter is ook in Q3 en Q4 nog sprake van inwerken en opleiden van de nieuwe toezichthouders. In juli 2023 is het huidige wettelijke kader voor informatieplicht energiebesparingsplicht in aanloop naar de invoering Omgevingswet aangepast. De aanpassingen waren nodig voor het uitbreiden van de verduurzamingsplicht naar de glastuinbouwsector, de vergunningplichtige bedrijven en de invoer van de onderzoekplicht energiebesparing voor zeer grote energieverbruikers. Door deze wijziging is echter de handhaving van de voormalige informatieplicht onmogelijk geworden. De overtredingen die in verschillende fases van handhaving liepen voor 1 juli zijn vervallen aangezien de nieuwe informatieplicht geldt per 1 december 2023. Bedrijven zijn tussen 1 juli en 1 december niet (meer) in overtreding als ze niet hebben voldaan aan informatieplicht.

Naast de uitvoering van duurzaamheidstoezicht vanuit de jaarwerkplannen vond in 2023 toezicht plaats op energiebesparingsplicht via de Versterkte Uitvoering Energiebesparingsplicht (VUE) en vanuit de Specifieke Uitkering Toezicht & Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE). De uitvoering van VUE werkzaamheden vonden plaats door een externe partij, in de praktijk ging de coördinatie van de uitvoering door deze externe partij

deels ten koste van eigen toezichtcapaciteit. Met de middelen die vanuit SPUK THE beschikbaar zijn is in 2022 en 2023 in totaal zeven extra fte aan toezichtcapaciteit geworven en zijn de opleidingen voor deze medewerkers en het bijscholen van de bestaande toezichtcapaciteit gefinancierd. In 2023 is in totaal ruim 600 uur besteed aan de opleiding van de duurzaamheidstoezichthouders van de ODH. Daarnaast is tijd besteed aan het begeleiden van de nieuwe medewerkers waardoor zaken extra tijd vergden. In 2023 zijn in totaal 355 controle Energie/Duurzaamheid afgerond, 62 hercontroles Energie/Duurzaamheid afgerond en vier sanctiecontroles afgerond. Het lage aantal sanctiecontroles laat onder andere zien dat veel overtredingen proactief worden opgepakt door bedrijven/pandeigenaren.

In 2023 voerde de ODH, voor zes gemeentes, toezicht en handhaving uit van de in het Bouwbesluit opgenomen Label C verplichting voor kantoorpanden. Eind 2023 heeft ook Leidschendam-Voorburg de ODH-opdracht verstrekt deze taak te gaan uitvoeren. De aanpak voor toezicht en handhaving Label C omvat data-analyse, actieve informatieverstrekking naar kantoorpand gebruikers/eigenaren en het uitvoeren van toezicht. In totaal moeten in de zeven gemeenten circa 2100 kantoorpanden voldoen aan label C. Eind 2023 blijken circa 600 kantoorpanden nog niet te voldoen aan de verplichtingen, met dien verstande dat hieronder nog panden vermeld worden die mogelijk vrijgesteld zijn van de plicht. In 2022/2023 hebben, mede naar aanleiding van informerende brieven en uitgevoerde controles Label C, ruim 700 gebruikers/pandeigenaren een energielabel C of hoger geregistreerd in het landelijke register (EP-online). In 2024 zal het toezicht verder worden opgepakt wederom in combinatie met actieve informatieverstrekking richting pandgebruikers en eigenaren die niet nog voldoen aan Label C.

10.5.2.4 Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie. Er wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder.

De inzet op de handhaving is lager uitgevallen dan tevoren is ingeschat. Er waren 612 voornemens en lasten geraamd en er zijn 599 voornemens en lasten noodzakelijk zijn geweest. Ook is er een stijging te zien in het aantal ingetrokken handhavingsbesluiten en het aantal invorderingen.

Bij de Omgevingsdienst zijn Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa's voeren zelfstandig of in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2014 wordt de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) als handhavingsinstrument ingezet. Binnen Haaglanden is in 2023 een aantal van 27 BSB-m's opgelegd voor overtredingen van de milieuvoorschriften. Daarnaast zijn 14 processen verbaal opgemaakt. Dit aantal is lager dan geraamd en met name het gevolg van beperkte personele bezetting.

10.5.2.5 Overige taken

In 2023 is net als in 2022 als voorbereiding op de komst van de Omgevingswet samen met de gemeenten en provincie deelgenomen aan diverse overleggen en werkgroepen.

10.5.2.6 Totaalbeeld

In het algemeen is de uitvoering van toezicht grotendeels volgens de ramingen verlopen. Op diverse taakvelden lag de productie lager, daarentegen is de uren inzet bij veel producten hoger dan geraamd. In 2024 wordt onderzocht wat het effect is van Omgevingswet op de kentallen.

10.5.2.7 Kritische Prestatie Indicatoren T&H

Monitoring van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld dashboard met kritische prestatie indicatoren (KPI). Voor het programma T&H betreft het een viertal KPI's, te weten het gerealiseerde werkvolume, overlastmeldingen uitgesplitst naar oorzaak, naleefgedrag en het resultaat van bezwaar- en beroepszaken. Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd.

In de tabellen 32 is een overzicht opgenomen van het naleefgedrag en in tabel 33 een overzicht van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&H.

Tabel 32 Naleefgedrag 2020 – 2023

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle			
				2020	2021	2022	2023
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)							
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier	1	76%	92%	90%	85%
			2	53%	68%	60%	54%
			3	63%	55%	49%	49%
			4	60%	64%	64%	59%
				98%	96%	97%	98%
		Gestapeld toezicht		36%	41%	47%	50%
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		97%	55%	80%	47%
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		86%	81%	85%	78%
T01.4	Deelcontrole	Asbest		51%	66%	71%	51%
		Assimilatie		23%	57%	34%	22%
		Energie/duurzaamheid		60%	57%	67%	43%
		Externe veiligheid		0%	100%	100%	90%
		Grondwateronttrekking		95%	90%	94%	96%
		Indirecte lozingen		75%	88%	71%	43%
		Meten/Verificatie		0%	0%	-	100%
		Nazorg stortplaatsen		93%	100%	100%	100%
		Thema controle Afvalbeheer		100%	100%	-	-
		Thema controle Afvalstoffen		76%	100%	-	-
		Thema controle Afvalwater		79%	73%	-	100%
		Thema controle Bodem		100%	-	-	-
		Thema controle Datakwaliteit		84%	76%	72%	100%
		Thema controle Duurzaamheid		-	-	90%	100%
		Thema controle Installatieboek		95%	-	-	-
		Thema Koeling-Energieverbruik		67%	-	-	-
		Thema controle Limiter		89%	100%	-	75%
		Thema controle Opslag stoffen		77%	60%	64%	84%
		Thema controle Propaan		74%	42%	0%	71%
		Thema controle Stookinstallaties		80%	75%	42%	67%
		Vuurwerkopslag		91%	96%	97%	93%
		WKO-afdichting		100%	100%	100%	100%
		WKO-boorcontrole		94%	96%	96%	100%
		WKO-gesloten		93%	85%	95%	96%
WKO-regulier		85%	87%	88%	88%		
WKO-start-up		57%	64%	67%	63%		
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht		69%	62%	16%	14%
		Administratief informatieplicht			89%	63%	89%
		Administratief asbest			55%	40%	24%
Toezicht - Overig							
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED		-	-	-	-
		MJA		-	-	-	-
		Natte koeltorens		92%	89%	81%	86%
		Programma van eisen upd		93%	67%	100%	100%
		WKO-administratief		88%	90%	82%	78%
T05.2	Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		100%	89%	100%	94%
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		100%	90%	96%	94%
T04.2	Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement		97%	100%	100%	100%
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		100%	100%	100%	100%
Overlast							
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		100%	100%	80%	100%
		Melding overlast (klacht)		43%	26%	19%	93%
		Ongewoon voorval		65%	67%	41%	93%
Bodembescherming- en kwaliteit							
T09.1	Controle bodemsanering wbb	Bodemsanering ernstig		94%	94%	97%	95%
		Bodemsanering niet ernstig		92%	76%	96%	90%
		Nazorglocatie actief		100%	-	-	100%
		Nazorglocatie passief		100%	100%	100%	94%
T09.2	Controle bodemsanering niet wbb	Herstelplicht Wm		67%	75%	100%	86%
		Tanksanering ondergronds		89%	97%	96%	100%
T09.4	Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit		78%	84%	84%	85%
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		67%	75%	76%	84%
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		100%	100%	100%	100%

Tabel 33 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&H 2020-2023

Programma T&H	2020			2021			2022			2023		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	22		1	18	6		19		1	21	4	
Toegekend												
Deels toegekend												
Gegronnd							1	2		1	1	1
Niet-ontvankelijk	3			4	1		4	1	1	8	2	
Ingetrokken	5	1		5	4	1	4	6		3	6	
Deels gegrond				2			5			4	1	
Deels niet-ontvankelijk, deels gegrond		1			1		1					
Totaal	30	2	1	29	12	1	34	9	2	37	14	1

10.6 Raming en realisatie werkplan T&V

Taak/Product	Totaal planning		Totaal realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Milieu-inrichtingen	5.281	30.614	5.364	34.594	13,00
Bodembescherming en -kwaliteit	3.899	40.444	3.335	38.555	-4,67
Natuurbescherming	1.074	40.360	1.249	42.667	5,72
Geluid, Lucht en Externe Veiligheid	915	17.764	772	12.422	-30,07
Overige taken	56	22.262	43	26.089	17,19
Afrondingsverschil				-3	
Totaal	11.225	151.444	10.763	154.324	1,90
Deelnemers					
Delft	727	4.121	943	4.431	7,52
Den Haag	4.173	32.080	3.382	30.571	-4,70
Leidschendam-Voorburg	549	3.393	649	3.304	-2,62
Midden-Delfland	286	2.285	292	2.302	0,74
Pijnacker-Nootdorp	284	2.640	222	2.675	1,33
Rijswijk	615	4.421	690	4.630	4,73
Wassenaar	246	2.694	274	2.763	2,56
Westland	1.414	15.193	1.389	14.924	-1,77
Zoetermeer	580	4.935	506	4.848	-1,76
Provincie Zuid-Holland	2.351	79.682	2.416	83.876	5,26
Totaal	11.225	151.444	10.763	154.324	1,90

10.7 Raming en realisatie werkplan T&H

Taak/Product	Totaal planning		Totaal realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)	3.766	45.399	3.389	47.936	5,59
Toezicht - Overig	811	7.325	803	6.452	-11,92
Overlast	4.507	23.633	4.697	22.062	-6,65
Bodembeschering en -kwaliteit	432	6.747	370	7.243	7,35
Bouw en gebruik	11	325	7	218	-32,92
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)	1.955	13.329	2.073	13.900	4,28
Handhaving	1.055	11.843	928	10.031	-15,30
Bezwaar & Beroep	35	1.345	52	1.757	30,63
Advisering	29	3.279	41	3.797	15,80
Preventie	1.612	605	3	111	-81,65
Overige taken	4	5.102	7	6.803	33,34
Projecten	0	5.649	0	2.947	-47,83
Afrondingsverschil				1	
Totaal	14.217	124.581	12.370	123.258	-1,06
Deelnemers					
Delft	1.010	9.513	970	10.218	7,41
Den Haag	5.659	39.065	5.248	40.956	4,84
Leidschendam-Voorburg	637	6.574	660	6.523	-0,78
Midden-Delfland	362	3.558	308	3.254	-8,54
Pijnacker-Nootdorp	599	5.400	465	5.344	-1,04
Rijswijk	331	3.202	292	2.947	-7,96
Wassenaar	280	2.836	231	2.403	-15,27
Westland	2.969	25.870	2.126	24.167	-6,58
Zoetermeer	964	7.044	694	7.028	-0,23
Provincie Zuid-Holland	1.406	21.519	1.376	20.418	-5,12
Totaal	14.217	124.581	12.370	123.258	-1,06

10.8 Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in aantallen en uren

Deelnemers	Raming						Realisatie					
	T&V		T&H		Totaal		T&V		T&H		Totaal	
	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren
Delft	727	4.121	1.010	9.513	1.737	13.634	943	4.431	970	10.218	1.913	14.649
Den Haag	4.173	32.080	5.659	39.065	9.832	71.145	3.382	30.571	5.248	40.956	8.630	71.527
Leidschendam-Voorburg	549	3.393	637	6.574	1.186	9.967	649	3.304	660	6.523	1.309	9.827
Midden-Delfland	286	2.285	362	3.558	648	5.843	292	2.302	308	3.254	600	5.556
Pijnacker-Nootdorp	284	2.640	599	5.400	883	8.040	222	2.675	465	5.344	687	8.019
Rijswijk	615	4.421	331	3.202	946	7.623	690	4.630	292	2.947	982	7.577
Wassenaar	246	2.694	280	2.836	526	5.530	274	2.763	231	2.403	505	5.166
Westland	1.414	15.193	2.969	25.870	4.383	41.063	1.389	14.924	2.126	24.167	3.515	39.091
Zoetermeer	580	4.935	964	7.044	1.544	11.979	506	4.848	694	7.028	1.200	11.876
Provincie Zuid-Holland	2.351	79.682	1.406	21.519	3.757	101.201	2.416	83.876	1.376	20.418	3.792	104.294
Totaal	11.225	151.444	14.217	124.581	25.442	276.025	10.763	154.324	12.370	123.258	23.133	277.582

12 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

13 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
A&O	Arbeidsmarkt en Opleiding
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BSB-m	Bestuurlijke strafbeschikking milieu
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BV	Bedrijfsvoering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KPI	Kritische Prestatie Indicator
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LSP	Lex Silencio Positivo
MER	Milieueffectrapportage
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
Ow	Omgevingswet
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten- en Diensten catalogus
PMV	Provinciale Milieuverordening
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
PZH	Provincie Zuid-Holland
RO	Ruimtelijke Ordening
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SiSa	Single information, Single audit
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vbp	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WNT	Wet normering topinkomens

Vergadering Algemeen Bestuur 4 juli 2024

Agendapunt 4.4 Verslag rekeningcommissie en reactie ODH

Na vaststelling van de Ontwerp Jaarstukken 2023 heeft het Dagelijks Bestuur de stukken ter toetsing voorgelegd aan de rekeningcommissie.

Conform de Verordening Rekeningcommissie ODH dient de rekeningcommissie haar verslag tijdig naar het Algemeen Bestuur te verzenden, zodat aan de wettelijke datum voor vaststelling van de jaarrekening kan worden voldaan. Op 16 april heeft de rekeningcommissie een aantal technische vragen gesteld die op 24 april zijn beantwoord. De rekeningcommissie heeft tevens verzocht het accountantsverslag 2023 ter beschikking te stellen. Het verslag is op xx juni naar de rekeningcommissie gezonden.

Op 27 juni 2024 heeft de rekeningcommissie ODH haar verslag gedaan van het jaarrekeningonderzoek.

Advies van de commissie aan het Algemeen Bestuur

De commissie adviseert het Algemeen Bestuur conform artikel 1 van de Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden de jaarrekening 2023 vast te stellen met inachtneming van de aanbevelingen voor zover deze de jaarrekening betreffen. Daarnaast adviseert de commissie bij het opstellen van de begroting met alle benoemde aanbevelingen rekening te houden.

Reactie op advies rekeningcommissie

Het Algemeen Bestuur bedankt de Rekeningcommissie (RC) voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden.

Onze reactie op de door de Rekeningcommissie gedane adviezen en aanbevelingen hebben wij hieronder nader toegelicht.

1. Resultaat

Het algemene beeld in deze jaarstukken is positief. De commissie complimenteert ODH voor de leesbaarheid en heldere verwoording van de jaarstukken. Het geheel geeft rijke informatie over de resultaten en blijft acceptabel van lengte. De Rekeningcommissie constateert met tevredenheid dat het jaar 2023 sluit met een batig saldo van € 897.254.

Het positieve rekeningresultaat van € 897.254 stelt gerust, maar brengt ook de vraag met zich mee of ODH zonder die jaarlijkse meevallers ook een duurzame en financieel gezonde organisatie blijft. De commissie adviseert de ODH de beschikbare sturingsmiddelen hier op in te blijven zetten.

Reactie: het bestuur constateert dat de RC instemt met de resultaatbestemming over 2023. Wij onderschrijven het belang van een duurzame, financieel gezonde organisatie en verwijzen in dat kader naar de uitgangspunten voor de vorm en omvang van de financiering zoals die in het Koersplan 2024-2028 zijn opgenomen.

2. Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

Er is in het kader van de rechtmatigheid een overschrijding van het voorwaarden criterium Inkopen geconstateerd omdat de aanbestedingsgrens over een periode van vier aaneengesloten jaren (2020 t/m 2023) is overschreden. De commissie adviseert ODH om scherp te blijven in het op tijd aanbesteden om in de toekomst een overschrijding te voorkomen.

Reactie: wij onderschrijven uw advies en hebben extra formatie aangetrokken op het gebied van contractmanagement om afwijkingen op de rechtmatigheid in de toekomst te voorkomen.

3. Wet open overheid

Afgelopen jaar is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekend gemaakt dat de ontwikkeling van het platform dat zou worden gebruikt om alle publicaties te kunnen inzien niet zal

worden voortgezet. Er wordt door het ministerie nu gewerkt aan een index die alle publicaties beschikbaar zou moeten maken. Totdat dit beschikbaar is zal er geen verplichte actieve openbaarmaking komen. ODH bereidt zichzelf voor op het actief openbaar maken via deze index. Aandacht wordt besteed aan het goed kunnen zoeken en vinden van documenten middels het softwareprogramma Enterprise Search Oplossing (Mylex), in samenhang met het zaaksysteem (Open Wave) het archiefsysteem (Alfresco), andere document opslaglocaties en het programma voor het anonimiseren van documenten. De ODH volgt de ontwikkelingen op de voet en is landelijk goed aangesloten. De Rekeningcommissie moedigt ODH aan door te gaan met de implementatie van de Wet open overheid en bij (landelijke) initiatieven aan te haken als dat uitkomst biedt.

Reactie: wij danken de RC voor haar reactie en zetten onze inspanningen op het gebied van de WOO voort.

4. Onderschrijding programma's T&H en T&V

De Commissie constateert dat de programma's van T&H en T&V een onderschrijding kennen in 2023. Met name bij T&H is fors minder uitgevoerd dan geraamd. De Commissie heeft begrepen dat dit meerdere oorzaken heeft. Voor de uitvoering van additionele projecten heeft dit geen direct effect op het werkprogramma 2024. Voor de reguliere exploitatie zijn de kosten lager uitgevallen en is er efficiënter gewerkt. ODH heeft in 2023 meer uren geleverd dan bij het werkprogramma is afgesproken met de deelnemers, en dat stelt gerust. De Commissie adviseert ODH om deze ervaringen zorgvuldig mee te nemen in het realistisch ramen de komende jaren.

Reactie: wij onderschrijven het belang van een realistische raming. Ervaringen en realisatie in voorgaande jaren worden inderdaad meegenomen bij het samenstellen van werkplannen voor een komend jaar. Deze ervaringen vormen te samen met beschikbare budgetten en bestuurlijke en inhoudelijke prioritering belangrijke elementen om een zo realistisch mogelijk werkplan op te stellen. De ogenschijnlijke onderschrijding bij T&H hangt samen met het in de begroting 2023 opgenomen budget voor de SPUK THE. Dit budget is bestemd voor de gehele resterende looptijd van de SPUK en niet enkel voor 2023. Dit vertekent het beeld. Als we de latere jaarschijven van de SPUK THE buiten beschouwing laten, zien we dat T&H in 2023 nagenoeg de gehele raming heeft uitgevoerd.

5. Onderuitputting personele lasten – verhouding externe inhuur en vaste krachten

De Commissie constateert een onderuitputting van de personele lasten. De personele lasten (salariskosten, inhuur, algemene personeelskosten en opleidingskosten) zijn in 2023 per saldo € 599.300 lager uitgevallen dan geraamd. ODH stelt dat het saldo van hogere salariskosten gecompenseerd zijn door hogere onderuitputting op inhuur. De Commissie raadt in dit kader opnieuw aan een gezonde balans te houden tussen externe inhuur en vaste krachten. Om financiële redenen, namelijk om de kosten van externe inhuur niet verder te laten stijgen. En ook omdat het voor de continuïteit in de organisatie belangrijk is om vaste mensen aan te nemen en te behouden.

Reactie: wij onderschrijven het belang van een goede verhouding tussen vast personeel en inhuur. Met zowel een regionale (De Betere Wereldbaan) als een landelijke (werkenbijdeomgevingsdiensten.nl) wervingscampagne hopen wij het aandeel vast personeel binnen onze organisatie te verhogen.

6. Rentebaten

Over 2023 is in totaal een bedrag van € 349.500 aan rentebaten ontvangen. Na jaren van negatieve rentes is er weer sprake van een bescheiden rente vergoeding van onze tegoeden bij de Rijksschatkist. De ODH zal met ingang van het begrotingsjaar 2024 (bij het indienen van de VJN 2024) weer baten gaan begroten. De Commissie raadt aan voor de besteding van deze post een visie te formuleren.

Reactie: wij beschouwen de rentebaten als algemene dekkingsmiddelen voor de ODH. Deze hebben een dempend effect op de bijdragen van onze deelnemers.

7. Accountantsverslag

De Rekeningcommissie heeft op xx juni jl. het verslag van de accountant ontvangen. De Rekeningcommissie onderschrijft de conclusies, aandachtspunten en opmerkingen van de accountant en adviseert de ODH om er spoedig gevolg aan te geven.

Reactie: wij danken de RC voor het advies en wij verwijzen naar de reactie op het accountantsverslag zoals deze ter kennisname aan het AB is aangeboden.

Bijlagen

Verslag en advies rekeningcommissie jaarrekening 2023.

Voorstel

- Voorgesteld wordt kennis te nemen van het verslag van de rekeningcommissie en in te stemmen met de reactie op het verslag.

Verslag en advies

Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) over onderzoek jaarrekening 2023

Geachte leden van het algemeen bestuur,

De Rekeningcommissie ODH heeft ten behoeve van haar werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2023 eenmaal vergaderd. De besluitvorming over dit verslag is digitaal afgerond. Op basis van de bespreking zijn technische vragen gesteld aan de heer mr. C. van der Kamp, directeur van de dienst. Deze zijn door de dienst beantwoord. De bespreking, de stukken en de beantwoording van de vragen hebben geleid tot dit verslag van bevindingen en tot de aanbevelingen.

Samenstelling

De Rekeningcommissie bestaat in 2024 uit de volgende leden:

Den Haag	mevr. C. Verduin (plaatsvervanger vacant)
Delft	dhr. F.S. Visser (tevens voorzitter) en als plaatsvervanger dhr. J. Treffers
Leidschendam-Voorburg	dhr. J.M. van Wissen (plaatsvervanger vacant)
Midden-Delfland	dhr. P. Scholtes en als plaatsvervanger dhr. J. Jongsma
Pijnacker-Nootdorp	dhr. H.J.J. Wubben en als plaatsvervanger dhr. J. Meijer
Rijswijk	dhr. D. van Dam en als plaatsvervanger mevr. S. Van Maarseveen
Wassenaar	mevr. S. Hibbert en als plaatsvervanger mevr. M. Bellekom-Vogels
Westland	dhr. S. Kester als plaatsvervanger dhr. J. Van den Beukel
Zoetermeer	dhr. F. Aiobi en als plaatsvervanger mevr. M. Kraneveldt-van der Veen
Zuid-Holland	dhr. F. Van Zevenbergen (plaatsvervanger vacant)

Bevindingen Rekeningcommissie op Jaarstukken 2023

De Rekeningcommissie heeft op een aantal onderwerpen constatering en aanbevelingen die achtereenvolgens uiteenvallen in:

- **Resultaat**

Het algemene beeld in deze jaarstukken is positief. De commissie complimenteert ODH voor de leesbaarheid en heldere verwoording van de jaarstukken. Het geheel geeft rijke informatie over de resultaten en blijft acceptabel van lengte. De Rekeningcommissie constateert met tevredenheid dat het jaar 2023 sluit met een batig saldo van € 897.254.

Het positieve rekeningresultaat van € 897.254 stelt gerust, maar brengt ook de vraag met zich mee of ODH zonder die jaarlijkse meevallers ook een duurzame en financieel gezonde organisatie blijft. De commissie adviseert de ODH de beschikbare sturingsmiddelen hier op in te blijven zetten.

- **Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording**

Er is in het kader van de rechtmatigheid een overschrijding van het voorwaarden criterium Inkopen geconstateerd omdat de aanbestedingsgrens over een periode van vier aaneengesloten jaren (2020 t/m 2023) is overschreden. De commissie adviseert ODH om scherp te blijven in het op tijd aanbesteden om in de toekomst een overschrijding te voorkomen.

- **Wet open overheid**

Afgelopen jaar is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekend gemaakt dat de ontwikkeling van het platform dat zou worden gebruikt om alle publicaties te kunnen inzien niet zal worden voortgezet. Er wordt door het ministerie nu gewerkt aan een index die alle publicaties beschikbaar zou moeten maken. Totdat dit beschikbaar is zal er geen verplichte actieve openbaarmaking komen. ODH bereidt zichzelf voor op het actief openbaar maken via deze index. Aandacht wordt besteed aan het goed kunnen zoeken en vinden van documenten middels het softwareprogramma Enterprise Search Oplossing (Mylex), in samenhang met het zaakstelsel (Open Wave) het archiefsysteem (Alfresco), andere document opslaglocaties en het programma voor het anonimiseren van documenten. De ODH volgt de ontwikkelingen op de voet en is landelijk goed aangesloten. De Rekeningcommissie moedigt ODH aan door te gaan met de implementatie van de Wet open overheid en bij (landelijke) initiatieven aan te haken als dat uitkomst biedt.

- **Onderschrijding programma's T&H en T&V**

De Commissie constateert dat de programma's van T&H en T&V een onderschrijding kennen in 2023. Met name bij T&H is fors minder uitgevoerd dan geraamd. De Commissie heeft begrepen dat dit meerdere oorzaken heeft. Voor de uitvoering van additionele projecten heeft dit geen direct effect op het werkprogramma 2024. Voor de reguliere exploitatie zijn de kosten lager uitgevallen en is er efficiënter gewerkt. ODH heeft in 2023 meer uren geleverd dan bij het werkprogramma is afgesproken met de deelnemers, en dat stelt gerust. De Commissie adviseert ODH om deze ervaringen zorgvuldig mee te nemen in het realistisch ramen de komende jaren.

- **Onderuitputting personele lasten – verhouding externe inhuur en vaste krachten**

De Commissie constateert een onderuitputting van de personele lasten. De personele lasten (salariskosten, inhuur, algemene personeelskosten en opleidingskosten) zijn in 2023 per saldo € 599.300 lager uitgevallen dan geraamd. ODH stelt dat het saldo van hogere salariskosten gecompenseerd zijn door hogere onderuitputting op inhuur. De Commissie raadt in dit kader opnieuw aan een gezonde balans te houden tussen externe inhuur en vaste krachten. Om financiële redenen, namelijk om de kosten van externe inhuur niet verder te laten stijgen. En ook omdat het voor de continuïteit in de organisatie belangrijk is om vaste mensen aan te nemen en te behouden.

- **Rentebaten**

Over 2023 is in totaal een bedrag van € 349.500 aan rentebaten ontvangen. Na jaren van negatieve rentes is er weer sprake van een bescheiden rente vergoeding van onze tegoeden bij de Rijksschatkist. De ODH zal met ingang van het begrotingsjaar 2024 (bij het indienen van de VJN 2024) weer baten gaan begroten. De Commissie raadt aan voor de besteding van deze post een visie te formuleren.

- **Accountantsverslag**

De Rekeningcommissie heeft op 27 juni jl. het verslag van de accountant ontvangen. De Rekeningcommissie onderschrijft de conclusies.

Advies over de vaststelling van de jaarrekening

Conform artikel 1 van de Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden adviseren wij u de jaarrekening 2023 vast te stellen met inachtneming van de aanbevelingen voor zover deze de jaarrekening betreffen. Daarnaast adviseren wij u bij het opstellen van de begroting rekening te houden met alle hiervoor benoemde aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden,

Frank Visser
Voorzitter

Delft, 27 juni 2024

Vergadering Algemeen Bestuur 4 juli 2024

Agendapunt 4.5 Voorjaarsnota 2024

Ter vaststelling ligt voor de Voorjaarsnota 2024 van de Omgevingsdienst Haaglanden. De voorjaarsnota beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in een meerjarig perspectief met een financieel effect op de vastgestelde Meerjarenbegroting 2024.

De ODH is een organisatie die op basis van p x q is gefinancierd. Dat betekent dat de financiering wordt bepaald door de (integrale) kosten die nodig zijn om de taken uit te voeren en dat er geen structurele marge is om tegenvallers op te vangen. We streven naar een stabiel financieel kader waarbij we jaarlijks een bescheiden begrotingsoverschot hebben om zo ook een stabiel begrotingsbeleid te kunnen voeren.

Tegen deze achtergrond presenteren wij deze Voorjaarsnota 2024. Het tussentijds resultaat 2024 komt uit op een tekort van € 93.000 oplopend naar € 604.000 in 2027. In hoofdstuk 3 gaan we hier nader op in. Bij dit tekort merken we op dat het resultaat in potlood geschreven is. Het tekort wordt mede veroorzaakt door het grote aandeel incidentele opdrachten dat we elk jaar opnieuw ontvangen en die we niet als structurele financiering mogen meenemen in het meerjarenbeeld. Inmiddels hebben we met PZH afspraken gemaakt over het omzetten van een aantal van deze jaarlijks terugkerende incidentele opdrachten in structurele opdrachten met bijbehorende structurele financiering. Indien Provinciale Staten instemmen met het voorstel dat Gedeputeerde Staten hierover in de voorjaarsnota hebben opgenomen betekent dit dat het nu gepresenteerde oplopende tekort uit het meerjarenbeeld verdwijnt.

In lijn met financiële afspraken in het Koersplan 2018-2021 die we bestendigd hebben in het Koersplan 2024 -2028 leiden lastenstijgingen in de exploitatie los van additionele opdrachten niet automatisch tot een stijging van de deelnemersbijdrage. Met de latente aanvullende opdracht in het verschiep verwachten we nu niet direct een aanvullende bijdrage. Bij de najaarsnota 2024 wordt opnieuw bekeken op welk resultaat we verwachten af te stevenen. Zoals gebruikelijk wordt een eventuele benodigde stijging van de deelnemersbijdrage bij de nacalculatie doorberekend.

Bijlagen

- Voorjaarsnota 2024

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Voorjaarsnota 2024 vast te stellen;
2. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota 2023 zoals vermeld in paragraaf 3.1.2.

Voorjaarsnota 2024

Inhoudsopgave

1	SAMENVATTING.....	3
2	REALISATIE EERSTE VIER MAANDEN 2024	4
2.1	OVERZICHT RAMING UREN PER DEELNEMER	4
3	DE FINANCIËLE EFFECTEN NADER TOEGELICHT	6
3.1	WAT WIJZIGT ER IN 2024?	6
3.1.1	Administratieve wijzigingen begroting 2024	7
3.1.2	Bestuurlijk vast te stellen wijzigingen Begroting 2024	7
3.1.2.1	Baten	7
3.1.2.2	Lasten	8
3.1.3	Resultaatbestemming 2023	8
3.1.4	Overzicht wijzigingen VJN en deelnemersbijdragen	9
3.1.5	Ontwikkelingen	9
3.1.6	Investeringskrediet	10
3.2	VERWACHT RESULTAAT	10
3.3	MEERJARENBEELD 2024-2027	10
4	BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR	11
5	BIJLAGEN	12
5.1	BIJLAGE 1	12
5.2	BIJLAGE 2	13

1 Samenvatting

De voorliggende Voorjaarsnota 2024 beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in een meerjarig perspectief met een financieel effect op de vastgestelde Meerjarenbegroting 2024.

De ODH is een organisatie die op basis van $p \times q$ is gefinancierd. Dat betekent dat de financiering wordt bepaald door de (integrale) kosten die nodig zijn om de taken uit te voeren en dat er geen structurele marge is om tegenvallers op te vangen. We streven naar een stabiel financieel kader waarbij we jaarlijks een bescheiden begrotingsoverschot hebben om zo ook een stabiel begrotingsbeleid te kunnen voeren.

Tegen deze achtergrond presenteren wij deze Voorjaarsnota 2024. Het tussentijds resultaat 2024 komt uit op een tekort van € 93.000 oplopend naar € 604.000 in 2027. In hoofdstuk 3 gaan we hier nader op in. Bij dit tekort merken we op dat het resultaat in potlood geschreven is. We verwachten nog aanvullende opdrachten waardoor het resultaat zal verbeteren.

Bovenstaande onzekerheid is het gevolg van het grote aandeel incidentele opdrachten dat we ontvangen. Mochten de komende jaren de aanvullende opdrachten onverhoopt niet doorgaan dan wordt van de deelnemers een extra bijdrage gevraagd van € 93.000 in 2024 oplopend naar € 604.000 in 2027.

Tot slot

In lijn met financiële afspraken in het Koersplan 2018-2021 die we bestendigd hebben in het Koersplan 2024 -2028 leiden lastenstijgingen in de exploitatie los van additionele opdrachten niet automatisch tot een stijging van de deelnemersbijdrage. Met de latente aanvullende opdracht in het verschieft verwachten we nu niet direct een aanvullende bijdrage. Bij de najaarsnota 2024 wordt opnieuw bekeken op welk resultaat we verwachten af te stevenen. Zoals gebruikelijk wordt een eventuele benodigde stijging van de deelnemersbijdrage bij de nacalculatie doorberekend.

2 Realisatie eerste vier maanden 2024

In de maand mei wordt een nadere analyse gedaan op de gerealiseerde uren en verwerkt in de ambtelijke viermaandenrapportages. In de accountgesprekken worden de resultaten over de eerste vier maanden per deelnemer besproken. De productiecijfers over de eerste vier maanden van 2024 geven op dit moment nog geen aanleiding voor bijstelling, behoudens de onzekerheid rondom de aanvullende opdrachten.

2.1 Overzicht raming uren per deelnemer

In tabel 1 zijn de wijzigingen opgenomen van de urenramingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024. In tabel 2 is het werkvolume per deelnemer opgenomen.

Tabel 1 Wijziging werkvolume urenraming 2024

Werkvolume urenraming	T&V	T&H	Totaal
Uren volgens vastgestelde begroting	132.553	117.549	250.102
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg proj label C + EPBD III		546	546
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg - duurzaamheid	156		156
Intensivering werkplan Midden-Delfland proj label C + EPBD III		113	113
Intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp proj label C + EPBD III		242	242
Intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026		411	411
Intensivering werkplan Rijswijk proj label C + EPBD III		148	148
Intensivering werkplan Wassenaar proj label C + EPBD III		94	94
Intensivering werkplan Westland proj label C + EPBD III		380	380
Intensivering werkplan Westland; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026		2.844	2.844
Intensivering werkplan Zoetermeer proj label C + EPBD III		181	181
Intensivering evenementen Midden Delfland		80	80
PZH Bodem (grondwater)	620		620
PZH circulaire economie en stedelijk afvalwater	421		421
PZH generieke stikstofproblematiek	4.300		4.300
PZH Pré SMP	1.249		1.249
PZH Stikstof PAS melders	3.700		3.700
PZH Waterwet 2024	1.250		1.250
Omgevingsveiligheid	455		455
PZH reductie bodemtaken (extensivering)	-2.839		-2.839
Bodemtaken gemeenten	3.009	711	3.720
Totaal uren volgens VJN 2024	12.321	5.750	18.071
Totaal uren na wijziging	144.874	123.299	268.173

Tabel 2 Werkvolume in uren per deelnemer 2024

Werkvolume per deelnemer	Delft	Den Haag	L'dam- V'burg	Midden Delfland	Pijnacker- Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Provincie H	Z- Totaal
Begroting 2024	13.593	68.757	9.372	5.749	7.572	7.442	5.276	38.167	11.501	82.673	250.102
											-
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg proj label C + EPBD III			546								546
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg - duurzaamheid			156								156
Intensivering werkplan Midden-Delfland proj label C + EPBD III				113							113
Intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp proj label C + EPBD III					242						242
intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026					411						411
Intensivering werkplan Rijswijk proj label C + EPBD III						148					148
Intensivering werkplan Wassenaar proj label C + EPBD III							94				94
Intensivering werkplan Westland proj label C + EPBD III								380			380
intensivering werkplan Westland; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026								2.844			2.844
Intensivering werkplan Zoetermeer proj label C + EPBD III									181		181
Intensivering evenementen Midden Delfland				80							80
PZH Bodem (grondwater)										620	620
PZH circulaire economie en stedelijk afvalwater										421	421
PZH generieke stikstofproblematiek										4.300	4.300
PZH Pré SMP										1.249	1.249
PZH Stikstof PAS melders										3.700	3.700
PZH Waterwet 2024										1.250	1.250
Omgevingsveiligheid	41	195	36	14	14	36	18	55	46		455
PZH reductie bodemtaken (intensivering)										-2.839	-2.839
Bodemtaken gemeenten	675		364	348	563	463	145	922	240		3.720
Totaal wijzigingen	716	195	1.102	555	1.230	647	257	4.201	467	8.701	18.071
Totaal aantal uren	14.309	68.952	10.474	6.304	8.802	8.089	5.533	42.368	11.968	91.374	268.173

3 De financiële effecten nader toegelicht

In de financiële verordening is opgenomen dat de tussenrapportage (i.c. Voorjaarsnota) ingaat op de afwijkingen van de lasten en baten ten opzichte van de begroting (art. 6, lid 4 & 5). In onderstaande paragrafen wordt een verdere toelichting gegeven op de afwijkingen van de verwachte realisatie ten opzichte van de begroting 2024.

3.1 Wat wijzigt er in 2024?

De wijzigingen van de begroting hebben betrekking op administratieve wijzigingen en wijzigingen waarop het bestuur expliciet akkoord moet geven. De administratieve wijzigingen beslaan een totaal van € 5,836 miljoen, de bestuurlijke wijzigingen beslaan een bedrag van € 1,131 miljoen.

Tabel 3 Overzicht per programma na wijzigingen

Programma's	Begroting primitief	Administratieve wijzigingen	Wijzigingen VJN	Begroting na VJN
Programma Toetsing en Vergunningverlening				
- Werkplan	9.151			9.151
- Bijstellingen werkplan:				
- Additionele opdrachten (a)		2.115		2.115
- Intensiveringen (b)		1.097		1.097
- Bodemtaken (c)		24		24
- Omgevingsveiligheid (d)		59		59
- Inhuur (g)		8	270	278
Sub-totaal	9.151	3.303	270	12.724
Programma Toezicht en Handhaving				
- Werkplan	7.631			7.631
- Bijstellingen werkplan:				
- Additionele opdrachten (a)		1.189		1.189
- Intensiveringen (b)		447		447
- Bodemtaken (c)		52		52
- Omgevingsveiligheid (d)		0		0
- inhuur		4		4
Sub-totaal	7.631	1.692	0	9.323
Programma Overhead				
- Instensiveringen (b)	11.273	777		11.273
- Bodemtaken (c)		46		46
- Omgevingsveiligheid (d)		30		30
- Overhead (h)		-12	1.901	1.889
- Overhead (f)			-1.040	-1.040
Sub-totaal	11.273	841	861	12.975
Totaal lasten	28.055	5.836	1.131	35.022
Algemene dekkingsmiddelen				
- Bijstellingen uit:	-28.258			-28.258
- Additionele opdrachten (a)		-3.304		-3.304
- Intensiveringen (b)		-2.321		-2.321
- Bodemtaken (c)		-122		-122
- Omgevingsveiligheid (d)		-89		-89
- Overhead				0
- Bestemming rekeningresultaat 2023 (i)			408	408
- Rente baten (e)			-350	-350
Totaal baten	-28.258	-5.836	58	-34.036
Saldo van lasten en baten	-203			-203
Reserve				
- Storting reserve	203			203
- Onttrekking reserve (i)			-408	-408
- Onttrekking reserve (j)			-688	-688
Totaal reserves	203	0	-1.096	-893
Resultaat	0	0	93	93

3.1.1 Administratieve wijzigingen begroting 2024

1. Additionele opdrachten 2024 (a)

De additionele opdrachten omvatten een bedrag van € 3,304 miljoen en maken geen onderdeel uit van de werkplannen. De grootste opdrachten in geld zijn het Werkplan Spoed en Nazorg (€ 2,1 mln.), de SPUK energie (€ 0,8 mln) en het IBP (€ 0,3 mln). In bijlage 1 is een overzicht van de additionele opdrachten opgenomen.

2. Intensivering werkplannen 2024 (b)

Na de vaststelling van de begroting 2024 zijn door de deelnemers 20 aanvullende opdrachten verstrekt voor een totaalbedrag van € 2,321 mln. Deze intensiveringen zorgen voor een ophoging van de budgetten in de werkplannen van de programma's en de overhead. In bijlage 1 is een overzicht van deze intensiveringen opgenomen.

Onderdeel van onze werkzaamheden betreffende activiteiten voor Omgevingsveiligheid en Bodemtaken tezamen een bedrag van € 211.000. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van deze wijzigingen.

- Bodemtaken (c)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn de gemeenten het bevoegd gezag geworden voor bodem. In de Begroting 2024 was hier nog niet volledig rekening mee gehouden. In deze voorjaarsnota verwerken we de wijzigingen in de begroting.

- Omgevingsveiligheid (d)

Gemeenten ontvangen in het kader van cluster 4 van de Meerjarenagenda Omgevingsveiligheid 2021-2024 een bedrag van in totaal € 3,825 miljoen. In de vastgestelde werkplannen is geen rekening gehouden met de uren en kosten voor het uitvoeren van cluster 4 in 2024. In totaal is aan de Haaglandgemeenten via de decentralisatie-uitkering een bedrag van € 144.000 beschikbaar gesteld, waarvan € 89.000 betrekking heeft op de uitvoeringskosten door de ODH (ureninzet 455 uur).

3. Structurele wijzigingen in de overhead

We hebben er voor gekozen het functioneel beheer van onze ERP-pakketten uit te besteden. Deze vorm biedt betere garanties voor de continuïteit. De kosten worden gedekt door het niet invullen van de voor deze taak beschikbare formatie. Daarnaast was op de stelpost Materiële Taakuitbreiding vacature ruimte gereserveerd voor het aanstellen van een contractmanager ICT, een concerncontroller, een salarisadministrateur, een facilitair medewerker en een functioneel beheerder Open Wave. Samen is dit 4,5 fte en deze uitbreiding wordt nu begrotingstechnisch geformaliseerd.

Ook de gestegen kosten voor WIA-advies en Arbodienstverlening hebben we gedekt binnen de begroting.

Deze wijzigingen zijn budgetneutraal en een verschuiving binnen het programma overhead en zijn daarom niet zichtbaar in tabel 3.

3.1.2 Bestuurlijk vast te stellen wijzigingen Begroting 2024

3.1.2.1 Baten

1. Structurele baten (e)

Na jaren waarin geen sprake was van rente ontvangsten, is dit tij in 2023 gekeerd. Met ingang van de begroting 2024 ramen we, op basis van realisatie 2023, een voorzichtig bedrag van € 350.000 aan rente inkomsten per jaar. We stellen voor dit bedrag te betrekken bij de dekking van de extra kosten 2024.

2. Incidentele voordelen (f)

Het incidentele voordeel van € 1,041 mln. is een optelsom van vrijval kapitaallasten ad € 260.000 en de ruimte op de post Materiële Taakuitbreiding van € 763.000. Deze post wordt gevoed vanuit de overheadbijdrage die opgenomen is in het tarief van de aanvullende opdrachten. Daarnaast is er nog een post overig van € 18.000. We stellen voor dit bedrag te betrekken bij de dekking van de extra kosten 2024.

3.1.2.2 Lasten

De totale lastenstijging bedraagt € 2,171 miljoen en bevat een structurele en een incidentele component.

1. Incidentele kosten

- AGV-proof werken (g)

Er is een incidenteel budget van € 270.000 nodig voor de dekking van tijdelijke capaciteit voor het AGV-proof maken van de informatieverzoeken. In 2024 wordt verder onderzocht hoe dit proces efficiënt kan worden ingeregeld met behulp van IT-oplossingen.

- ICT ontwikkelingen (h)

- o In aanloop naar de werving van vaste formatie moet voor nu een beroep worden gedaan op inhuur. De extra kosten die dit met zich meebrengt worden geraamd op € 430.000,-
- o In 2024 worden de laptops concernbreed vervangen en ook het technische beheer van onze IT-infrastructuur komt na een aanbesteding begin dit jaar in andere handen. Aan deze veranderingen zijn eenmalige kosten verbonden om dit mogelijk te maken. De kosten bedragen € 253.000,- en worden gedekt uit de vrijval van een deel van het investeringskrediet voor ICT (zie paragraaf 3.1.6).

- Van inhuur naar vaste formatie (h)

In lijn met de afspraken met het bestuur gaan we in 2024 8,6 fte inhuur omzetten in vaste formatie. Voor 2025 en verder dekken we dit binnen de begroting. Om de slag van inhuur naar vast te maken in 2024 is € 426.000 nodig om een goede overdracht van werkzaamheden mogelijk te maken.

- Procesverbetering (h)

De ODH kent een hoge werkdruk en heeft ook te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Om deze problematiek het hoofd te bieden wordt ingezet op het organisatie breed in kaart brengen van de processen. Dit moet ons inzicht geven waar efficiencywinst te behalen valt in de bedrijfsvoering. De kosten voor een externe projectleider worden geraamd op € 55.000,-

2. Structurele kosten (h)

De structurele kostenstijging heeft volledig betrekking op de ICT-omgeving van de omgevingsdienst. Het gaat om een bedrag van € 738.000 in 2024 oplopend naar € 1,3 mln. in 2027.

De kostenstijging is onder te verdelen in prijsstijgingen ad € 530.000 voor opslag van data en externe services met betrekking hosting en ondersteuning van OpenWave en het technisch beheer van onze infrastructuur. Daarnaast stijgen ook de licentiekosten. Als vroege gebruiker van OpenWave betaalden we de afgelopen jaren ruim minder dan latere gebruikers van OpenWave. Dat voordeel was tijdelijk van aard en is nu beëindigd. Met de groei van importantie van data en informatiebehoeften is uitbreiding van de formatie met een aantal specialistische functies gericht op datagericht werken noodzakelijk. Dit vertaalt zich in een structurele kostenpost van € 208.000.

3.1.3 Resultaatbestemming 2023

Onderstaande voorstellen voor de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 zijn nog onder voorbehoud van vaststelling door het AB op 4 juli.

a. Incidentele dekking indexering (i)

In de vastgestelde begroting 2023 is rekening gehouden met een indexering van de loonsom van 3,3% en een stijging van de materiële lasten met 2,6%. De stijging van de loonsom op basis van de cao SGO bedraagt 4,2%. De index voor de materiële lasten bedraagt komt op basis van de MEV van september 2023 uit op 3,8%. Per saldo geeft dat een stijging van de lasten ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 van € 307.600.

Wij stellen voor, zoals opgenomen in het bestemmingsvoorstel van de jaarstukken, dit bedrag incidenteel te dekken uit het rekeningresultaat 2023.

b. Incidentele dekking documenten op orde (i)

In het 1^e kwartaal van 2024 hebben we het project documenten op orde afgerond. De resterende middelen van € 100.000 die hiervoor in 2023 beschikbaar waren gesteld zijn conform het bestemmingsvoorstel van de jaarstukken doorgeschoven naar 2024 ter dekking van de kosten.

c. Organisatieontwikkelingskosten & Uitvoering Koersplan 2024-2028 (j)

In het bestemmingsvoorstel voor de jaarrekening is een bedrag van € 688.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Koersplan en organisatie ontwikkelingskosten. Wij stellen voor dit bedrag in te zetten ter dekking van de extra kosten.

3.1.4 Overzicht wijzigingen VJN en deelnemersbijdragen

In tabel 6 is de deelnemersbijdrage per deelnemer weergegeven na verwerking van de intensiveringen, de structurele wijzigingen, de aangepaste indexering en de dekking daarvan uit het jaarrekeningresultaat.

Tabel 6 Deelnemersbijdrage na wijziging

bedragen * € 1.000	Bijdrage begroting 2024						
Deelnemers	Structureel	Intensiveringen	Omgevings- veiligheid	Bodemtaken gemeenten	Aanpassing indexering 2024	Reductie nav resultaats- bestemming	Bijdrage na VJN
Delft	1.522	0	8	72	16	-16	1.602
Den Haag	7.519	0	38	0	81	-81	7.557
Leidschendam-Voorburg	1.051	81	7	39	11	-11	1.178
Midden-Delfland	638	25	3	37	7	-7	702
Pijnacker-Nootdorp	849	75	3	60	9	-9	987
Rijswijk	776	71	7	50	9	-9	903
Wassenaar	401	201	4	16	6	-6	621
Westland	4.243	383	11	99	46	-46	4.736
Zoetermeer	1.285	21	9	26	14	-14	1.341
Provincie Zuid-Holland	9.975	1.464	0	-276	108	-108	11.163
Totaal	28.258	2.321	89	122	308	-308	30.790

3.1.5 Ontwikkelingen

De ontwikkelingen die hieronder geschetst worden zijn voor de ODH onontkoombaar. Besluitvorming hierover heeft nog niet plaatsgevonden en de eventuele financiële consequenties zijn nog niet bekend. Om zo transparant mogelijk te zijn hebben we ervoor gekozen deze onderwerpen hier toch al op te nemen. Zodra er meer duidelijkheid is over wat deze ontwikkelingen betekenen komen we hier uiteraard op terug.

Strategisch IV-beleid

De ODH moet innoveren in de bedrijfsvoering ten behoeve van de dienstverlening aan de deelnemers. ICT is een wezenlijk onderdeel van de innovatie. Enerzijds richten wij ons op oplossingen die handmatige werkzaamheden verminderen en anderzijds zien we kansen om onze externe informatievoorziening te versterken wat niet in de laatste plaats ten goede komt aan onze deelnemers. In 2024 werken we aan ons strategisch IV-beleid wat zich zal vertalen in een investeringsagenda.

Huisvesting:

De provincie heeft plannen gebouw D te verduurzamen en de ODH participeert hierin. De ODH is in de gelegenheid haar behoeften kenbaar te maken en de indeling zo te organiseren dat deze goed aansluit bij de manier van werken en samenwerken. Deze veranderingen zullen naar alle waarschijnlijkheid hogere huurkosten met zich meebrengen of een bijdrage in de investeringen. Het financiële effect hiervan is nog niet bekend.

3.1.6 Investeringskrediet

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2023 nog een restantkrediet van € 2,431 mln. beschikbaar. Ultimo 2023 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 361.700 beschikbaar. In 2017 was de verwachting dat de laptops zouden worden aangekocht. In de loop van 2023 is besloten de laptops te leasen en in 2024 heeft dit zijn beslag gekregen. De structurele last is € 183.000 per jaar en vertaald naar de 5 jaar looptijd is dit te beschouwen als een investering van € 915.000. Dit betekent dat het op 1 januari beschikbare krediet voor ICT met dit bedrag moet worden bijgesteld naar € 1,516 mln.

3.2 Verwacht resultaat

Na verwerking van bovenstaande ontwikkelingen in de cijfers komt het verwachte resultaat voor 2024 uit op € 93.000 negatief. Dit tekort loopt in de jaren daarna op tot € 604.000 in 2027. We verwachten nog aanvullende opdrachten waardoor het resultaat zal verbeteren. Dit jaar zorgen vooral de incidentele baten uit het jaarrekeningresultaat 2023 en de vrijval van kapitaallasten ervoor dat het nadelig resultaat lager uitvalt dan in de volgende jaren.

(bedragen x1000)	2024	2025	2026	2027
Baten	1.315	385	385	385
rekening resultaat	687			
ontvangen rente	350	350	350	350
vrijval kapitaallasten	260			
overig	18	35	35	35
Materiële taakuitbreiding	763	152	92	21
Saldo	2.078	537	477	406
Lasten	2.171	963	985	1.010
Nadelig resultaat	-93	-426	-508	-604

Voor de jaren 2025 tot en met 2027 geldt dat hier nog geen intensiveringen en additionele opdrachten in zijn opgenomen. Deze hebben impact op zowel de lasten als de baten. Aangezien onze werkzaamheden deels vraag gestuurd zijn verwachten we ook voor de komende jaren intensiveringen en additionele opdrachten. Zoals al eerder vermeld is het zaak daar meer langjarige zekerheid over te krijgen.

3.3 Meerjarenbeeld 2024-2027

bedragen * € 1.000					
Totaal baten en lasten per programma	Begroting primitief	Begroting na VJN	Meerjaren begroting		
	2024	2024	2025	2026	2027
Programma Toetsing en Vergunningverlening	9.151	10.709	9.863	10.201	10.626
Programma Toezicht en Handhaving	7.631	8.214	8.163	8.450	8.662
Totaal programma's	16.782	18.923	18.026	18.651	19.288
Programma Overhead	11.273	13.370	13.055	13.572	14.113
Totaal Lasten	28.055	32.293	31.081	32.223	33.401
Algemene dekkingsmiddelen	-28.258	-31.311	-30.868	-31.937	-33.030
Totaal Baten	-28.258	-31.311	-30.868	-31.937	-33.030
Saldo van baten en lasten	-203	982	213	286	371
Reserves	204	-890	214	223	232
Saldo reserves	204	-890	214	223	232
Geraamd resultaat	1	92	427	509	603

4 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 13 juni 2024;

BESLUIT:

1. De Voorjaarsnota 2024 vast te stellen;
2. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota 2024 zoals vermeld in paragraaf 3.1.2.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 4 juli 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1

Overzicht budgetneutrale wijzigingen

bedragen * € 1.000							
Wijzigingen begroting 2024	Lasten				Baten		
	T&V	T&H	Overhead	Totaal lasten	Deelnemers bijdrage	Add. Opdrachten	Totaal baten
Intensiveringen werkplannen							
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg proj label C + EPBD III		42	21	63	-63		-63
Intensivering werkplan Leidschendam-Voorburg - duurzaamheid	11		7	18	-18		-18
Intensivering werkplan Midden-Delfland proj label C + EPBD III		9	4	13	-13		-13
Intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp proj label C + EPBD III		17	8	25	-25		-25
intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026		33	17	50	-50		-50
Intensivering werkplan Rijswijk proj label C + EPBD III		12	6	17	-17		-17
Intensivering werkplan Wassenaar proj label C + EPBD III		7	4	11	-11		-11
Intensivering werkplan Westland proj label C + EPBD III		25	13	38	-38		-38
intensivering werkplan Westland; Lekstromen glastuinbouw 2023-2026		230	115	345	-345		-345
Intensivering werkplan Zoetermeer proj label C + EPBD III		14	7	21	-21		-21
Intensivering evenementen Midden Delfland		8	4	11	-11		-11
PZH Bodem (grondwater)	47		24	71	-71		-71
PZH circulaire economie en stedelijk afvalwater	33		16	49	-49		-49
PZH generieke stikstofproblematiek	366		184	550	-550		-550
PZH Pré SMP	106		53	160	-160		-160
PZH Stikstof PAS melders	316		158	474	-474		-474
PZH Waterwet 2024	89		45	134	-134		-134
Intensivering Wassenaar hergebruik stedelijk afvalwater	75	51	64	190	-190		-190
Intensivering Rijswijk hergebruik stedelijk afvalwater	35		19	54	-54		-54
Intensivering PZH hergebruik stedelijk afvalwater	18		9	27	-27		-27
Totaal intensiveringen werkplannen	1.097	447	777	2.321	-2.321	-	-2.321
Additionele opdrachten							
BRIKS Advies dekking Materiële kosten	50	50		100		-100	-100
E-PRTR Dekking P-kosten		7		7		-7	-7
IBP: begrote jaarschijf 2024		328		328		-328	-328
Opdracht tbv MVO cluster 3 Kennisinfrastuur 2024 (PZH)	8			8		-8	-8
SPUK THE (Energiebesparing) begrote jaarschijf 2024.		805		805		-805	-805
Werkplan Spoed en Nazorg	2.057			2.057		-2.057	-2.057
Totaal additionele opdrachten	2.115	1.190	-	3.304	-	-3.304	-3.304
Totaal administratieve wijzigingen	3.211	1.637	777	5.625	-2.321	-3.304	-5.625
Omgevingsveiligheid	59		30	89	-89		-89
PZH reductie bodemtaken (extensivering)	-184		-92	-276	276		276
Bodemtaken gemeenten	214	51	133	398	-398		-398
Totaal budgetneutrale wijzigingen voorjaarsnota 2024	89	51	71	211	-211	-	-211

5.2 Bijlage 2

Omgevingsveiligheid

Beschikbaar budget		
omgevingsveiligheid	bedrag	uren
Delft	8.020	41
Den Haag	38.190	195
Leidschendam-Voorburg	7.070	36
Midden-Delfland	2.710	14
Pijnacker-Nootdorp	2.710	14
Rijswijk	7.070	36
Wassenaar	3.540	18
Westland	10.730	55
Zoetermeer	8.960	46
Totaal	89.000	455

Bodemtaken gemeenten

Beschikbaar budget		
Bodemtaken	bedrag	uren
Delft	71.986	675
Leidschendam-Voorburg	38.913	364
Midden-Delfland	37.169	348
Pijnacker-Nootdorp	60.240	563
Rijswijk	49.641	463
Wassenaar	15.567	145
Westland	98.909	922
Zoetermeer	25.780	240
PZH reductie bodemtaken	-276.097	-2.839
Totaal	122.108	881

Vergadering Algemeen Bestuur

4 juli 2024

Agendapunt 4.6 Ontwerp Begroting 2025

Graag bieden wij u de begroting 2025 aan. De begroting 2025 volgt de nieuwe opzet van 2024 met als doel tot een duurzame begroting te komen.

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- Voor 2025 is een loonindex toegepast van 5,3% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,6% (consumentenprijsindexcijfer);
- De looptijd van de huidige cao SGO loopt af op 31-03-2025.

De lasten stijgen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 met 7,08%. De deelnemersbijdrage stijgt met 8%.

Tabel totale lastenstijging in 2025 t.o.v. 2024 (bedragen *1000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2024	Indexering 2024	Intensivering 2025	Basis ontwerp begroting 2025	Loon-index 0,053	Materiële index 0	Basis begroting na indexatie 2025	IPB VTH opleiding en innovatie	Ontwerp begroting 2025	Stijging in %
Loonsom	22.825	238	179	23.242	1.226	-	24.467	263	24.730	
Opleidingskosten	523	9	-	532	28	-	560	-	560	
Storting in reserve	204	2	-	205	11	-	216	-	216	
	23.551	249	179	23.979	1.265	-	25.244	263	25.506	
Materiële lasten	4.707	59	91	4.857	-	126	4.983	40	5.023	
Totaal lasten	28.258	308	270	28.836	1.265	126	30.227	302	30.529	2.001 7,08

In het kader van de versterking van het VTH-stelsel zijn kritische prestatie-indicatoren vastgesteld die de robuustheid van de omgevingsdiensten moeten versterken. Voorgesteld is onder andere een innovatiebudget op te nemen van 1% van de begrotingsomvang. Dit innovatiebudget is in de voorliggende begroting verwerkt. Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur besloten dat nader te bespreken in 2025 en te onderzoeken of dat daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. In deze concept begroting is de ophoging naar 3% nog niet verwerkt en is het percentage op het CAO niveau van 2,3% gehandhaafd.

De duurzaamheidsdoelstellingen worden nog verder uitgewerkt in een plan.

Het Dagelijks Bestuur heeft de Ontwerp Begroting 2025 op 28 maart 2024 vastgesteld en voor zienswijze aan de raden aangeboden.

Het Dagelijks Bestuur adviseert het Algemeen Bestuur:

- De begroting voor 2025 vast te stellen;
- De meerjarenbegroting 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen.

Bijlagen

Begroting 2025

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

- de begroting 2025 vast te stellen;
- de meerjarenbegroting 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen.

Begroting 2025

Meerjarenraming 2026 – 2028

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Programmaplan.....	4
2.1	Ingebrachte taken omgevingsdienst	4
2.2	Themagerichte opgaves/specifieke aspecten	4
2.2.1	Koersplan 2024	4
2.2.2	Versterking VTH-stelsel	5
2.2.3	Samenwerking omgevingsdiensten in Zuid-Holland	5
2.2.4	Bodemplatform	6
2.2.5	Actualisatie milieuvergunningen	6
2.2.6	Water en Groen	6
2.2.7	Duurzaamheidsprogramma en energiebesparing	6
2.2.8	Ondermijning en bestrijding milieucriminaliteit.....	7
2.2.9	Risicogestuurd toezicht.....	7
3	Begroting	9
3.1	Toelichting op de begroting 2025	10
3.1.1	Vergelijking begroting 2025 met 2024	10
3.1.2	Bijdragen deelnemers	10
3.1.3	Tariefberekening 2025.....	11
4	Paragrafen.....	12
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
4.2	Bedrijfsvoering	12
4.2.1	Personeel en organisatie.....	12
4.2.2	Inclusie.....	12
4.2.3	Duurzaamheid	13
4.2.4	Inkoop en aanbesteding.....	13
4.2.5	Informatisering en automatisering.....	14
4.2.6	Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens	14
4.3	Openbaarheid.....	14
4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	14
5	Besluit Algemeen Bestuur	16
6	Kaders taakuitvoering	18
6.1	Algemene kaders	18
6.2	Kaders primaire taakuitvoering	18
6.3	Doorontwikkeling kaders	19
7	Bijlagen	20
7.1	Kostenverdeelstaat	20
7.1.1	Personeel	20
7.1.2	Kapitaallasten (afschrijvingen)	20
7.1.3	Materiële lasten	20
7.1.4	Baten	21
7.1.5	Mutatie reserves	21
7.2	Meerjarenbegroting 2025-2028.....	22
7.3	Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar.....	23
7.4	BBV-informatie	24
7.4.1	Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	24
7.4.2	Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning.....	24
7.4.3	Financiële kengetallen	24
7.5	Informatie voor verbonden partijen	25
7.6	Werkvolume in uren en tariefopbouw	27

1 Inleiding

We zijn net onderweg in 2024 en voor u ligt de Ontwerp begroting voor 2025 ter besluitvorming. Doordat de begroting nu al opgesteld wordt, is veel nog niet bekend. Wat doen de loonkosten in verband met CAO stijgingen, wat is de inflatie en wat doet de rente? Daarom begroten we met de nodige voorzichtigheid en tegelijkertijd zo realistisch mogelijk op basis van de kaderbrief die we van onze deelnemers ontvangen en de Macro Economische Verkenning (MEV).

Op hoofdlijnen is deze begroting in lijn met de begrotingen van de afgelopen jaren. We voeren de brede milieutaken uit voor onze deelnemers waarmee we bijdragen aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving. De focus ligt dan ook op het leveren van onze vertrouwde diensten op het gebied van bodem, water, lucht, geluid, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dat doen we met passie en betrokkenheid bij onze samenleving.

We werken hard aan een robuuster en slagvaardiger VTH-stelsel zodat we gesteld staan voor de uitdagingen van de onze deelnemers hebben meer behoefte aan onze kennis en kunde om de vele complexe opgaven waar zij voor staan te realiseren. Dat betekent veel voor de ODH. Om op alle ontwikkelingen te kunnen inspelen, hebben we het Koersplan 2024 -2028. Deze begroting biedt ruimte voor de 1% innovatiebudget zoals is afgesproken in het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (IBP VTH). Op dit punt voldoen we daarmee aan het IBP. Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten dat nader te bespreken in 2025 en te onderzoeken of dat daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. In deze concept begroting is de ophoging naar 3% nog niet verwerkt en houden het percentage op het CAO niveau van 2,3%.

We zitten volop in de doorontwikkeling van onze omgevingsdienst. Dat doen we langs vijf thema's: informatievoorziening en data, kennis en expertise, advies, samenwerking en organisatieontwikkeling. We kijken met belangstelling uit naar uw reactie op de begroting en we rekenen op weer een goed jaar in onze samenwerking. Samen blijven we werken aan een veilig, duurzaam en natuur-inclusief Haaglanden.

Mr. Christiaan van der Kamp
Secretaris

Michiel R. Ferwerda Msc.
Voorzitter

2 Programmaplan

Het programmaplan beschrijft ons takenpakket en daarna de themagerichte opgaves/specifieke aspecten. In het hoofdstuk Begroting gaan we in op de financiën. ODH kent een programmabegroting die bestaat uit 2 programma's: Toetsing & Vergunningverlening en Toezicht & Handhaving. In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen toegelicht welke elementen bepalend zijn voor de begroting zoals deze in de opvolgende hoofdstukken is uitgewerkt.

2.1 Ingebrachte taken omgevingsdienst

Wij verzorgen vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieutaken (VTH) in opdracht van de provincie en de negen Haaglandengemeenten. Onze visie daarbij is dat wij streven om de expert te zijn op het brede milieuveld zodat we onze deelnemers kunnen ondersteunen bij het realiseren van hun doelstellingen. Van oudsher hebben we dat onderverdeeld in drie pakketten. Het gaat om de volgende takenpakketten:

1. Basistakenpakket: de taken zoals vastgelegd in artikel 7.1 van het besluit tot wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving);
2. Basistakenpakket Plus: de taken uit het basistakenpakket (pakket 1) aangevuld met overige wettelijke milieutaken van gemeenten en provincie. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de provinciale wettelijke taken op het gebied van de Waterwet (bodemonergiesystemen) of de Wet natuurbescherming of gemeentelijke taken op het aspect Wet geluidhinder. Ook het toezicht op energielabel C-verplichting voor gemeenten die deze taak overgedragen hebben aan de ODH valt hieronder.
3. Pakket Milieu en RO: het basistakenpakket Plus (pakket 2) aangevuld met de milieu-inbreng in ruimtelijke plannen en milieu gerelateerde programmataken. Voorbeelden hiervan zijn de advisering en toetsing op milieu aspecten (waaronder geluid, lucht, omgevingsveiligheid) in ruimtelijke plannen of voor bouwobjecten. In dit pakket vallen ook activiteiten in het kader van bijvoorbeeld de APV (evenementen of andersoortige werkzaamheden).

De pakketten zijn zodanig samengesteld dat elke deelnemer vanuit een eigen perspectief een keuze kan samenstellen. Inbreng van het Basistakenpakket is wettelijk verplicht. Alle opdrachtgevers hebben het Basistakenpakket Plus bij de ODH ondergebracht, waarbij de omvang van het Pluspakket per opdrachtgever kan verschillen. Enkele gemeenten laten ook elementen uit pakket 3 door de ODH uitvoeren.

De achterliggende jaren is er een toename te zien van het aantal taken uit pakket 2 en 3 dat bij de ODH wordt ondergebracht. Verwacht wordt dat deze trend zich doorzet bij invoering van de Omgevingswet. Daarbij is van belang dat wij steeds vaker zullen worden gevraagd om advies te geven over bijvoorbeeld een Omgevingsvisie of Omgevingsplan. Een vroegtijdige inbreng van milieu aspecten in de planvorming komt de kwaliteit van de leefomgeving ten goede en reduceert de kans op vermijdbare knelpunten (overlast of risico's) zodra een plan is gerealiseerd.

2.2 Themagerichte opgaves/specifieke aspecten

De kern van de begroting wordt gevormd door het ingebrachte takenpakket. De omvang en aard van deze taken leiden tot een outputraming, waarbij de te leveren producten maal hun productprijs leidt tot een geraamd kostenniveau. Deze kern van de begroting wordt aangevuld met specifieke aspecten die zich in een begrotingsjaar (kunnen) voordoen. Navolgend worden enkele van die aspecten kort toegelicht.

2.2.1 Koersplan 2024

De Omgevingsdienst Haaglanden bestaat inmiddels 10 jaar en we hebben ons in die 10 jaar ontwikkeld tot een professionele en betrouwbare partner voor onze deelnemers. De dienst bereidt zich nu voor op aanpassingen die nodig zijn om ook in een veranderende (leef)omgeving robuust, weerbaar maar ook wendbaar te zijn. In het Koersplan 2024-2028 zijn de uitgangspunten opgenomen hoe te komen tot een toekomstbestendige omgevingsdienst. Het is onze taak om ook gereed te zijn voor uw toekomstige opdrachten en uw wensen op het brede milieuveld. Het Koersplan is onze strategie en uitvoeringsrichting voor de komende jaren. De ontwikkelingen van de ODH zijn onder te brengen in 5 thema's:

1. Informatie- en datahuishouding: een kwalitatieve informatievoorziening is cruciaal voor ODH en voor de deelnemers, nu en in de toekomst. Een soepel functionerende informatie- en datahuishouding vormt de basis om gerichte uitvoering te geven aan VTH-taken, professionele integrale advisering, besluitvorming, gegevensverwerking, archivering, analyses en rapportages. De informatievoorziening en datahuishouding zijn – in samenhang met onze expertise – fundamenteel voor de positie van ODH richting provincie en gemeenten.
2. Kennis en kunde: vakkennis alleen is niet voldoende om alle opgaven het hoofd te bieden. Expertise is nodig. Dat is de combinatie van vakkennis, kunde, vaardigheden, ervaring en de integrale toepassing daarvan, mét oog voor ieders belang. Het is essentieel om complexe problemen te analyseren en op te lossen en om betrouwbare beslissingen te nemen en te adviseren richting provincie en gemeenten.
3. Strategisch adviseur: met onze expertise denken we met de deelnemer mee als adviseur “aan de voorkant” bij het opstellen van regels, beleidsontwikkeling, plannen, projecten, opdrachten en uitdagingen. Structurele project- en adviescapaciteit is daarom nodig om blijvend en vaker kennis te delen en ondersteuning te bieden.
4. Regionale en landelijke samenwerking: de samenwerking van de vijf diensten binnen Zuid-Holland blijft zich uitbreiden op zowel inhoudelijke thema’s als op bedrijfsvoering. De landelijke ontwikkelingen van het Interbestuurlijk Programma VTH zullen ook na afronding van het programma doorwerking hebben en ingebed worden in het VTH-stelsel.
5. Randvoorwaarden eigen organisatie: bovenstaande ontwikkelingen vragen van ODH om een doorontwikkeling van optimaliseren van de werkprocessen, versterking in samenwerking en de communicatie onderling en met de opdrachtgevers. Om personeel te werven en te behouden willen we een aantrekkelijk werkgever zijn. Daarnaast is het nodig om een projectorganisatie op te zetten en eigen verduurzaming te vergroten.

2.2.2 Versterking VTH-stelsel

Landelijk worden meerdere initiatieven ontwikkeld om te komen tot een versterking van de VTH-taakuitvoering. Onderdeel daarvan is het toewerken naar omgevingsdiensten die door het uitvoeren van een breed en specialistisch takenpakket voldoende robuust zijn en binnen afgesproken kaders relatief autonoom hun werk kunnen uitvoeren. Dit draagt bij aan een betere borging van de kwaliteit van onze leefomgeving. Deze initiatieven kunnen lopende 2024 leiden tot aanbevelingen tot het versterken van de OD’s en daarmee ook van onze dienst. Voor zover mogelijk zal deze ontwikkeling worden meegenomen in het proces van ons nieuwe koersplan (zie 2.2.1).

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op hoofdlijnen zijn we voldoende robuust maar op twee criteria voldoen we niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Deze verhoging is onderdeel van het versterken van omgevingsdiensten zodat zij tijd en ruimte hebben om als organisatie te groeien op het gebied van kennis en expertise. In 2025 onderzoeken en onderbouwen we wat nodig is om de beoogde kwaliteit te borgen. Vooralsnog hanteren we de norm van 2,3% van de loonsom. De ODH is, zoals alle omgevingsdiensten in 2024 toegetreden tot de Omgevingsdienst Academie voor opleidingen en trainingen.

Het tweede criteria waaraan we niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen. Met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben we afgesproken dat we met elkaar een plan van aanpak ontwikkelen om dit geldt zo effectief mogelijk te benutten. Met name op informatievoorziening en data zijn nog grote stappen te zetten die we beter samen kunnen doen.

2.2.3 Samenwerking omgevingsdiensten in Zuid-Holland

Samen met de vier overige omgevingsdiensten in Zuid-Holland hebben we als doel dat de leefomgeving veilig en duurzaam is. Natuurlijk reikt onze polsstok niet verder dan de vergunningverlening en het toezicht houden op de activiteiten die plaatsvinden. En indien nodig het inzetten van onze handhavingsinstrumenten. Steeds vaker geven we ook adviezen of staan we onze deelnemers bij. Zoals bij het realiseren van hun duurzaamheidsdoelstellingen. Om ook in de toekomst een betekenisvolle rol te kunnen blijven spelen en gesteld te staan voor nieuwe uitdagingen hebben we besloten tot een intensieve en strategische samenwerking. De afgelopen twee jaar heeft dat geleid tot het opzetten van succesvolle projecten. We hebben veel van elkaar geleerd en we zijn tot inzicht gekomen dat we meer willen. Om de samenwerking succesvol en met impact te laten verlopen is er gewerkt aan een visie en een strategie. Op basis van de deze visie en de daaraan gekoppelde strategie zijn we in staat om te behoordelen waarop we willen samenwerken en hoe we dat vorm geven. Dat reikt daarmee verder dan projecten en vraagt om ruimte voor samenwerking in onze organisaties. We zijn blij met de betrokkenheid van de provincie Zuid-Holland op dit gebied. Het is goed dat zij die betrokkenheid blijft inzetten met mensen en middelen.

2.2.4 Bodemplatform

Binnen Haaglanden is een bodemoverleg ingesteld waaraan behoudens de ODH zowel gemeenten als de provincie deelnemen. Dit overleg draagt bij aan het bespreekbaar maken van aandachtspunten rond de beleidsontwikkeling en uitvoering van bodemtaken. Verwacht mag worden dat in het licht van de groeiende aandacht voor de kwaliteit van onze bodem en ondergrond dit overleg komende jaren zal verbreden van bodemverontreiniging naar andere bodem aspecten (inclusief grondwater).

2.2.5 Actualisatie milieuvergunningen

Voor een goede borging van de omgevingskwaliteit en de naleving van regelgeving is het van belang dat milieuvergunningen actueel zijn als het gaat om gezondheid, natuurwaarden en duurzaamheid en dat zij zijn gebaseerd op actuele wet- en regelgeving en normstelling. Te denken valt aan het voortschrijdend inzicht in potentieel gevaarlijke stoffen als ZZS of opgaves in het klimaat of duurzaamheid. Mede vanwege de maatschappelijke onrust over bedrijven als Tata en Chemours zal de aandacht naar verwachting toenemen voor een breder scala aan mogelijke bedrijfsrisico's. Dit kan ertoe leiden dat in Nederland, maar wellicht ook op regionale schaal, nagedacht gaat worden om "scherper te vergunnen", dat wil zeggen enigszins strenger dan louter de vastgestelde normering. Om de impact vanuit bedrijvigheid op de leefomgeving niet groter te laten zijn dan nodig is, dienen milieuvergunningen periodiek te worden geactualiseerd aan de hand van best beschikbare technieken.

2.2.6 Water en Groen

Europese regelgeving werkt van tijd tot tijd door in de regionale taakuitvoering. De achterliggende jaren is dat zichtbaar geworden voor het (provinciale) groene werkveld. Economische activiteiten worden daarbij meer dan eens geconfronteerd met complexe uitdagingen op het vlak van stikstof of van soortenbescherming. Verwacht mag worden dat deze uitdagingen niet op korte termijn zullen verdwijnen. In de aankomende periode zal tevens een groeiende aandacht optreden om ons grondwater te beschermen. De vraag om de kwaliteit van onze leefomgeving te borgen in het spanningsveld van een intensivering van economische activiteiten (wonen, werken, bewegen) zal zich in toenemende mate gaan voordoen en zal ons nopen om te komen met meer integrale oplossingen. Dit zijn uitdagingen waarin ODH haar kennis, kunde en ervaring goed kan inzetten ten behoeve van het bredere belang.

2.2.7 Duurzaamheidsprogramma en energiebesparing

Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Thema's die in het Duurzaamheidsprogramma behandeld worden zijn: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie.

Naast het Programma Duurzaamheid is in deze begroting een aantal wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid standaard opgenomen in de begroting:

- a. Toezicht op de informatieplicht, onderzoeksplicht en energiebesparingsplicht. De informatie- en energiebesparingsplicht geldt voor bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en of meer dan 25.000 m³ aardgas verbruiken. De onderzoeksplicht geldt voor aangewezen activiteiten waarbij meer dan 10 miljoen kWh elektriciteit en of meer dan 170.000 m³ aardgas wordt verbruikt.
- b. Controle duurzaamheid: in 2024 zullen de geplande controles duurzaamheid bestaan uit het inventariseren van energieverbruik, te treffen verplichte maatregelen (besparingspotentieel) en advisering over overige duurzaamheidsmaatregelen. Tevens vindt er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats.
- c. Bedrijven en instellingen met een hoog energieverbruik dienen zich te melden bij het e-loket van de RvO in het kader van informatieplicht. In uiterlijk 1 december 2023 moesten alle inrichtingen die onder informatieplicht vallen wederom een melding informatieplicht indienen (2e ronde). De informatie die wordt aangeleverd is mede bepalend voor het plannen en uitvoeren voor duurzaamheidstoezicht, hierbij wordt ook het niet voldoen aan informatieplicht als aanleiding voor een controle duurzaamheid gebruikt. In 2024 zal een start worden gemaakt met het beoordelen van onderzoeken energiebesparingsplicht voor de zeer grote energiegebruikers. Dit zijn bedrijven/instellingen waar meer dan 10 miljoen kWh elektra en/of meer dan 170.000 m³ aardgas wordt

verbruikt. In Haaglanden zijn circa 1300 bedrijven/instellingen die aan de onderzoeksplicht moeten voldoen. Het grootste deel van deze locaties betreffen glastuinbouwbedrijven.

- d. Toezicht energielabel C kantoorgebouwen is een taak die voortvloeit uit het bouwbesluit 2012. Kantoorgebouwen met oppervlakte >100 m² moeten per 1 januari 2023 beschikken over minimaal energielabel C. De ODH voert voor zeven gemeenten in de regio Haaglanden toezicht uit op het gebied van energielabel C. Hierbij wordt zoveel mogelijk de uitvoering gecombineerd met andere toezichtactiviteiten op het gebied van duurzaamheid.

2.2.8 Ondermijning en bestrijding milieucriminaliteit

Een van de speerpunten van het Interbestuurlijke Programma ter versterking van de VTH-taakuitvoering (IBP) is betere informatie-uitwisseling en de aanpak van milieucriminaliteit. Voorbeelden van milieucriminaliteit zijn: mestfraude, de aantasting onze waterkwaliteit door o.a. illegale lozingen en mestdepositie, afvalbranden, verontreiniging van lucht/water/bodem en aantasting van de gezondheid door de (chemische) industrie. Het zijn misdrijven die zorgen voor structurele aantasting van onze gezondheid en leefomgeving, waarbij jaarlijks miljarden euro's aan schade ontstaat. Milieucriminaliteit is een belangrijk en urgent probleem dat door samenwerking van alle partijen in de keten aangepakt moet worden. De ODH is onderdeel van die keten. De inzet van de ODH vindt plaats in regionaal verband in de vorm van gericht ketentoezicht en daarnaast wordt op lokaal niveau inzet gepleegd door deelname aan integrale handhavingsacties.

2.2.9 Risicogestuurd toezicht

De probleemanalyse en prioriteitenstelling 2021-2024 legt een regionaal uitvoeringskader vast waarbij ook ruimte is voor lokale en landelijke prioriteiten. Met de probleemanalyse wordt een risico gerichte inzet van de beschikbare

1. Complexe bedrijven	• Bedrijven met buitengewoon milieubezwarende/risicovolle bedrijfsactiviteiten • Interne en gemeentelijke inbreng • Aanpak: Reguliere wm controles
2. Basisniveau integraal toezicht	• toezicht per activiteitsgroep • Categorie 2 en 3 bedrijven die het langst niet zijn gecontroleerd • Aanpak: Reguliere wm controles
3. Integraal toezicht door prioritering	• Potentiële calamiteit milieu per activiteitsgroep geeft risicoscore • Tweejaarlijks naleefgedrag van de activiteitsgroep • Aanpak: Reguliere wm controles
4. Thematisch en projectgericht toezicht o.b.v. data-analyse	• Onderwerpen waar gericht naar wordt gekeken: type overtreding, gedrag ondernemers, specifieke kenmerken of verplichtingen, duurzaamheid • Per onderdeel een geschikte aanpak (o.a. preventie)
5. Bestuurlijke en maatschappelijke prioriteiten	• Specifieke onderwerpen waar extra inzet gewenst is door gemeenten • Bijvoorbeeld bij veranderde wetgeving, gebiedsveranderingen, veranderingen in het veld, lokale prioriteiten en het behalen van milieu doelen

capaciteit gerealiseerd, waarbij het de bedoeling is dat dezelfde soort bedrijven in de hele regio onderworpen worden aan hetzelfde toezichtregime.

In 2024 wordt er gewerkt aan een nieuwe probleemanalyse en prioriteitenstelling waarbij aangehaakt wordt op landelijke ontwikkelingen vanuit het IPB en de doelstellingen vanuit het Koersplan

3 Begroting

Eind 2023 is tussen werkgevers- en werknemersorganisaties een nieuwe cao SGO voor 2024 overeengekomen. De in de Macro Economische Verkenning van september 2023 opgenomen indices voor lonen en prijzen hebben als uitgangspunt gediend voor de begroting 2025.

In de nieuwe cao SGO 2024, die een looptijd heeft van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025, is een loonstijging per 1 januari 2024 opgenomen van 4,75% en een loonstijging per 1 oktober 2024 van 1,25%. De gemiddelde loonstijging bedraagt 5,08%. Daar staat tegenover dat de werkgeverslasten in 2024 als gevolg van de verlaging van onder andere de pensioenpremies 0,88% lager uitvallen, waardoor per saldo sprake is van een stijging van de loonsom met 4,2%.

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De loonindex 2024 is als gevolg van de nieuwe cao SGO aangepast van 3,3% naar 4,2% en prijsindex op basis van de MEV van september 2023 van 2,6% naar 3,8%;
- Voor 2025 is een loonindex toegepast van 5,3% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,6% (consumentenprijsindexcijfer).

In het kader van de versterking van het IBP-VTH-stelsel zijn kritische prestatie-indicatoren vastgesteld die de robuustheid van de omgevingsdiensten moeten versterken. Gesteld is onder andere de opleidingskosten vast te stellen op 3% van de loonsom en een innovatiebudget op te nemen van 1% van de begrotingsomvang. De ODH heeft een eerste stap gezet door het begroten van een innovatiebudget van € 302.000, is in de voorliggende begroting verwerkt.

In het IBP is afgesproken dat we streven naar versterking van het VTH-stelsel en met name de Omgevingsdiensten vervullen daar een belangrijke rol in. Van hen wordt geacht te werken aan hun vermogen om complexe opgaven van de toekomst op te kunnen pakken. Dat vraagt om investeringen in mensen en middelen gericht op het uitwisselen en delen van kennis en expertise. In aanloop naar dat moment zullen de Omgevingsdiensten onder regie van Omgevingsdienst.NL hiermee in 2024 starten. De afspraak is dat alle omgevingsdiensten daaraan meedoen zodat de kwaliteit en afname van de opleidingen gewaarborgd is.

De dienst heeft de opstartfase en daarmee samenhangende existentiële vraagstukken achter zich gelaten en richt zich bij de doorontwikkeling ook op innovatie. In alle afdelingen van de organisatie worden projecten opgezet die deze ambitie uitwerken. Uiteraard in samenloop met de landelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, het IBP VTH en met nadruk ook in regionale samenwerking met de vijf omgevingsdiensten van Zuid-Holland. De innovatieagenda van ODH wordt samengesteld uit nieuwe initiatieven, samen met de al lopende innovatieve projecten.

De staatssecretaris van I&W verlangt van de Omgevingsdiensten dat zij uiterlijk op 1 april 2026 op het beoogde niveau staan zoals beschreven in het IBP-VTH.

De lasten stijgen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 met 7,08%.

De begroting is meerjarig in evenwicht. In bijlage 6.1 is een kostenverdeelstaat opgenomen. De overhead is verdeeld op basis van het aantal productieve Fte's. In bijlage 6.2 is meerjarenraming 2025-2028 naar hoofdkostensoort opgenomen.

Tabel 1 Begroting 2025

Bedragen * € 1.000

Totaal baten en lasten per programma	Realisatie 2023	Vastgestelde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
					2026	2027	2028
1 Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	9.585	10.080	10.601	11.149	11.725
2 Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	7.967	8.382	8.818	9.277	9.761
Totaal programma's	19.376	16.781	17.553	18.462	19.419	20.426	21.486
3 Bedrijfsvoering (overhead)	13.208	11.273	11.082	11.851	12.359	12.891	13.448
Totaal lasten	32.584	28.054	28.635	30.313	31.778	33.317	34.934
4 Algemene dekkingsmiddelen	-32.848	-28.258	-28.840	-30.529	-32.005	-33.556	-35.186
Totaal baten	-32.848	-28.258	-28.840	-30.529	-32.005	-33.556	-35.186
Saldo van baten en lasten	-264	-204	-205	-216	-228	-240	-253
5 Mutatie reserves	-633	204	205	216	228	240	253
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserve	-633	204	205	216	228	240	253
Gerealiseerd/Geraamd resultaat	-897	0	-0	-0	-0	-0	0

3.1 Toelichting op de begroting 2025

3.1.1 Vergelijking begroting 2025 met 2024

De totale lastenstijging in 2025 ten opzichte van vastgestelde begroting 2024 bedraagt 7,08% (zie tabel 2).

Tabel 2 Totale lastenstijging in 2025 t.o.v. 2024

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2024	Indexering 2024	Intensivering 2025	Basis ontwerp begroting 2025	Loon- index 0,053	Materiële index 0	Basis begroting na indexatie 2025	IPB VTH opleiding en innovatie	Ontwerp begroting 2025	Stijging in %	
Loonsom	22.825	238	179	23.242	1.226	-	24.467	263	24.730		
Opleidingskosten	523	9	-	532	28	-	560	-	560		
Storting in reserve	204	2	-	205	11	-	216	-	216		
	23.551	249	179	23.979	1.265	-	25.244	263	25.506		
Materiële lasten	4.707	59	91	4.857	-	126	4.983	40	5.023		
Totaal lasten	28.258	308	270	28.836	1.265	126	30.227	302	30.529	2.001	7,08

3.1.2 Bijdragen deelnemers

Tabel 3 Overzicht deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdrage stijgt met 8,0% ten opzichte van vastgestelde begroting 2024

Bedragen * € 1.000

Deelnemers	Bijdrage begroting 2024	Intrekken indexering loonsom 3,3%	Intrekken indexering mat. lasten 2,6%	Intensivering werkplan Wassenaar	Intensivering werkplan Rijswijk	Stedelijk afvalwater PZH	Indexering loonsom 2024 4,2%	Indexering mat. lasten 2024 3,8%	Basis Ontwerp begroting 2025	Indexering loonsom 2025 5,3%	Indexering mat. lasten 2025 2,6%	IPB VTH opleiding en innovatie	Bijdrage begroting 2025
Delft	1.522	-40	-6	-	-	-	53	9	1.538	67	7	16	1.629
Den Haag	7.521	-200	-32	-	-	-	263	47	7.600	333	33	80	8.047
Leidschendam-Voorburg	1.051	-28	-4	-	-	-	37	7	1.062	47	5	11	1.124
Midden-Delfland	638	-17	-3	-	-	-	22	4	645	28	3	7	682
Pijnacker-Nootdorp	850	-22	-4	-	-	-	30	5	859	38	4	9	909
Rijswijk	774	-20	-3	-	54	-	29	5	838	37	4	9	887
Wassenaar	395	-10	-2	190	-	-	21	4	597	26	3	6	632
Westland	4.244	-113	-18	-	-	-	149	26	4.289	188	19	45	4.541
Zoetermeer	1.285	-34	-5	-	-	-	45	8	1.299	57	6	14	1.375
Provincie Zuid-Holland	9.977	-265	-42	-	-	27	350	62	10.109	443	44	106	10.703
Totaal	28.258	-750	-119	190	54	27	999	178	28.835	1.265	126	302	30.529

3.1.3 Tariefberekening 2025

Tabel 4 Tariefberekening 2025

Tariefgroepen	Directe kosten	Overhead	Totaal	Afgerond
1	54,06	48,96	103,02	103,00
2	61,56	48,96	110,52	111,00
3	68,93	48,96	117,89	118,00
4	76,10	48,96	125,06	125,00
5	86,98	48,96	135,94	136,00
6	100,94	48,96	149,90	150,00

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 24 november 2021 heeft het Algemeen Bestuur de Integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen 2021 vastgesteld, waarin de beleidsuitgangspunten voor het identificeren, beheersen en kwantificeren van de risico's zijn opgenomen. In de nota wordt ingegaan op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd.

Voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. De in NARIS uitgevoerde risicosimulatie levert de volgende tabel met de bij de zekerheidspercentages behorende bedragen voor het benodigde weerstandsvermogen op:

Tabel 5 Risicosimulatie weerstandsvermogen

digde standsvermogen	Zekerheidspercentage							
	10%	25%	50%	75%	80%	90%	95%	99%
Bedrag	33.363	165.732	508.286	872.478	943.292	1.154.861	1.458.216	2.062.505

Uitgaande van het door NARIS geadviseerde zekerheidspercentage van 90% wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van deze risico-inventarisatie bepaald op afgerond € 1.154.900 en vormt de basis voor de hoogte van de Algemene reserve.

De algemene reserve kent per 1-1-2025 een saldo van € 1.312.200 (zie tabel 12).

De weerstandsratio bedraagt $\text{€ } 1.312.200 / \text{€ } 1.154.900 = 1,14$ en wordt op basis van het door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement gehanteerde risicoprofiel als 'voldoende' beoordeeld. Dit is ook het afgesproken niveau dat wij nastreven.

4.2 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de milieuprogramma's en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de plannen op de belangrijkste aandachtsgebieden van bedrijfsvoering

4.2.1 Personeel en organisatie

Zowel in 2024 als in 2025 zijn de inspanningen onverminderd gericht op het werven van de beste kandidaten voor onze vacatures. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten van Zuid Holland in het kader van "de Betere Wereldbaan" wordt verder uitgebreid. Gezamenlijk zijn we beter in staat de banen bij omgevingsdiensten goed over het voetlicht te krijgen wat ook moet bijdragen aan het beleid dat is gericht op het terug te brengen van inhuur naar de gestelde norm. Het voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim blijft ook in 2025 een speerpunt.

Daarnaast richten wij ons erop onze medewerkers te behouden en een carrièrepad te bieden. Met dat doel ontwikkelen we een kenniscentrum en zullen we een actief intern loopbaanbeleid voeren.

4.2.2 Inclusie

De arbeidsmarktbenadering van ODH biedt ruimte voor mensen van alle leeftijden, sekse en etnische of religieuze achtergrond. ODH heeft een contract gesloten met Emma @ work voor de benadering van jongeren met een handicap. Regelmatig worden er mensen aangenomen uit de leeftijdscategorie 55-65.

- 1) Het personeelsbestand van ODH weerspiegelt de diversiteit van de samenleving maar omdat registratie van etnische achtergrond niet is toegestaan kunnen daarvoor geen cijfers worden aangeleverd.

2) Het huidige personeelsbestand bestaat uit 55 % mannen en 45% vrouwen. De leeftijdsopbouw is als volgt:

<25	1%
25-34	20%
35-44	23%
45-54	24%
55-65	29%
>65	3%

4.2.3 Duurzaamheid

In overleg met leveranciers zijn de verpakkingsmaterialen van consumpties zoals lunches aanzienlijk teruggebracht en is plastic zoveel mogelijk vervangen door papier. Koffie en theebekers zijn duurzaam en afwasbaar. Er is continu aandacht voor het vervangen van kantoorartikelen, promotiematerialen en (relatie)geschenken door duurzamere alternatieven. Het wagenpark van ODH is al grotendeels duurzaam. De nog aanwezige benzineauto's worden stap voor stap vervangen door elektrische. In 2024 start een project interne verduurzaming, waarin onder meer aandacht wordt besteed aan het bevorderen van het energiebewustzijn van medewerkers als het gaan om het gebruik van opslagcapaciteit voor email en digitale bestanden of het laten branden van verwarming en licht.

ODH lift mee op duurzaamheidsacties van de provincie als verhuurder van het gebouw waarin ODH is gehuisvest. De provincie heeft een duurzame meerjarenplanning voor het hele gebouw opgesteld. Het gebouw heeft al een A++ label maar om energieneutraal te worden (Label A++++) zullen aanpassingen gedaan moeten worden. Dit houdt in dat eerst gekeken wordt hoe de gebouwschil energetisch verbeterd kan worden (daken, gevels en vloeren) en daarna gebouwinstallaties als luchtbehandeling en verlichting om zo minder energie te verbruiken. De norm voor een energie neutraal gebouw (ENG) geeft ook aan dat het gebouw de energie die het verbruikt aan gebouwinstallaties zelf dient op te wekken. Hiervoor zullen zonnepanelen en/of windmolens geplaatst moeten worden. Deze verduurzaming wordt door de provincie uitgevoerd als eigenaar van het pand. ODH zal bij de voorgenomen verbouwing van de kantooromgeving in samenwerking met de provincie bevorderen dat circulair wordt gesloopt, en dat deze wordt ingericht met duurzame of hergebruikte bouwmaterialen en kantoormeubilair.

Tabel 6 Formatieoverzicht

Formatie	2025
Formatie per 1-1-2024	225,59
Wijzigingen	
Provincie Zuid-Holland, hergebruik stedelijk afvalwater	0,18
Gemeente Wassenaar, intensivering werkplan	1,25
Gemeente Rijswijk, intensivering werkplan	0,36
Totaal wijzigingen	1,79
Formatie na wijzigingen per 1-1-2025 *	227,38
Bezetting per 1-1-2024	229,46
Vacatureruimte	-2,08

* Van de structurele formatie heeft 179,94 fte betrekking op het primair proces en 47,44 fte op ondersteuning (waaronder management).

4.2.4 Inkoop en aanbesteding

De beleidskaders en werkwijze ten aanzien van inkoop en aanbesteding zijn vastgelegd in het door het Algemeen Bestuur op 29 november 2018 vastgestelde Inkoop- en aanbestedingsbeleid ODH. De ODH streeft naar duurzaam inkopen. Daaronder wordt verstaan 'het meenemen van sociale en milieuaspecten in het inkoopproces'. In 2024

wordt gewerkt aan het verder professionaliseren van de inkoop en aanbesteding met bijzondere aandacht voor het contractmanagement op het gebied van ICT.

4.2.5 Informatisering en automatisering

De kaders voor de informatisering en automatisering zijn vastgelegd in het Informatiebeleidsplan 2018 - 2021. In 2024 wordt dit geactualiseerd rekening houdend met de ambities van het Koersplan 2024-2028. De vaste formatie voor zowel ICT beheer als de ontwikkeling van informatievoorziening wordt op niveau gebracht en de afhankelijkheid van externen wordt geminimaliseerd.

ODH heeft de ambitie om te sturen op informatie. Dit vraagt om een robuuste informatievoorziening. We zetten in op het hebben van betrouwbare en kwalitatieve data die ten dienste staan van een doelmatige uitvoering van de milieutaken en besturing van de organisatie. Speerpunt hierin is om dit vooral georiënteerd en “op de kaart” te doen. Deze ontwikkeling vraagt om een moderne technische omgeving die wendbaar en schaalbaar is.

Er wordt op dat gebied ook steeds meer samengewerkt met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland met name als het gaat om het ontwikkelen van instrumenten die de efficiency van de handhaving kunnen ondersteunen.

4.2.6 Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens

De ODH voert een actief informatieveiligheidsbeleid en heeft de basis van de bescherming van persoonsgegevens op orde. Er wordt campagne gevoerd om het informatieveiligheidsbewustzijn van de medewerkers te vergroten.

De vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten willen op beide terreinen nauwer gaan samenwerken. De kennisuitwisseling en samenwerking tussen de Chief Information Security Officers (CISO) wordt versterkt en de vijf diensten willen een gezamenlijke Functionaris Gegevensbescherming aan stellen. Binnen ODH wordt de rol van Privacy Officer nader vorm gegeven.

4.3 Openbaarheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. In de wet is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Begin 2022 is de ODH gestart met de implementatie, waarbij de veranderingen en de gevolgen van de Woo in beeld worden gebracht. Aandacht wordt besteed aan het goed kunnen zoeken en vinden van documenten in een Enterprise Search Oplossing (Mylex), de samenhang met het zaakstelsel (Open Wave) het archiefsysteem (Alfresco), andere document opslaglocaties en het anonimiseren van documenten. In Mylex kan voor worden voorgesorteerd op actieve opbaarmaking. Ook in 2025 heeft dit prioriteit, met als gevolg dat personele capaciteit tijdelijk verhoogd moet worden. De ODH volgt de ontwikkelingen om te komen tot een landelijk platform om alle publicaties te kunnen inzien op de voet en is landelijk goed aangesloten.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanung voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

De kapitaalgoederen van de ODH betreffen de inventaris (waaronder b.v. gereedschappen) en ICT. De aanschaf van kapitaalgoederen vindt gefaseerd plaats en er wordt afgeschreven per afzonderlijke component. De afschrijving start in het jaar na aanschaf. In tabel 7 is een overzicht van de materiele vaste activa opgenomen; tabel 8 geeft het verloop van de kapitaallasten weer.

De in tabel 7 opgenomen investeringen en afschrijvingen hebben uitsluitend betrekking op de vervanging van de in het verleden uitgevoerde investeringen in ICT, huisvesting en inventaris. Voor vervangingsinvesteringen in ICT was ultimo 2023 in totaal € 2.431.300 aan krediet beschikbaar en voor huisvesting en inventaris € 361.700.

Aanschaf van ICT-middelen worden vindt vanaf 2024 plaats via lease. Als gevolg daarvan vindt een verschuiving plaats van kapitaallasten naar leasekosten. In 2024 wordt gezien welk deel van de nog beschikbare kredieten voor vervangings-)investeringen nodig zijn.

Tabel 7 Overzicht vaste activa

Omschrijving activa	ICT	Thuiswerkplek	Gereedschappen	Huisvesting	Totaal
Restantkrediet 31-12-2023	2.431.305	5	0	361.681	2.792.991
Boekwaarde 31-12-2023	447.247	79.404	0	223.251	749.902
Investeringen 2024	0	0	0	0	0
Afschrijving 2024	189.281	18.419	0	37.649	245.349
Boekwaarde 31-12-2024	257.966	60.985	0	185.602	504.553
Investeringen 2025	0	0	0	0	0
Afschrijving 2025	177.553	18.419	0	36.348	232.320
Boekwaarde 31-12-2025	80.413	42.566	0	149.254	272.233
Investeringen 2026	0	0	0	0	0
Afschrijving 2026	39.249	18.419	0	35.478	93.146
Boekwaarde 31-12-2026	41.164	24.147	0	113.776	179.087
Investeringen 2027	0	0	0	0	0
Afschrijving 2027	24.487	18.419	0	32.937	75.843
Boekwaarde 31-12-2027	16.677	5.728	0	80.839	103.244
Investeringen 2028	0	0	0	0	0
Afschrijving 2028	8.339	5.728	0	24.078	38.145
Boekwaarde 31-12-2028	8.338	0	0	56.761	65.099

Tabel 8 Overzicht verloop kapitaallasten

Omschrijving activa	2025	2026	2027	2028
Totaal geraamde kapitaallasten ICT	578.800	600.800	623.600	647.300
Totaal geraamde kapitaallasten Huisvesting en inventaris	84.100	87.300	90.600	94.000
Totaal geraamde kapitaallasten	662.900	688.100	714.200	741.300
Afschrijving ICT	177.553	39.249	24.487	8.339
Afschrijving Huisvesting en inventaris	54.767	53.897	51.356	29.806
Totaal afschrijvingslasten	232.320	93.146	75.843	38.145
Nog beschikbare ruimte kapitaallasten	430.580	594.954	638.357	703.155

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 28 maart 2024;

Gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden;

BESLUIT:

1. De begroting 2025 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting van de jaren 2026 – 2028 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 4 juli 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

6 Kaders taakuitvoering

6.1 Algemene kaders

In het Bedrijfsplan ODH 2012 is afgesproken dat het aandeel overhead (ondersteuning en management) maximaal 21,2% van de totale formatie mag bedragen. In het Koersplan 2018-2021 zijn met de deelnemers afspraken vastgelegd over de te leveren urenprestaties en een nacalculatiesysteem, waarbij binnen een bandbreedte 90% - 110% (cumulatief) geen verrekening zal plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.390 uur per FTE productief zijn. De flexibele schil bedraagt voor de afdeling T&V niet meer dan 10% van het aantal geraamde uren (exclusief additionele opdrachten) en voor de afdeling T&H en BV niet meer dan 5%. ODH streeft naar een verzuimpercentage van maximaal 4,5%.

6.2 Kaders primaire taakuitvoering

Op de VTH-taakuitvoering door de ODH zijn de kwaliteitseisen van de Omgevingswet van toepassing. Jaarlijks wordt een check uitgevoerd of de taakuitvoering hieraan voldoet en of zich op dat aspect aandachtspunten voordoen. Daarnaast wordt met behulp van een klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) doorlopend de dienstverlening gemonitord.

Op de taakuitvoering is de Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland (PDC) van toepassing zoals deze is opgesteld door de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens in de reguliere P&C cyclus, is het ook belangrijk om opdrachtgevers tijdig en tussentijds te informeren de voortgang, resultaten en bijzonderheden van de primaire taakuitvoering. Hiertoe is een cyclus afgesproken die voorziet in een ambtelijke rapportage per deelnemer na 4, 8 en 12 maanden. Met betrekking tot deze ambtelijke rapportages is per programma een aantal dashboardparameters afgesproken (tabel 9 en 10 worden mogelijk nog aangepast vanwege de Omgevingswet).

Tabel 9 Dashboard monitoring programma T&V

Taak/product	PDC-code	Dashboard Parameter	
Advies/toets (milieu, bodem, geluid en meer)	A01	aantal	% buiten termijn
Advies OG (bestuur/divers)	A01	uren	
Implementatie regelgeving/beleid en Ondersteuning Bestuur/Beleid	A02	uren	
Advies MER	A04	aantal	% buiten termijn
Coördinatie uitvoeringstaken bodemsanering	D03	uren	
Zonebeheer geluid	D04	uren	
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08	uren	
Verstrekken informatiedossiers en ondersteunen Frontoffice	D11	aantal	
Bijhouden informatiesysteem	D11	uren	
Participeren in netwerken, overleggen, externe samenwerking	D14	uren	
Inbreng in crisisorganisatie	D16	uren	
Omgevingsvergunning Milieu inrichting	R01	aantal	% buiten termijn
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	R02	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding Wm	R03	aantal	% buiten termijn
Maatwerkvoorschrift	R04	aantal	% buiten termijn
Besluit afdwingen milieuonderzoek (geluid, bodem, lucht etc.)	R06	aantal	
Actualisatietoets vergunningen	R07	aantal	
Behandeling kennisgeving Wm	R08	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding indirecte lozing	R09/R18	aantal	% buiten termijn
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10	aantal	% buiten termijn
Behandeling vuurmelding	R11	aantal	% buiten termijn
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12	aantal	% buiten termijn
Beschikking bodemsanering	R13	aantal	% buiten termijn
Melding BUS	R14	aantal	% buiten termijn
Melding Besluit bodemkwaliteit	R15	aantal	% buiten termijn
Vergunningen ontgronding	R16	aantal	% buiten termijn
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19	aantal	% buiten termijn
Ontheffing / Medling PMV	R20	aantal	% buiten termijn

Taak/product	PDC-code	Dashboard Parameter	
Ontheffing Flora en faunawet	R21	aantal	% buiten termijn
Vergunningen Nbw	R22	aantal	% buiten termijn
VVGB Nbw	R23	aantal	% buiten termijn
Bestuurlijk oordeel / Toets Nbw	R24	aantal	
Beschikkingen Wgh (ontheffing hogere waarden)	R25	aantal	% buiten termijn
Behandeling bezwaar met/zonder voorlopige voorziening	J01	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling hoger beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling Woo-verzoek	D15	aantal	

Tabel 10 Dashboard monitoring programma T&H

Taak/product	PDC-code	Dashboard Parameter	
Administratieve controle (preventief)	T01.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Aspectcontrole (preventief)	T01.2	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Deelcontrole (preventief)	T01.4	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Integrale controle (preventief)	T01.5	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Opleveringscontrole (preventief)	T01.6	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Administratieve controle (repressief)	T02.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Hercontrole (repressief)	T02.3	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Sanctiecontrole (repressief)	T02.4	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Inventarisatie bedrijven	T03.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Milieuvlucht	T03.2	aantal	
Gebiedscontrole specifieke wetgeving	T03.3	aantal	
Controle mobiele puinbreker	T04.1	aantal	naleefgedrag
Controle vuurwerkevenement	T04.2	aantal	naleefgedrag
Beoordeling E-PRTR-rapportage	T05.02	aantal	naleefgedrag
Klachtbehandeling milieu	T06.1	aantal (per soort klacht)	gegrond/niet-gegrond
Behandeling voorvalmelding	T07.1	aantal (per categorie)	
Besluit op handhavingsverzoek	H05.1	aantal	af-/toegewezen
Controle bodemsanering Wbb	T09.1	aantal	naleefgedrag
Controle bodemsanering niet-Wbb	T09.2	aantal	naleefgedrag
Controle bodemsanering administratief	T09.3	aantal	naleefgedrag
Controle toepassing grond- en bouwstoffen	T09.4	aantal	naleefgedrag
Controle ontgronding	T09.5	aantal	naleefgedrag
Controle lozen buiten inrichting	T09.6	aantal	naleefgedrag
Gebiedscontrole bodembescherming	T10.1	aantal	
Controle geluidhinder	T12.1	aantal	
BRIKS controle	T01.a	aantal	naleefgedrag
Controle brandveilig gebruik	T40.1	aantal	naleefgedrag
Handhavingsbesluit	H01.1	aantal	
Bestuursdwang	H02.1	aantal	
Last onder dwangsom	H02.2	aantal	
Intrekking vergunning	H02.3	aantal	
Invorderingsbesluit	H02.a	aantal	
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	H03.1	aantal	
Proces Verbaal	H04.1	aantal	
Behandeling bezwaar met/zonder voorlopige voorziening	J01	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling hoger beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling Woo-verzoek	D15	aantal	

6.3 Doorontwikkeling kaders

De huidige kaders voor de taakuitvoering dateren grotendeels uit de beginperiode van de ODH. In 2023 is het proces opgestart om te komen tot het Koersplan 2024-2028. Met het doel richting te geven aan de meerjaren planning voor een effectieve en kwalitatieve taakuitvoering in de nieuwe periode

7 Bijlagen

7.1 Kostenverdeelstaat

Tabel 11 Kostenverdeelstaat 2025

Bedragen * € 1.000

Omschrijving kosten/baten	Bedrijfsvoering (overhead)	Programma		Totaal
		T&V	T&H	
1. Personeel	7.919	9.674	8.174	25.767
2. Kapitaallasten	655	-	-	655
3. Materiële lasten	3.277	406	207	3.891
Totaal lasten	11.851	10.080	8.382	30.313
Toe te rekenen overhead naar programma's	-11.851	6.281	5.570	-
Verdeling programmabegroting		16.361	13.952	30.313
4. Bijdragen deelnemers	-30.529			
5. Overige opbrengsten	-			
6. Additionele werken	-			
Totaal baten	-30.529	16.361	13.952	-216
Saldo				
Mutatie reserves	216	-	-	216
Saldo na bestemming	-30.313	16.361	13.952	-0

7.1.1 Personeel

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden, inkoop ICT-diensten, opleidingskosten en algemene personeelskosten. De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie en de flexibele schil. De opleidingskosten bedragen 2,3% van de salariskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad.

• Salariskosten, inhuur en inkoop diensten	€ 24.614.000
• Thuiswerkvergoeding	€ 115.900
• Opleidingskosten:	€ 560.100
• Algemene personeelskosten	€ 477.000
Totaal personeel	€ 25.769.00

7.1.2 Kapitaallasten (afschrijvingen)

Voor de kapitaallasten van de investeringen wordt uitgegaan van een structureel bedrag van € 655.100. Daarbij is er van uitgegaan dat de in het verleden gedane investeringen na afloop van de afschrijvingstermijn voor een gelijk bedrag worden geherinvesteerd.

7.1.3 Materiële lasten

De materiële lasten bestaan uit de volgende kosten:

• Huisvestingskosten	€ 927.700
• ICT-kosten	€ 1.267.700
• Vervoerskosten	€ 136.900
• Diverse bedrijfskosten	€ 999.600
• Materiële productiekosten	€ 507.800
• Onvoorzien	€ 50.800
• Additionele opdrachten	€ 0
Totaal materiële lasten	€ 3.890.500

De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op het taakveld 'bedrijfsvoering (overhead)' geregistreerd. De overhead maakt onderdeel uit van de integrale kostprijs en wordt toegerekend op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 95,37 fte toegerekend aan het programma T&V en 84,57 fte aan het programma T&H (verhouding 53,00 : 47,00).

7.1.4 Baten

De baten bestaan uit de deelnemersbijdragen en de rentebaten.

In tabel 3 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per deelnemer over 2025. De loonsom is gebaseerd op de door de werkgever- en werknemersorganisaties overeengekomen cao SGO 2024. Per 1 januari 2024 is een loonstijging afgesproken van 4,75% en per 1 oktober 2024 een loonstijging van 1,25%. De indexatie voor 2025 is gebaseerd op de in de MEV 2023 (september 2023) opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen. Voor de loonsom is rekening gehouden met een index van 5,3% en voor prijsstijgingen met een index van 2,6%. Daarnaast is rekening gehouden met een stijging van de deelnemersbijdrage in het kader van de versterking van het VTH-stelsel door het opnemen van een innovatiebudget van 1% van de begrotingsomvang.

7.1.5 Mutatie reserves

De ODH is, naast dat zij eigen risicodragers in het kader van de werkloosheidswet (WW), met ingang van 2022 ook eigen risicodragers voor de Ziektewet (ZW) en Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Dit betekent dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. De ODH is vanaf 1 januari 2022 geen werkgeverspremie Werkhervattingkas (Whk) meer verschuldigd. Het structurele voordeel wordt in een bestemmingsreserve WW, ZW en WGA gestort. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Voor 2025 gaat het om een bedrag van € 216.300.

Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd. Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden gedekt. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld. In 2023 zijn twee medewerkers ingestroomd en de verwachting is dat in 2024 en 2025 meer medewerkers zullen instromen.

Tabel 12 Overzicht reserves en voorzieningen 2025-2028

Reserves en voorzieningen	Algemene reserve	Bestemmings-reserve WW, ZW en WGA	Voorziening werkloosheids-uitkeringen *	Totaal
Stand 1-1-2025	1.312.200	643.357	258.546	2.214.103
Storting 2025	0	216.300	0	216.300
Onttrekking 2025	0	0	125.800	125.800
Stand 1-1-2026	1.312.200	859.657	132.746	2.304.603
Storting 2026	0	227.800	0	227.800
Onttrekking 2026	0	0	71.000	71.000
Stand 1-1-2027	1.312.200	1.087.457	61.746	2.461.403
Storting 2027	0	239.900	0	239.900
Onttrekking 2027	0	0	61.746	61.746
Stand 1-1-2028	1.312.200	1.327.357	0	2.639.557
Storting 2028	0	252.600	0	252.600
Onttrekking 2028	0	0	0	0
Stand 1-1-2029	1.312.200	1.579.957	0	2.892.157

7.2 Meerjarenbegroting 2025-2028

Tabel 13 Meerjarenbegroting 2025-2028 naar hoofdkostensoort

Bedragen * €1.000

Kostensoort	Realisatie 2023	Vastgestelde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
					2026	2027	2028
1 Personeel	27.753	23.807	24.238	25.767	27.292	28.710	30.203
2 Kapitaallasten	365	631	639	655	672	690	708
3 Materiële lasten	4.467	3.616	3.753	3.891	3.992	4.095	4.202
Totaal lasten	32.584	28.054	28.630	30.313	31.956	33.495	35.112
Totaal baten	-32.848	-28.258	-28.836	-30.529	-32.184	-33.735	-35.364
Geraamd totaal van baten en lasten	-264	-204	-205	-216	-228	-240	-253
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-633	204	205	216	228	240	253
Gerealiseerd/Geraamd resultaat	-897	0	-0	-0	-0	0	-0

7.3 Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar

Tabel 14 Geprognosticeerde balans

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Vaste activa	272.233	179.087	103.244	65.099
Totaal materiële activa	272.233	179.087	103.244	65.099
Materiële vaste activa	272.233	179.087	103.244	65.099
TOTAAL VASTE ACTIVA	272.233	179.087	103.244	65.099
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	10.002.000	10.002.000	10.002.000	10.002.000
Vorderingen openbare lichamen	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000
Overige vorderingen	400.000	400.000	400.000	400.000
Rekening courant schatkistbankieren	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000
Rekening courant Simplified Card	2.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen	50.000	50.000	50.000	50.000
Banksaldi	50.000	50.000	50.000	50.000
Overlopende activa	1.302.356	1.788.302	2.213.045	2.683.544
Vooruitbetaalde bedragen	500.000	500.000	500.000	500.000
Overige overlopende activa	802.356	1.288.302	1.713.045	2.183.544
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	11.354.356	11.840.302	12.265.045	12.735.544
TOTAAL ACTIVA	11.626.589	12.019.389	12.368.289	12.800.643
Eigen vermogen	2.178.228	2.406.028	2.645.928	2.898.528
Algemene reserve	1.312.200	1.312.200	1.312.200	1.312.200
- opgebouwd weerstandsvermogen	1.312.200	1.312.200	1.312.200	1.312.200
- saldo boekjaar	0	0	0	0
Bestemmingsreserve	866.028	1.093.828	1.333.728	1.586.328
Bestemmingsreserve WW, ZW en WGA	866.028	1.093.828	1.333.728	1.586.328
Voorzieningen	1.643.146	1.808.146	1.917.146	2.096.900
Voorz. werkloosheidsuitkeringen	146.246	111.246	20.246	0
Voorz. bovenwettelijk verlof	1.496.900	1.696.900	1.896.900	2.096.900
TOTAAL VASTE PASSIVA	3.821.374	4.214.174	4.563.074	4.995.428
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.300.000	4.300.000	4.300.000	4.300.000
Crediteuren	400.000	400.000	400.000	400.000
Af te dragen BTW	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000
Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Overlopende passiva	3.505.215	3.505.215	3.505.215	3.505.215
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	0	0	0	0
Vooruit gefactureerde dwangsommen	500.000	500.000	500.000	500.000
Nog te verrekenen saldo nacalculatie	805.215	805.215	805.215	805.215
Overige overlopende passiva	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	7.805.215	7.805.215	7.805.215	7.805.215
TOTAAL PASSIVA	11.626.589	12.019.389	12.368.289	12.800.643

7.4 BBV-informatie

7.4.1 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Tabel 15 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Bedragen * € 1.000

Overzicht van baten en lasten per taakveld	2025			2026			2027			2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	11.851	-	11.851	12.359	-	12.359	12.891	-	12.891	13.448	-	13.448
0.8 Overige baten en lasten	-	-30.529	-30.529	-	-32.005	-32.005	-	-33.556	-	-	-35.186	-35.186
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	216	-	216	228	-	228	240	-	240	253	-	253
Bestuur en ondersteuning	12.067	-30.529	-18.462	12.587	-32.005	-19.419	13.131	-33.556	13.131	13.700	-35.186	-21.486
7.4 Milieubeheer	18.462	-	18.462	19.419	-	19.419	20.426	-	20.426	21.486	-	21.486
Volksgezondheid en milieu	18.462	0	18.462	19.419	0	19.419	20.426	0	20.426	21.486	0	21.486
Totaal	30.529	-30.529	0	32.005	-32.005	0	33.556	-33.556	33.556	35.186	-35.186	0

7.4.2 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Tabel 16 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2024			Begroting 2025		
			Fte/kosten	Inwoners/kosten	Kosten per eenheid	Fte/kosten	Inwoners/kosten	Kosten per eenheid
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	FWW	225,59	1.143.900	0,20	227,38	1.171.400	0,19
Bezetting (per 1-1)	Fte per 1.000 inwoners	FWW	216,98	1.143.900	0,19	229,46	1.171.400	0,20
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	9.213.500	1.143.900	8,05	12.029.300	1.171.400	10,27
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	695.900	22.271.100	3,12	1.001.800	24.729.900	4,05
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	9.233.300	28.054.400	32,91	12.029.300	30.490.900	39,45

7.4.3 Financiële kengetallen

Tabel 17 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	4.287.645	4.807.433	4.300.000	4.300.000	4.300.000	4.300.000
C. Totaal van de overlopende passiva	3.853.225	17.605.400	3.505.215	3.505.215	3.505.215	3.505.215
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.828.508	22.322.323	10.002.000	10.002.000	10.002.000	10.002.000
F. Totaal van alle liquide middelen	521.922	5.900	50.000	50.000	50.000	50.000
G. Totaal van de overlopende activa	1.193.466	594.400	1.302.356	1.788.302	2.213.045	2.683.544
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	32.847.942	28.258.000	32.183.700	31.688.200	33.223.500	34.836.600
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	-10,4%	-1,8%	-11,0%	-12,7%	-13,4%	-14,2%

Tabel 18 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A. Eigen vermogen	2.653.782	1.950.725	2.178.228	2.406.028	2.645.928	2.898.528
B. Totaal alle passiva	12.293.798	25.229.556	11.626.589	12.019.389	12.368.289	12.800.643
Solvabiliteitsratio (A/B)	21,6%	7,7%	18,7%	20,0%	21,4%	22,6%

Tabel 19 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal lasten programma's	32.583.968	28.054.400	30.490.900	31.955.900	33.494.800	35.111.800
Totaal incidentele lasten programma's	5.371.100	0	0	0	0	0
A. Structurele lasten	27.212.868	28.054.400	30.490.900	31.955.900	33.494.800	35.111.800
Totaal baten programma's	32.847.942	28.258.000	30.707.200	32.183.700	33.734.700	35.364.400
Totaal incidentele baten programma's	5.437.700	0	0	0	0	0
B. Structurele baten	27.410.242	28.258.000	30.707.200	32.183.700	33.734.700	35.364.400
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	197.400	203.600	216.300	227.800	239.900	252.600
D. Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	32.847.942	28.258.000	-30.707.200	-32.183.700	-33.734.700	-35.364.400
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

7.5 Informatie voor verbonden partijen

Tabel 20 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	1
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 21 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.638.111	1.638.111
Den Haag	8.093.535	8.093.535
Leidschendam-Voorburg	1.130.983	1.130.983
Midden-Delfland	686.443	686.443
Pijnacker-Nootdorp	914.227	914.227
Rijswijk	892.323	892.323
Wassenaar	635.630	635.630
Westland	4.567.252	4.567.252
Zoetermeer	1.383.143	1.383.143
Provincie Zuid-Holland	10.765.519	10.765.519
Totaal	30.707.166	30.707.166

Tabel 22 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	1.756.600	1.756.600
Weerstandvermogen	1.312.200	1.312.200
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.154.900	1.154.900

7.6 Werkvolume in uren en tariefopbouw

Tabel 23 Beschikbare werkvolume 2025 in uren

Deelnemers	Aantal uren 2025		Aantal fte 2025		Uren 2025	T&V	T&H	Bijdrage 2025
	T&V	T&H	T&V	T&H				
Delft	4.080	9.513	2,94	6,84	13.593	497.911	1.115.895	1.613.806
Den Haag	31.885	36.872	22,94	26,53	68.757	3.802.415	4.222.549	8.024.964
Leidschendam-Voorburg	3.357	6.015	2,42	4,33	9.372	410.230	706.561	1.116.791
Midden-Delfland	2.271	3.478	1,63	2,50	5.749	274.641	404.141	678.783
Pijnacker-Nootdorp	2.626	4.946	1,89	3,56	7.572	321.060	581.289	902.349
Rijswijk	4.385	3.057	3,15	2,20	7.442	532.483	356.746	889.228
Wassenaar	2.676	2.600	1,93	1,87	5.276	326.477	304.894	631.370
Westland	15.138	23.029	10,89	16,57	38.167	1.834.657	2.681.971	4.516.628
Zoetermeer	4.639	6.862	3,34	4,94	11.501	564.983	803.231	1.368.215
Provincie Zuid-Holland	61.505	21.177	44,25	15,24	82.682	8.098.561	2.688.173	10.786.734
Totaal	132.562	117.549	95,37	84,57	250.111	16.663.419	13.865.449	30.528.868
Deelnemers	Aantal uren 2025		Aantal fte 2025		Uren 2025	T&V	T&H	Bijdrage 2025
	T&V	T&H	T&V	T&H				
Aantal uren werkplan T&V					132.562			16.663.419
Aantal uren werkplan T&H					117.549			13.865.449
Totaal					250.111			30.528.868

Tabel 24 Tariefopbouw 2025

Tariefopbouw 2025	Productie	Overhead	Begroting 2025	Per uur	%
Personeel	17.848.200	7.918.800	25.767.000	103,02	84,40
Kapitaallasten	0	655.100	655.100	2,62	2,15
Materiële lasten	613.400	3.277.100	3.890.500	15,56	12,74
Totaal lasten	18.461.600	11.851.000	30.312.600	121,20	99,29
Mutaties reserves	0	216.300	216.300	0,86	0,71
Totaal	18.461.600	12.067.300	30.528.900	122,06	100,00
Directe kosten			18.461.600	73,81	60,47
Overhead			12.067.300	48,25	39,53
Gemiddeld tarief			30.528.900	122,06	100,00

Begrippen- en afkortingenlijst

BBV	Besluit begroting en verantwoording
BV	Bedrijfsvoering
Cao SGO	Collectieve arbeidsovereenkomst Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
CISO	Chief Information Security Officer
Fte	Fulltime-equivalent
IBP	Interbestuurlijk Programma
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
MEV	Macro Economische Verkenning
NARIS	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
OD	Omgevingsdienst
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
P&C	Planning & Control
PDC	Producten- en Diensten Catalogus
RvO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
Whk	Werkhervattingskas
WW	Werkloosheidswet
Woo	Wet open overheid
ZW	Ziektewet

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 4 juli 2024

Agendapunt 4.7 Zienswijzen begroting 2025 en reactie ODH

De Ontwerp Begroting 2025 van de ODH is op 29 maart 2024 aan de gemeenteraden/provinciale staten voor zienswijze aangeboden op basis van artikel 24 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling ODH. De raden hadden tot uiterlijk 20 juni 2023 de gelegenheid hun zienswijzen in te dienen. Voorafgaande aan de vaststelling van de begroting in het AB van 4 juli hebben wij de ingebrachte zienswijzen van een reactie voorzien en naar de raden gestuurd, zodat deze bij de beraadslagingen over de begroting 2025 kunnen worden meegenomen.

De ingekomen (concept)zienswijzen zijn bijgevoegd evenals de reacties daarop. Van enkele deelnemers zijn 23 juni 2024 (nog) geen zienswijzen ontvangen.

Bijlagen

- Ingekomen zienswijze gemeente Den Haag en reactie
- Ingekomen zienswijze gemeente Midden-Delfland en reactie
- Ingekomen zienswijze gemeente Rijswijk en reactie
- Ingekomen zienswijze gemeente Wassenaar en reactie
- Ingekomen zienswijze gemeente Westland en reactie
- Ingekomen zienswijze provincie Zuid-Holland en reactie

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit kennis te nemen van de ingekomen zienswijzen op de ontwerp Begroting 2025 en de reactie van het DB daarop.

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. de directeur
Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

Omgevingsdienst Haaglanden	
Bevoegd gezag:	
Ontvangen op: 13 JUN 2024	
Regnr.:	
Hfddocregnr.:	
Aantal bijl.:	Volgnr. bijl.:

Ons kenmerk 0000573442
Uw brief van 28 maart 2024

12 JUN 2024

Onderwerp
Ontwerp Begroting 2025 Omgevingsdienst Haaglanden

Datum
11 juni 2024

Beste heer Van der Kamp,

U stuurde de ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: ODH) naar de gemeenteraad van Midden-Delfland (hierna: de raad). De raad heeft de mogelijkheid om voor 20 juni 2024 een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting. Met deze brief sturen wij u deze zienswijze onder voorbehoud van de instemming van de raad met deze zienswijze in de raadsvergadering van 25 juni 2024.

Instemming en opmerkingen

De raad kan instemmen met de ontwerpbegroting 2025 van de ODH. De financiële kengetallen zijn op orde en tonen solide financieel beleid. De weerstandsratio wordt als voldoende beoordeeld, er is een algemene reserve die voldoende zekerheid biedt, de schuldquote en solvabiliteit zijn op orde. Wel geeft de ontwerpbegroting aanleiding voor het maken van opmerkingen.

Verder spreekt de raad zijn waardering uit voor de dienstverlening door de ODH. De werkzaamheden die de ODH uitvoert in opdracht van de provincie en de Haaglanden gemeenten dragen bij aan de milieukwaliteit van de fysieke leefomgeving van de regio Haaglanden en een betere kwaliteit van leven voor de inwoners van de regio.

Interbestuurlijk Programma Vergunningen

De raad is tevreden dat u met deze begroting gaat voldoen aan de laatste twee KPI's uit het Interbestuurlijk Programma Vergunningen, Toezicht en Handhaving-stelsel (IBP-VTH). Het innovatiebudget wordt hierdoor verhoogd naar 1% en het opleidingsbudget naar 3%. U kijkt nog kritisch naar het opleidingsbudget. Om die reden verwacht de raad dat het opleidingsbudget door u indien mogelijk naar beneden wordt bijgesteld. Voor nu waarderen we dat de kosten van het IBP-VTH inzichtelijk zijn en zijn verwerkt in een sluitende begroting.

Afwijking Kaderbrief Begroting 2025

De ODH volgt niet de Kaderbrief Begroting 2025 GR-en Haaglanden om geen correctie op voorgaande jaren 2022, 2023 en 2024 toe te passen. De ODH past een correctie toe voor 2024. De correctie is beperkter van omvang dan de integrale correctie zou zijn. De correctie is geheel gebaseerd op de cao-ontwikkeling, waarbij de kostendaling voor werkgevers is meegenomen. De raad staat daarom positief tegenover de uitleg voor de afwijking van de regionale kaderbrief.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Guido de Bruijn van de afdeling Landschap, Wonen & Economie. Ik ben bereikbaar via telefoonnummer (015) 380 41 11 of via het e-mailadres gdebruijn@middendelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

M.A.I. Horn
gemeentesecretaris

F.I. Noordermeer - van Slageren
burgemeester

Toekomstige financiële ontwikkelingen

Het Rijk voorziet de gemeenten vanaf 2026 van onvoldoende middelen om al hun taken in de huidige volle omvang te kunnen waarborgen. Dat betekent dat gemeenten maatregelen moeten overwegen om de begrotingen structureel sluitend gaan krijgen.

Voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol en zal onderbouwde voorstellen meenemen in de politiek bestuurlijke afweging. Binnen de genoemde financiële dynamiek is echter geen garantie dat de extra middelen worden gevonden. We beseffen dat de ODH betrokken is om zoveel mogelijk publieke waarde te leveren, te blijven leveren en onze inwoners optimaal te bedienen. In de door de colleges vastgestelde regionale kaderbrief voor de begroting 2025 is opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke tekorten. De raad begrijpt dat het maken van keuzes om hieraan tegemoet te komen een lastige opgave is, zeker gelet op de doorontwikkeling van de ODH. Toch dient dit te gebeuren en vraagt de raad uw Omgevingsdienst om als 'verlengd lokaal bestuur' uw verantwoordelijkheid te nemen. De raad roept u op om de komende tijd zelf met besparingsvoorstellen te komen voor 2026 en verder.

Koersplan

De raad vroeg in de zienswijze op de ontwerpbegroting voor 2024 aan het bestuur van de ODH om de financiële consequenties van het koersplan inzichtelijk te maken. De raad kan dan bij de besluitvorming over het Koersplan 2023-2027 een integrale politiek-bestuurlijke belangenafweging maken over de haalbaarheid van de verschillende onderdelen van het plan. In de ontwerpbegroting wordt alleen een relatie gelegd tussen het koersplan en het opleiding- en innovatiebudget. Hierbij vragen wij nogmaals aandacht voor het inzichtelijk maken van de financiële consequenties van het koersplan, ook gelet op de toekomstige financiële ontwikkelingen bij de deelnemende gemeenten.

Omgevingswet

De raad vroeg in de zienswijze op de ontwerpbegroting voor 2024 aan het bestuur van de ODH om inzichtelijk te maken wat de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn voor de deelnemersbijdragen van de deelnemende gemeenten. De ODH evalueert medio 2024 wat de gevolgen zijn van de Omgevingswet. De raad wordt nadat deze evaluatie heeft plaatsgevonden graag geïnformeerd over de inzichten ten aanzien van de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de kengetallen, de werklust en de deelnemersbijdrage van Midden-Delfland.

Arbeidsmarkt en Ziekteverzuim

De raad waardeert het werving en selectiebeleid. De ODH werkt samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland bij de werving van vacatures. Dit is belangrijk in een arbeidsmarkt die onder druk staat, vooral vanwege een groot tekort aan mensen met een technische achtergrond.

De raad waardeert ook de aanpak van het ziekteverzuim. Het ziekteverzuim is in 2023 gedaald en uitgekomen op het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector. In de ontwerpbegroting 2025 wordt terecht aangegeven dat het voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim een belangrijk speerpunt blijft.

Duurzaamheid

De ODH voert taken uit op het gebied van duurzaamheid, waaronder het houden van toezicht op het naleven van de energiewetgeving. De ODH kan ook bijdragen aan het verduurzamen van de samenleving door het verduurzamen van de eigen organisatie. De ontwerpbegroting heeft betrekking op een bedrag van 30 miljoen euro, maar er lijkt geen structurele aandacht voor het onderwerp duurzaamheid. De raad vraagt de ODH om structureel aandacht te besteden aan duurzaamheid in relatie tot de eigen organisatie en dit onderwerp jaarlijks terug te laten komen in de begroting.

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Midden-Delfland

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Pertón
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze Midden-Delfland ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoeg vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Kritische prestatie-indicatoren IBP

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op twee criteria voldoen we nog niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Bij de ODH was dat budget 2,3% van de loonsom. Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten in 2025 nader te onderzoeken of de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget van 2,3% naar 3% daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. Het percentage in deze ontwerpbegroting 2025 is teruggebracht naar het cao-niveau van 2,3%.

Het tweede criterium waaraan we nog niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen zodat we met ingang van 2025 ook aan dit criterium voldoen.

2. Afwijking Kaderbrief Begroting 2025

Naast de regionale Kaderbrief heeft de ODH ook te maken met de Kaderbrief zoals die door de Provincie Zuid-Holland wordt gehanteerd. Deze zijn niet altijd met elkaar in overeenstemming. Wij hebben ervoor gekozen om geen correctie voor de jaren 2022 en 2023 toe te passen maar alleen voor 2024, op basis van de CAO-ontwikkelingen.

3. Toekomstige financiële ontwikkelingen

Wij zijn ons ervan bewust dat gemeenten en provincies financieel uitdagende jaren tegemoet gaan en dat het Rijk de eerstverantwoordelijke is voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. Daar staat tegenover dat onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH noodzakelijk is. In het Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. We zullen ons inspannen om in overleg met onze deelnemers de financiële mogelijkheden die er zijn zo goed mogelijk te benutten. Uiteraard hoort hier ook bij dat wij bezien in hoeverre wij binnen onze eigen organisatie financiële ruimte kunnen creëren.

4. Koersplan

Het Koersplan 2024-2028 is inmiddels voorzien van een financiële paragraaf waarin de financiële consequenties van het Koersplan staan opgenomen. Deze financiële paragraaf maakt onderdeel uit van de besluitvorming over het Koersplan.

5. Omgevingswet

De ODH evalueert medio 2024 wat de gevolgen zijn van de Omgevingswet. Wij zullen u na afronding van de evaluatie informeren over de inzichten ten aanzien van de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de gemeente Midden-Delfland.

6. Duurzaamheid

Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die erop gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Thema's die in het Duurzaamheidsprogramma behandeld worden zijn: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie.

Naast het Programma Duurzaamheid is in deze begroting een aantal wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid standaard opgenomen in de begroting. Naar de intern te treffen maatregelen en eisen die aan leveranciers kunnen worden gesteld wordt onderzoek gedaan dat moet uitmonden in een bestendige, uitvoerbare, ODH-brede duurzaamheidsstrategie met actieplan.

Peter Perton

Van: info
Verzonden: vrijdag 21 juni 2024 16:05
Aan: Peter Perton
Onderwerp: FW: Zienswijze ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 ODH

Nou kijk eens Peter. Is er een zienswijze binnengekomen via de info mailbox.

Van: Griffie Algemeen <griffie@denhaag.nl>
Verzonden: vrijdag 21 juni 2024 13:30
Aan: info <info@odh.nl>
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 ODH

U ontvangt niet vaak e-mail van griffie@denhaag.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Geachte heer/mevrouw,

Op 20 juni jl. heeft de gemeenteraad van Den Haag een besluit genomen over de zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Zie: [Omgevingsdienst Haaglanden: Zienswijze ontwerpbegroting 2025, meerjarenraming 2026-2028 Gemeente Den Haag \(raadsinformatie.nl\)](#)

Ik ga er vanuit uw organisatie hierbij afdoende te hebben geïnformeerd, als er behoefte is aan een getekend besluit hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

Lilianne Blankwaard-Rombouts | Griffier
Gemeente Den Haag | Griffie
Postbus 19157 | 2500 CD Den Haag
T +3170353 5801 | Lilianne.blankwaard@denhaag.nl
www.denhaag.nl/nl/bestuur-en-organisatie/gemeenteraad

De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op: <https://www.denhaag.nl/disclaimer>

Datum
21 mei 2024

Registratienummer
DSB/10749930
RIS318894

Voorstel van het college inzake Omgevingsdienst Haaglanden: Zienswijze ontwerpbegroting 2025, meerjarenraming 2026-2028

Bij brief van 29 maart 2024 is de ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Den Haag toegestuurd. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de gemeenteraad van Den Haag de mogelijkheid een zienswijze ten aanzien van de voorgestelde begroting in te dienen.

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de voorgestelde deelnemersbijdrage met een aantal opmerkingen.

1. Indexering en stijging deelnemersbijdrage

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De loonindex 2024 is als gevolg van de nieuwe cao SGO aangepast van 3,3% naar 4,2% en prijsindex op basis van de MEV van september 2023 van 2,6% naar 3,8%;
- Voor 2025 is een loonindex toegepast van 5,3% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,6% (consumentenprijsindexcijfer).
- In het kader van de landelijke versterking van het VTH-stelsel zijn kritische prestatie-indicatoren vastgesteld die de robuustheid van de omgevingsdiensten moeten versterken. Deze begroting biedt ruimte voor de 1% innovatiebudget, waarmee de ODH voldoet aan het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (IBP VTH). In de ontwerpbegroting 2025 is ook een verhoging van het opleidingsbudget opgenomen. Voor de AB vergadering van 4 juli 2024 wordt een aangepaste ontwerpbegroting 2025 geagendeerd. In afwijking van de ontwerpbegroting die aan de gemeenteraad is aangeboden voor zienswijze, is het opleidingsbudget niet 3% maar 2.3%.
- De ODH volgt niet de Kaderbrief Begroting 2025 GR-en Haaglanden om geen correctie op voorgaande jaren 2022, 2023 en 2024 toe te passen. De ODH past alleen een correctie toe voor 2024. Deze correctie is beperkter van omvang dan de integrale correctie zou zijn. De toegepaste correctie is geheel gebaseerd op de cao-ontwikkeling, waarbij de kostendaling voor werkgevers is meegenomen. Wij staan positief tegenover de uitleg voor de afwijking van de regionale kaderbrief.

De totale lastenstijging in 2025 bedraagt ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 een bedrag van € 524.000

2. Toekomstige financiële ontwikkelingen

De gemeenten en de provincie staan voor een uitdagende opgave. Onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet is professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH wenselijk. In het nieuw vast te stellen Koersplan 2024-2028 zal richting worden gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. Na vaststelling zullen gemeenten en de provincie de komende

jaren zich inspannen om de hiervoor benodigde extra middelen te vinden. Tegelijkertijd krijgen de gemeenten de komende jaren te maken met grote uitgaven op andere terreinen en komen minder financiële middelen beschikbaar voor de taakuitvoering. Gemeenten krijgen de komende jaren dan ook te maken met bezuinigingen met een brede impact.

Voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor de wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol en zal onderbouwde voorstellen meenemen in de politiek bestuurlijke afweging. Binnen de genoemde, financiële dynamiek is echter geen garantie dat de extra middelen worden gevonden.

3. Arbeidsmarkt en Ziekteverzuim

Er is waardering voor het werving en selectiebeleid. Samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland wordt samengewerkt bij de werving van vacatures. Dit is belangrijk in een arbeidsmarkt die onder druk staat, vooral vanwege een groot tekort aan mensen met een technische achtergrond. Ook het contract met 'Emma at work' is positief. Zij ondersteunen de ODH met het werven van hoogopgeleide jongeren met een fysieke beperking. Wij adviseren het ODH-bestuur creatieve oplossingen te blijven zoeken voor het vervullen van de vacatures.

Er is ook waardering voor de aanpak voor het ziekteverzuim. Het ziekteverzuim is in 2023 gedaald en uitgekomen op het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector. Dit jaar wordt de ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. In de ontwerpbegroting 2025 wordt aangegeven dat het voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim een belangrijk speerpunt blijft. Wij stellen het ODH bestuur voor het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

4. Duurzaamheid

De gemeente Den Haag heeft ambities op het terrein van duurzaamheid. Om de ambities te realiseren is ook de inzet van verschillende ketenpartners nodig, waaronder de ODH. De ODH kan een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de eigen organisatie, maar kan daarnaast een bijdrage aan verduurzaming leveren door handhaving van de duurzaamheidsbepalingen uit de Omgevingswet.

De Haagse gemeenteraad heeft bij de zienswijze bij de ontwerpbegroting 2024 een amendement aangenomen en gevraagd in de begroting op te nemen welke met acties de ODH bijdraagt aan een klimaat neutrale organisatie. De ontwerpbegroting heeft betrekking op een bedrag van 30 miljoen euro, maar er lijkt nog geen structurele aandacht te zijn voor het onderwerp duurzaamheid binnen uw organisatie. Wij dringen dan ook ten eerste aan op het opstellen van een interne organisatie brede duurzaamheidsstrategie met concrete doelen en bijbehorende monitoring.

Ook is het van belang dat bij inkoop van producten en diensten aandacht is voor de sociale aspecten. Wij geven het bestuur van de ODH in overweging zich aan te sluiten bij het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en in het kader hiervan een actieplan op te stellen.

Wij gaan ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

de raad van de gemeente Den Haag,

gezien het voorstel van het college van 21 mei 2024,

besluit:

I. de volgende zienswijze vast te stellen:

de gemeenteraad van Den Haag verzoekt het bestuur van de ODH:

- met de ontwerpbegroting 2025 in te stemmen, inclusief de totale lastenstijging van € 524.00 (waarbij het bedrag voor het opleidingsbudget in de definitieve begroting wordt teruggebracht tot het huidige percentage van 3% naar 2.3%);
- erop toe te zien dat bij het Koersplan 2024-2028 het onderwerp financiën integraal onderdeel is van de politiek-bestuurlijke belangenafweging over de haalbaarheid van het plan;
- erop toe te zien dat het ziekteverzuim wordt gemonitord en dat zo nodig maatregelen worden getroffen om het ziekteverzuimpercentage weer te laten dalen;
- erop toe te zien dat het onderwerp duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven een structureel onderdeel wordt van de bedrijfsvoering van de ODH;
- erop toe te zien dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

II. de zienswijze van de gemeenteraad aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden kenbaar te maken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 20 juni 2024.

De griffier, De voorzitter,

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres

Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Den Haag

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze Den Haag ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Indexering en afwijking Kaderbrief Begroting 2025

De indexatie voor 2025 is gebaseerd op de in de MEV 2023 (september 2023) opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen. Voor de loonsom is rekening gehouden met een index van 5,3% en voor prijsstijgingen met een index van 2,6%. Indien de werkelijke kostenstijging hoger of lager blijkt te zijn dan de geraamde kostenstijging op basis van de nu gehanteerde indexen, dan zal ODH hiervoor een begrotingswijziging aan het Algemeen Bestuur voorleggen.

2. Correctie 2024

Naast de regionale Kaderbrief heeft de ODH ook te maken met de Kaderbrief zoals die door de Provincie Zuid-Holland wordt gehanteerd. Deze zijn niet altijd met elkaar in overeenstemming. Wij hebben ervoor gekozen om geen correctie voor de jaren 2022 en 2023 toe te passen maar alleen voor 2024, op basis van de CAO-ontwikkelingen.

3. Kritische prestatie-indicatoren IBP

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op twee criteria voldoen we nog niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Bij de ODH was dat budget 2,3% van de loonsom. Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten in 2025 nader te onderzoeken of de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget van 2,3% naar 3% daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. Het percentage in deze ontwerpbegroting 2025 is teruggebracht naar het cao-niveau van 2,3%.

Het tweede criterium waaraan we nog niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen zodat we met ingang van 2025 ook aan dit criterium voldoen.

4. Toekomstige financiële ontwikkelingen

Wij zijn ons ervan bewust dat gemeenten en provincies financieel uitdagende jaren tegemoet gaan en dat het Rijk de eerstverantwoordelijke is voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. Daar staat tegenover dat onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH noodzakelijk is. In het Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. We zullen ons inspannen om in overleg met onze deelnemers de financiële mogelijkheden die er zijn zo goed mogelijk te benutten. Uiteraard hoort hier ook bij dat wij bezien in hoeverre wij binnen onze eigen organisatie financiële ruimte kunnen creëren.

5. Arbeidsmarkt en ziekteverzuim

ODH is zich ervan bewust hoe belangrijk het is om de voor de uitvoering van haar opdrachten benodigde vaste formatie op sterkte te hebben spant zich continue in om vacatures te vervullen. Hierbij worden alle mogelijkheden betrokken. Voorbeelden zijn de samenwerking met "Emma at work" die jongeren met een chronische ziekte of fysieke aandoening ondersteunt naar een zelfstandige toekomst en de samenwerking met de andere provinciale omgevingsdiensten en "de betere wereldbaan", de samenwerking met de andere provinciale omgevingsdiensten.

Wij zijn steeds op zoek naar nieuwe wegen om kandidaten te bereiken en zetten ook in op diverse nieuwe communicatiemiddelen, waaronder het delen van aansprekende wervende filmpjes op sociale media.

Het (verloop) van het ziekteverzuim wordt inmiddels gemonitord met maandelijkse rapportages.

5. Duurzaamheid

Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die erop gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen

bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Thema's die in het Duurzaamheidsprogramma behandeld worden zijn: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie.

Naast het Programma Duurzaamheid is in deze begroting een aantal wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid standaard opgenomen in de begroting. Naar de intern te treffen maatregelen en eisen die aan leveranciers kunnen worden gesteld wordt onderzoek gedaan dat moet uitmonden in een bestendige, uitvoerbare, ODH-brede duurzaamheidsstrategie met actieplan.

uw kenmerk ODH654539
uw brief van 29-03-2024
ons kenmerk 24.041532
inlichtingen bij A. Cairo
doorkiesnummer 06-28410041

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. de directeur Chr. van der Kamp
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Zienswijze (ontwerp)begroting 2025
Omgevingsdienst Haaglanden en de
jaarrekening 2023

datum 27 juni 2024
bijlage(n) -

Geachte heer Van der Kamp,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad van Rijswijk op uw begroting 2025. De gemeenteraad van Rijswijk stemt in met de ontwerpbegroting 2025. De gemeenteraad van Rijswijk heeft de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting.

Indexering en stijging deelnemersbijdrage

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd.

- De loonindex 2024 is als gevolg van de nieuwe cao van de Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) die voor 2024 tussen werkgevers en werknemersorganisaties is overeengekomen aangepast van 3,3% naar 4,2% en de prijsindex op basis van de Macro Economische Verkenning van september 2023 van 2,6% naar 3,8%;
- Voor 2025 is een loonindex toegepast van 5,3% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,6% (consumentenprijsindexcijfer).

In het kader van de landelijke versterking van het VTH-stelsel zijn kritische prestatie-indicatoren vastgesteld die de robuustheid van de omgevingsdiensten moeten versterken. Deze begroting biedt ruimte voor 1% innovatiebudget, waarmee de ODH voldoet aan het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (IBP VTH). In de ontwerpbegroting 2025 is ook een verhoging van het opleidingsbudget opgenomen. Voor de AB vergadering van 4 juli 2024 wordt een aangepaste ontwerpbegroting 2025 geagendeerd. In afwijking van de ontwerpbegroting die aan de gemeenteraad is aangeboden voor zienswijze, is het opleidingsbudget niet 3% maar 2.3%. We ondersteunen deze aanpassing.

In de Kaderbrief begroting 2025 gemeenschappelijke regelingen Haaglanden is opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke tekorten. Daarbij is gevraagd om de indexaties voor de vastgestelde begrotingen op de voorgaande jaren 2022, 2023 en 2024 niet met terugwerkende kracht te actualiseren. In afwijking van de kaderbrief past de ODH een correctie toe voor 2024. De toegepaste correctie is echter geheel gebaseerd op de cao-ontwikkeling, waarbij de kostendaling voor werkgevers is meegenomen en we kunnen hier dan ook mee instemmen. Voor de toekomst begrijpen we dat het maken van keuzes om kostenstijging te voorkomen een lastige opgave is, zeker gelet op de doorontwikkeling van de ODH. Toch dient dit te gebeuren en we vragen uw Omgevingsdienst om als 'verlengd lokaal bestuur' uw verantwoordelijkheid te nemen. We roepen u op om de komende tijd zelf met besparingsvoorstellen te komen voor 2026 en verder.

We kunnen instemmen met de deelnemersbijdrage voor Rijswijk. Deze bedraagt op basis van de voorliggende versie van de ontwerpbegroting 2025 € 892.323. De verhoging bestaat uit loonstijging en index consumenten prijs index.

Weerstand risico

In de regionale kaderbrief begroting 2025 gemeenschappelijke regelingen is aangegeven dat de verhouding tussen risico en eigen vermogen maximaal 1,0 is. Wij zien dat terug in de voorliggende begroting.

Toekomstige financiële ontwikkelingen

De gemeenten en de provincie Zuid-Holland staan voor een uitdagende opgave. Onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel (IBP VTH) en de Omgevingswet is professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH wenselijk. In het nieuw vast te stellen Koersplan 2024-2028 zal richting worden gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financieel kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. Na vaststelling zullen gemeenten en de provincie de komende jaren zich inspannen om de hiervoor benodigde extra middelen te vinden. Tegelijkertijd krijgen de gemeenten de komende jaren te maken met grote uitgaven op andere terreinen en komen minder financiële middelen beschikbaar voor de taakuitvoering. Gemeenten krijgen de komende jaren dan ook te maken met bezuinigingen met een brede impact. Voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor de wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol en zal onderbouwde voorstellen meenemen in de politiek bestuurlijke afweging. Binnen de genoemde, financiële dynamiek is echter geen garantie dat de extra middelen worden gevonden.

Arbeidsmarkt en Ziekteverzuim

Wij hebben waardering voor het werving- en selectiebeleid dat u voert en de samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland bij de werving van personeel. Dit is belangrijk vooral vanwege de krappe arbeidsmarkt en het tekort aan technici en milieuspecialisten. Ook het contract dat u met het bedrijf "Emma @ work" hebt gesloten, is een positieve ontwikkeling. Hierdoor biedt u jongeren met een beperking ook de kans te komen werken in uw organisatie en zich verder te ontwikkelen. Wij adviseren u zich te blijven inspannen om de openstaande vacatures in te vullen.

Het ziekteverzuim is in 2023 gedaald en in lijn gekomen met het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector. Dit jaar wordt de ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. In de ontwerpbegroting 2025 wordt aangegeven dat het voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim een belangrijk speerpunt blijft. Wij stellen voor om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Duurzaamheid

Als deelnemer van het Schone Lucht Akkoord (SLA) spant Rijswijk zich in dat ook de gemeenschappelijke regelingen een bijdrage leveren aan het bereiken van de SLA-doelstelling. Wij waarderen daarom uw inspanningen om duurzaamheidsmaatregelen in te voeren. Naast de duurzaamheidsmaatregelen die de ODH uitvoert in de eigen organisatie zien wij ook mogelijkheden voor uw organisatie om bij het toezicht en de handhaving bij bedrijven structureel in te zetten op de naleving van de duurzaamheidsbepalingen van de Omgevingswet. Naast alle inspanningen die u verricht op het gebied van duurzaamheid adviseren wij u om ook een duurzaamheidsstrategie op te stellen met concrete doelen en monitoring zodat de structurele aandacht en de continuïteit van uw ambities worden geborgd.

Jaarrekening 2023

Het jaar 2023 stond deels in het teken van voorbereiding op de Omgevingswet, een druk en belangrijk jaar voor uw organisatie en ook voor ons als deelnemer. Naast het reguliere werk hebben we samen intensief gewerkt om van beide kanten klaar te zijn voor de Omgevingswet. U heeft gewerkt aan een nieuw koersplan en aan het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (IBP-VTH) waarmee gestreefd wordt naar een robuuste omgevingsdienst. De uitvoering van het koersplan en het programma zal verder vorm krijgen in 2024. Ondanks de uitdagende omstandigheden sluit u de jaarrekening 2023 af met een batig saldo van € 897.000. We kunnen ons vinden in het voorstel om het positief resultaat deels te besteden aan de organisatie ontwikkeling en de uitvoering van het koersplan.

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen

Rijswijk

concept

24 054177

Besluitenlijst
B.&W.-VERGADERING d.d.
28 MEI 2024

No. 22

BESLUITENLIJST VAN DE
VERGADERING VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
VAN RIJSWIJK
GEHOUDEN OP
28 MEI 2024
VANAF 09:00 UUR

AANWEZIG:

H. SAHIN	, BURGEMEESTER
A.F.M. VAN DE LAAR	, WETHOUDER
M. WIT	, WETHOUDER
W.J.M. VAN DAMME	, WETHOUDER
G.J.H. VAN MALSEN	, WETHOUDER
P.M. SCHUIT	, SECRETARIS
W. WISSE	, VERSLAG
A. ROMBOUTS	, COMMUNICATIE & PARTICIPATIE

AFWEZIG:

L.I. BENTVELZEN	, WETHOUDER
-----------------	-------------

Pagina-einde

RU 03 Ruimte
24.041662/RU

Betreft: Zienswijze (ontwerp)begroting 2024 en (ontwerp)jaarstukken 2023 Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
B.en W. besluiten:

1. → In te stemmen met de concept-zienswijze op de ontwerp-begroting 2025 van de Omgevingsdienst Haaglanden;
2. → De raad voor te stellen de zienswijze op de ontwerp-begroting 2025 vast te stellen en aan de ODH toe te zenden.

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres

Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Rijswijk

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Geachte leden van de Raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze Rijswijk begroting ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Indexering

De indexatie voor 2025 is gebaseerd op de in de MEV 2023 (september 2023) opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen. Voor de loonsom is rekening gehouden met een index van 5,3% en voor prijsstijgingen met een index van 2,6%. Indien de werkelijke kostenstijging hoger of lager blijkt te zijn dan de geraamde kostenstijging op basis van de nu gehanteerde indexen, dan zal ODH hiervoor een begrotingswijziging aan het Algemeen Bestuur voorleggen.

2. Kritische prestatie-indicatoren

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op twee criteria voldoen we niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Bij de ODH was dat budget 2,3% van de loonsom. Na bespreking in het DB van 28 maart is besloten het budget voorlopig nog niet te verhogen en 2,3% van de loonsom als norm te blijven hanteren.

Het tweede criteria waaraan we niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen zodat we met ingang van 2025 ook aan dit criterium voldoen.

3. Terugdraaien voorgestelde verhoging opleidingsbudget

Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten in 2025 nader te onderzoeken of de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget van 2,3% naar 3% daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. Voor de AB vergadering van 4 juli is de ontwerpbegroting aangepast in overeenstemming met het voorstel van het Dagelijks Bestuur. Het percentage in deze begroting 2025 is teruggebracht naar het CAO-niveau van 2,3%.

4. Correctie 2024

Naast de regionale Kaderbrief heeft de ODH ook te maken met de Kaderbrief zoals die door de Provincie Zuid-Holland wordt gehanteerd. Deze zijn niet altijd met elkaar in overeenstemming. Wij hebben ervoor gekozen om geen correctie voor de jaren 2022 en 2023 toe te passen maar alleen voor 2024, op basis van de CAO-ontwikkelingen.

5. Toekomstige financiële ontwikkelingen

Onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet is professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH wenselijk. In het Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. Wij zijn ons ervan bewust dat gemeenten en provincies financieel uitdagende jaren tegemoet gaan en dat het Rijk de eerstverantwoordelijke is voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. We zullen ons inspannen om in overleg met onze deelnemers de financiële mogelijkheden die er zijn zo goed mogelijk te benutten.

6. Arbeidsmarkt en ziekteverzuim

ODH is zich ervan bewust hoe belangrijk het is om de voor de uitvoering van haar opdrachten benodigde vaste formatie op sterkte te hebben spant zich continue in om vacatures te vervullen.

Wij zijn steeds op zoek naar nieuwe wegen om kandidaten te bereiken en zetten ook in op diverse nieuwe communicatiemiddelen, waaronder het delen van aansprekende wervende filmpjes op sociale media.

Het (verloop) van het ziekteverzuim wordt inmiddels gemonitord met maandelijkse rapportages.

7. Duurzaamheid

Op blz 6/7 staat opgenomen dat de ODH vanuit de begroting inzet is geborgd/opgenomen om uitvoering te geven aan de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving van energiebesparingsplicht, bijbehorende informatieplicht en onderzoeks-plicht. Daarnaast voert ODH in opdracht van Rijswijk taken uit op het gebied van de Label C verplichting voor kantoorgebouwen >100 m2 en ontvangt de ODH een

Specifieke Uitkering (SPUK) voor toezicht en handhaving energiebesparingsplicht in de periode 2022 t/m 2026 voor intensivering van het toezicht op energiebesparingsplicht.

Programmering van voornoemde vindt tezamen met de andere taken plaats op basis van risicomethodiek en jaarlijks werkplan. De ODH heeft niet als taak om duurzaamheidsbeleid te formuleren. Mocht de gemeente zelf een duurzaamheidsbeleid hebben waar wij met onze VTH taken een rol bij kunnen spelen of vanuit de uitvoeringskennis op kunnen adviseren, dan zoeken wij graag de afstemming daarop.

Omgevingsdienst Haaglanden

t.a.v. de directeur

Postbus 14060

2501 GB Den Haag

Omgevingsdienst Haaglanden	
Bevoegd gezag	
Ontvangen op: 11 JUN 2024	
Regnr.	
Hfddocregnr.	
Aantal bijl.	Volgnr. bijl.

Datum	4 juni 2024	Datum verzending	5 juni 2024
Uw kenmerk	ODH654539	Behandelaar	J. van Dooren
Ons zaaknummer	Z/24/085253	Bijlage	
Onderwerp	Zienswijze ontwerpbegroting 2025		

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Met uw brief van 29 maart jongstleden nodigt uw bestuur ons uit om onze zienswijze naar voren te brengen over de ontwerpbegroting 2025. Hierbij ontvangt u onze reactie.

Ontwerpbegroting 2025

Gemeente Wassenaar waardeert de wijze waarop u tot een meerjarig evenwicht gekomen bent en in algemene zin een duurzame begroting. De financiële kengetallen zijn op orde en tonen een solide financieel beleid. De weerstandsratio wordt als voldoende beoordeeld, er is een algemene reserve die voldoende zekerheid biedt, de schuldquote en solvabiliteit zijn op orde.

Wij zijn tevreden dat u met deze begroting gaat voldoen aan de laatste twee KPI's uit het Interbestuurlijk Programma Vergunningen, Toezicht en Handhaving-stelsel (IBP-VTH). Het innovatiebudget wordt hierdoor verhoogd naar 1% en het opleidingsbudget naar 3%. Wij begrijpen dat er nog kritisch naar het opleidingsbudget gekeken wordt. Voor nu waarderen we dat de kosten van het IBP-VTH inzichtelijk zijn en zijn verwerkt in een sluitende begroting.

Het Rijk voorziet de gemeenten vanaf 2026 van onvoldoende middelen om al hun taken in de huidige volle omvang te kunnen waarborgen. Dat betekent dat ook gemeente Wassenaar maatregelen moet overwegen hoe de begrotingen structureel sluitend te gaan krijgen. Voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol en zal onderbouwde voorstellen meenemen in de politiek bestuurlijke afweging. Binnen de genoemde financiële dynamiek is echter geen garantie dat de extra middelen worden gevonden.

We beseffen dat de ODH betrokken is om zoveel mogelijk publieke waarde te leveren, te blijven leveren en onze inwoners optimaal te bedienen. In de door de colleges vastgestelde regionale kaderbrief voor de begroting 2025 is opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke tekorten. We begrijpen dat het maken van keuzes om hieraan tegemoet te komen een lastige opgave is, zeker gelet op de doorontwikkeling van de ODH. Toch dient dit te gebeuren en vragen we uw Omgevingsdienst om als 'verlengd lokaal bestuur' uw verantwoordelijkheid te nemen. We roepen u op om de komende tijd zelf met besparingsvoorstellen te komen voor 2026 en verder.

De ODH volgt niet de Kaderbrief Begroting 2025 GR-en Haaglanden om geen correctie op voorgaande jaren 2022, 2023 en 2024 toe te passen. De ODH past een correctie toe voor 2024. De correctie is beperkter van omvang dan de integrale correctie zou zijn. De correctie is geheel gebaseerd op de cao-ontwikkeling, waarbij de kostendaling voor werkgevers is meegenomen. De raad staat daarom positief tegenover de uitleg voor de afwijking van de regionale kaderbrief.

Wij kunnen instemmen met de Wassenaarse deelnemersbijdrage. Deze is overeenkomstig het werkplan. We merken op dat de extra bijdrage (€60.000) nu ook in uw begroting opgenomen is.

Samenvatting

De raad van de gemeente Wassenaar kan instemmen met de door u voorgelegde ontwerpbegroting. We complimenteren u met het meerjarig evenwicht en de duurzame begroting. Wel roepen we u op om met bezuinigingsvoorstellen te komen, vanwege de knellende financiële kaders bij gemeenten vanaf 2026. We herkennen uw streven om de expert te zijn op het brede milieuveld in deze begroting en wensen u succes met de uitvoering hiervan.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Wassenaar,

De griffier
drs. J. Kleinhesselink

De voorzitter
drs. L.A. de Lange

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres

Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Wassenaar

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze Wassenaar ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Kritische prestatie-indicatoren IBP

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op twee criteria voldoen we nog niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Bij de ODH was dat budget 2,3% van de loonsom. Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten in 2025 nader te onderzoeken of de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget van 2,3% naar 3% daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. Het percentage in de ontwerpbegroting 2025 is teruggebracht naar het CAO-niveau van 2,3%.

Het tweede criterium waaraan we nog niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen zodat we met ingang van 2025 ook aan dit criterium voldoen.

2. Ravijnjaar en bezuinigingen

Wij zijn ons ervan bewust dat gemeenten en provincies financieel uitdagende jaren tegemoet gaan en dat het Rijk de eerstverantwoordelijke is voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. Daar staat tegenover dat onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH noodzakelijk is. In het Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. We zullen ons inspannen om in overleg met onze deelnemers de financiële mogelijkheden die er zijn zo goed mogelijk te benutten. Uiteraard hoort hier ook bij dat wij bezien in hoeverre wij binnen onze eigen organisatie financiële ruimte kunnen creëren.

3. Correctie 2024

Naast de regionale Kaderbrief heeft de ODH ook te maken met de Kaderbrief zoals die door de Provincie Zuid-Holland wordt gehanteerd. Deze zijn niet altijd met elkaar in overeenstemming. Wij hebben ervoor gekozen om geen correctie voor de jaren 2022 en 2023 toe te passen maar alleen voor 2024, op basis van de CAO-ontwikkelingen.

Omgevingsdienst Haaglanden

bevoegd gezag:

Ontvangen op: 24 MEI 2024

Regnr.:

Inddoocregnr.:

Antal bijl.:

Volgnr. bijl.:

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Omgevingsdienst Haaglanden
Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

UW BRIEF
29-3-2024

UW KENMERK
ODH654539

ZAAK-/PROJECTNR.

DOCUMENTNR
24-0073825

BIJLAGE(N)

CONTACTPERSOON
H. Verkuil

CLUSTER
Beleid

TELEFOONNUMMER
0641781079

DATUM VERZONDEN

23 MEI 2024

ONDERWERP

Voorlopige zienswijze gemeente Westland ontwerpbegroting 2025 ODH

Geachte heer Van der Kamp,

Op 29 maart 2024 heeft de gemeenteraad de ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) ontvangen. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de gemeenteraad van Westland de mogelijkheid een zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen. Vooruitlopend op de zienswijze van de gemeenteraad, ontvangt u hierbij de voorlopige zienswijze van het college van B&W. De definitieve zienswijze van de gemeenteraad wordt de dag na de raadsvergadering van 26 juni 2024 toegezonden.

Het college is positief dat de ODH met de dreigende financiële krapte bij gemeenten expliciet werk maakt om wegen te vinden zo zuinig mogelijk de gestelde doelen te behalen.

Het college kan instemmen met de voorgestelde deelnemersbijdrage op voorwaarde dat het opleidingsbudget wordt teruggebracht tot het huidige percentage van 2.3%.

Het college heeft geconstateerd dat de conceptontwerpbegroting met de volgende punten is aangepast:

- De loonindex 2024 is als gevolg van de nieuwe cao SGO aangepast van 3,3% naar 4,2% en prijsindex op basis van de MEV van september 2023 van 2,6% naar 3,8%;
- Voor 2025 is een loonindex toegepast van 5,3% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,6% (consumentenprijsindexcijfer).
- In het kader van de landelijke versterking van het VTH-stelsel zijn kritische prestatie-indicatoren vastgesteld die de robuustheid van de omgevingsdiensten moeten versterken. Deze begroting biedt ruimte voor de 1% innovatiebudget, waarmee de ODH voldoet aan het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (IBP VTH).
- In de ontwerpbegroting 2025 is ook een verhoging van het opleidingsbudget opgenomen. Voor de AB vergadering wordt een aangepaste ontwerpbegroting geagendeerd waarin het opleidingsbudget wordt teruggebracht tot het huidige percentage van 2,3% (conform het voorstel van het Dagelijks Bestuur). De structurele verhoging van de opleidingskosten en het begroten van een innovatiebudget komt daarmee lager te liggen dan de €480.000 in de voorliggende begroting.

- De ODH volgt niet de Kaderbrief Begroting 2025 GR-en Haaglanden om geen correctie op voorgaande jaren 2022, 2023 en 2024 toe te passen. De ODH past alleen een correctie toe voor 2024. Deze correctie is beperkter van omvang dan de integrale correctie zou zijn. De toegepaste correctie is geheel gebaseerd op de cao-ontwikkeling, waarbij de kostendaling voor werkgevers is meegenomen. Het college staat daarom positief tegenover de uitleg voor de afwijking van de regionale kaderbrief.

De ontwerpbegroting 2025 betekent een deelnemersbijdrage voor gemeente Westland 2025 van € 4.567.252,=.

- **Toekomstige financiële ontwikkelingen**

De gemeenten en de provincie staan voor een uitdagende opgave. Onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet is professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH wenselijk. In het nieuw vast te stellen Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. De gemeenten en de provincie spannen zich de komende jaren in om de hiervoor benodigde extra middelen te vinden. Tegelijkertijd krijgen de gemeenten de komende jaren te maken met grote uitgaven op andere terreinen en komen minder financiële middelen beschikbaar voor de taakuitvoering. Gemeenten krijgen de komende jaren dan ook te maken met bezuinigingen met een brede impact. Voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor de wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol en zal onderbouwde voorstellen meenemen in de politiek bestuurlijke afweging. Binnen de genoemde, financiële dynamiek is echter geen garantie dat de extra middelen worden gevonden.

- **Overdracht provinciale bodemtaken vanaf 2024**

Vanaf 2024 zijn de provinciale bodemtaken van binnen het gebied van Westland overgedragen naar de gemeente Westland. De lopende bodemzaken blijven bij de provincie. De meerkosten voor Westland worden ingeschat op 0.1 mln Euro. In de begroting van de ODH 2025 is deze verhoging voor de gemeente Westland niet zichtbaar in de deelnemersbijdrage. Wij verzoeken om deze specificatie voor 2025 eenmalig specifiek op te nemen in de begroting 2025. Het betreft een wettelijke taak die bij wet is overgedragen. We stemmen dan ook in met de te verwachten verhoging van 0.1 mln.

Tot slot gaat het college van B&W van Westland ervan uit dat de aanbevelingen van de rekening-commissie worden overgenomen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.L.M. Weerts', is written over the text 'de secretaris,'.

M.L.M. Weerts

de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B.R. Arends', is written over the text 'de burgemeester,'.

B.R. Arends

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

De gemeenteraad van Westland

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze Westland begroting ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Indexering

Per 1 januari 2024 is in de werkgever- en werknemersorganisaties overeengekomen cao SGO een loonstijging afgesproken van 4,75% en per 1 oktober 2024 een loonstijging van 1,25%. Daartegenover staat een verlaging van de werkgeverslasten waardoor de loonkostenstijging per saldo 4,2% bedraagt. De indexatie voor 2025 is gebaseerd op de in de MEV 2023 (september 2023) opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen. Voor de loonsom is rekening gehouden met een index van 5,3% en voor prijsstijgingen met een index van 2,6%.

2. Kritische prestatie-indicatoren

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op twee criteria voldoen we niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Bij de ODH was dat budget 2,3% van de loonsom. Na bespreking in het DB van 28 maart is besloten het budget voorlopig nog niet te verhogen en 2,3% van de loonsom als norm te blijven hanteren. Het tweede criteria waaraan we niet voldoen is het hebben van een innovatiebudget van 1%. Dat is in deze begroting opgenomen zodat we met ingang van 2025 ook aan dit criterium voldoen.

3. Terugdraaien voorgestelde verhoging opleidingsbudget

Ten aanzien van het opleidingsbudget heeft het dagelijks bestuur op 28 maart besloten in 2025 nader te onderzoeken of de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget van 2,3% naar 3% daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te borgen. Voor de AB vergadering van 4 juli is de conceptbegroting aangepast in overeenstemming met het voorstel van het Dagelijks Bestuur. Het percentage in de conceptbegroting 2025 is teruggebracht naar het CAO-niveau van 2,3%.

4. Correctie 2024

Naast de regionale Kaderbrief heeft de ODH ook te maken met de Kaderbrief zoals die door de Provincie Zuid-Holland wordt gehanteerd. Deze zijn niet altijd met elkaar in overeenstemming. Wij hebben ervoor gekozen om geen correctie voor de jaren 2022 en 2023 toe te passen maar alleen voor 2024, op basis van de CAO-ontwikkelingen.

5. Toekomstige financiële ontwikkelingen

Onder invloed van het Interbestuurlijk Programma van het VTH-stelsel en de Omgevingswet is professionalisering en verbreding van de taakuitvoering van de ODH wenselijk. In het Koersplan 2024-2028 wordt richting gegeven aan deze ontwikkeling waarbij een financiële kader integraal onderdeel is van de besluitvorming. Wij zijn ons ervan bewust dat gemeenten en provincies financieel uitdagende jaren tegemoet gaan en dat het Rijk de eerstverantwoordelijke is voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. We zullen ons inspannen om in overleg met onze deelnemers de financiële mogelijkheden die er zijn zo goed mogelijk te benutten.

6. Overdracht provinciale bodemtaken vanaf 2024

De overdracht van de provinciale bodemtaken naar de gemeenten is structureel verwerkt bij Voorjaarsnota 2024. Voor de gemeente Westland betekent dit een verhoging van de deelnemersbijdrage van € 98.909.

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 14 mei 2024

Portefeuillehouder: Leeuwen van

Uiterlijke beslistermijn: 15 september 2024

Documentnummer: PZH-2024-852434671

Onderwerp

Zienswijze ontwerpbegrotingen 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de omgevingsdiensten Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, en West-Holland en DCMR Milieudienst Rijnmond

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

U heeft ons gevraagd om een schriftelijke reactie ten behoeve van een zienswijze op de ontwerpbegrotingen 2025 inclusief de meerjarenramingen 2026-2028 van de omgevingsdiensten, Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, en West-Holland en DCMR Milieudienst Rijnmond. Gedeputeerde Staten stellen Provinciale Staten voor om de conceptzienswijzen op de ontwerpbegrotingen 2025 vast te stellen.

Inhoud

De omgevingsdiensten hebben Provinciale Staten de ontwerpbegrotingen 2025 inclusief de meerjarenramingen 2026-2028 toegezonden. Dit is in overeenstemming met artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en vooruitlopend op de formele besluitvorming in het Algemeen Bestuur van de omgevingsdiensten.

Op deze wijze wordt de provincie als deelnemer in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken op de ontwerpbegrotingen 2025 van de omgevingsdiensten inclusief de meerjarenramingen 2026-2028.

Bij het opstellen van de reacties is rekening gehouden met de (rand)voorwaarden die door de provincie zijn geformuleerd in de uitgangspuntenbrief financieel kader 2025 (kaderbrief).

In uw zienswijzen kan naar ons oordeel worden aangegeven dat ingestemd wordt met de ontwerpbegrotingen 2025 en dat de meerjarenramingen 2026-2028 van de omgevingsdiensten voor kennisgeving worden aangenomen.

Daarbij kunnen een aantal (specifieke) opmerkingen worden gemaakt. De inhoudelijke reactie staat in het advies van GS aan PS (zie bijgevoegde bijlagen 6 t/m 10).

Proces

De provincie Zuid-Holland is deelnemer in vijf omgevingsdiensten. Deze omgevingsdiensten zijn organisaties op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In de Wgr is een zienswijzeprocedure opgenomen die deelnemers in staat stelt een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegrotingen van de omgevingsdiensten.

De Dagelijks Besturen van de omgevingsdiensten zullen door de Statengriffie op de hoogte worden gebracht van de reactie/zienswijze van Provinciale Staten op de ontwerpbegrotingen 2025 en de meerjarenramingen 2026-2028. Dit zal schriftelijk per brief worden gedaan. Hierover zijn afspraken gemaakt met de griffie.

Deze besturen van de omgevingsdiensten voegen de zienswijzen en overige commentaren van andere deelnemers, bij de ontwerpbegrotingen 2025, verwerken deze waar nodig en bieden de ontwerpbegrotingen aan de Algemeen Besturen.

De Algemeen Besturen betrekken de reacties bij vaststelling van de ontwerpbegrotingen 2025 waarna deze worden aangeboden aan de deelnemers en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als toezichthouder.

Procedure

De besluitvorming van PS over de zienswijze is op 12 juni 2024. Om de dagelijkse besturen van de omgevingsdiensten voldoende de gelegenheid te bieden om de opmerkingen uit de zienswijze te verwerken en dit nog te bespreken, is het advies en voorstel van GS aan PS reeds kenbaar gemaakt na de behandeling in de Statencommissie BMM op 29 mei 2024. Daarbij zal in de brief aan de omgevingsdiensten worden aangegeven dat dit advies onder voorbehoud is dat PS daarmee instemmen op 12 juni 2024.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 mei 2024, met het besluitnummer PZH-2024-851604504;

Gelet op Artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Besluiten:

1. Vast te stellen de zienswijzen op de ontwerpbegrotingen 2025 van de omgevingsdiensten Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, West-Holland en DCMR Milieudienst Rijnmond zoals verwoord in het Advies aan PS.
2. Gedeputeerde Staten te verzoeken deze zienswijzen toe te zenden aan de omgevingsdiensten Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, West-Holland en DCMR Milieudienst Rijnmond.

Den Haag, 12 juni 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier

drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter

drs. J. Smit

Bijlagen:

1. Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de DCMR
2. Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de ODH
3. Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de OZHZ
3. Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de ODMH
4. Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de ODWH
5. GS brief aan DCMR
6. GS brief aan ODH
7. GS brief aan OZHZ
8. GS brief aan ODMH
9. GS brief aan ODWH

Den Haag, 14 mei 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Plv. Secretaris
ir. J.C. van Ginkel MCM

Voorzitter
drs. J. Smit

Onderwerp

Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025, inclusief de meerjarenraming 2026-2028 van de omgevingsdienst ODH

Algemene reactie

De ontwerpbegroting 2025 van de ODH is een sluitende begroting met een totale (netto) baat van alle deelnemers van € 30,7 mln. Met deze begroting kan worden ingestemd. Daarbij zijn een aantal aandachtspunten geformuleerd. Deze zullen aan de hand van de provinciale kaderbrief 2025, die reeds eerder is verstuurd naar de ODH en geldt als financieel kader voor de begroting, hieronder nader worden toegelicht.

De meerjarenraming 2025-2028 hebben wij voor kennisgeving aangenomen.

Provinciale uitgangspunten financieel kader 2025*Provinciale bijdrage*

De provinciale bijdrage wordt op basis van de ontwerpbegroting in 2025 door ODH geraamd op € 10,6 mln. Deze raming is gebaseerd op de structurele werkzaamheden die ODH eerdere jaren voor de provincie heeft uitgevoerd.

GS adviseren u in de zienswijze aan de ODH op te nemen dat:

- Met de geraamde provinciale bijdrage van € 10,6 mln. kan worden ingestemd;
- Over de aanvullende opdrachten een nader gespecificeerde opdrachtbrief (inhoud en budget) zal worden verstrekt. Op dat moment kunnen aan deze aanvullende opdrachten budgetrechten worden ontleend en komen de gelden beschikbaar;
- De indexering gebaseerd is op hetgeen in het Koersplan 2018-2021 is opgenomen. Het Koersplan is inmiddels geactualiseerd en bevindt zich in bestuurlijk besluitvormingsproces. Omdat de indices loonvoet sector overheid en het Nationale consumentenprijsindexcijfer volgens ODH een meer reëel beeld geven, is voor de begroting 2025 met deze indices rekening gehouden. In de meest recente Macro Economische Verkenning van september 2023 (MEV 2023) wordt voor de indexering van de begroting 2025 uitgegaan van een indexering van respectievelijk 5,3% voor de lonen (index loonvoet sector overheid) en 2,6% voor de materiële lasten (nationale consumentenprijsindexcijfer);
- De door de ODH toegepaste indexering in de ontwerpbegroting 2025, gecumuleerd vanaf het boekjaar 2022 binnen het provinciaal indexatiebeleid past. Indien de werkelijke kostenstijging hoger of lager blijkt te zijn dan de geraamde kostenstijging op basis van de nu gehanteerde indexen, dan wordt een voorstel tot aanpassing voorgelegd. Een mogelijke aanpassing van de provinciale bijdrage 2025 zal ODH via een begrotingswijziging verwerken, nadat het Algemeen Bestuur hierover een besluit heeft genomen.

- De Provincie Zuid-Holland graag in gesprek wil treden met Omgevingsdienst Haaglanden over capaciteitsvraagstukken

Overige onderwerpen

Tot slot willen we vermelden dat aan de onderwerpen Omgevingswet, Doorontwikkeling Omgevingsdiensten, IBP-VTH, Bedrijfsvoering, Verzoek van Provinciale Staten en Cybersecurity naar tevredenheid aandacht is besteed in de ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

omgevingsdienst
Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Provinciale Staten van Zuid-Holland

Datum	Uw brief	Ons kenmerk ODH109358	Afdeling	Contactpersoon P.G. Buitenhuis en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte statenleden,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2025. Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 4 juli 2024 bij de beraadslagingen over de begroting 2025.
Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Reactie zienswijze PZH begroting ODH 2025

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2025.

U heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting:

1. Indexering

De indexatie voor 2025 is gebaseerd op de in de MEV 2023 (september 2023) opgenomen indices voor loon- en prijsstijgingen. Voor de loonsom is rekening gehouden met een index van 5,3% en voor prijsstijgingen met een index van 2,6%. Indien de werkelijke kostenstijging hoger of lager blijkt te zijn dan de geraamde kostenstijging op basis van de nu gehanteerde indexen, dan zal ODH hiervoor een begrotingswijziging aan het Algemeen Bestuur voorleggen.

2. Capaciteitsvraagstukken

Van uw aanbod om met elkaar in gesprek te treden over capaciteitsvraagstukken maken wij graag gebruik.